

Stockholms
stad

VP 2026

Budget och verksamhetsplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden

På intranät

intranat.stockholm.se/styrdokument

På internet

start.stockholm/miljoforvaltningen

Protokoll 1/2026

fört vid Miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde
tisdagen den 20 januari 2026 kl. 17:00-17:30, Gamla
biblioteket, Tekniska nämndhuset

Ledamöter

Åsa Lindhagen (MP) Ordförande
Felicia Schartner Giertha (S)
Bjarne Snis Sigtryggsson (S)
Torbjörn Erbe (M)
Fritz Lennaárd (M)
Ashna Ibrahim (C)
Celal Altun (S)
Leo Müller (V)
Torbjörn Ebérus (M) ersätter Elin Böhlin (M)
Anders Edin (SD)
Fredrik Pettersson (S)
Joakim Rönnbäck (L) ersätter Elin Hjelmestam (L)
Frida Nehrfors Hultén (V)

Ersättare

Katarina Krönenstedt (S)
Amrit Preet Kaur (S)
Felix Antman Debels (S)
Elsa Wiberg (S)
Carl Houston (S)
Eva Darolf Linnros (V)
Jonas Santesson (V)
Josefine Axelsson (M)

Övriga närvarande

Lykke Ask Nämndsekreterare
Gabriel Dorrian Werner Borgarrådssekreterare
Monika Gerdhem Avdelningschef
Anna Hadenius Förvaltningschef
Anders Kandelin Avdelningschef
Luis Lopez Personalföreträdare
Daniel Persson Avdelningschef
Maria Svanholm Avdelningschef
Björn Söderlund Utvecklingschef
Emily Tjäder Avdelningschef
Jon Möller Tjänsteman
Andreas Eriksson Borgarrådssekreterare

Justerare

Åsa Lindhagen, Torbjörn Erbe

Datum för justering 2026-01-20

Paragraf §7

Sekreterare Lykke Ask

§ 7**Verksamhetsplan 2026 för miljö- och hälsoskyddsnämnden****Dnr 2025-21650**

MF 2025/185

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förslag till verksamhetsplan 2026 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att hos kommunstyrelsen begära omslutningsförändring med 41,1 mnkr för ökade kostnader och intäkter för tillsyn, miljöövervakning och externt finansierade projekt.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att ansöka om budgetjustering med 2,2 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för driftåtgärder avseende underlag för färdigställande och uppföljning samt åtgärdsförberedande insatser kopplat till lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster enligt tjänsteutlåtandets bilaga 5.
4. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken enligt tjänsteutlåtandets bilaga 2.
5. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen enligt tjänsteutlåtandets bilaga 3.
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till miljöövervakningsplan enligt tjänsteutlåtandets bilaga 4.
7. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens internkontrollplan med väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll enligt tjänsteutlåtandets bilaga 6.

8. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens plan för upphandling enligt tjänsteutlåtandets bilaga 7.
9. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till Ledningens genomgång (avseende informationssäkerhet) enligt tjänsteutlåtandets bilaga 8.
10. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Joakim Rönnbäck (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig med hänvisning till sitt förslag.

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ashna Ibrahim (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1. Ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V) föreslår (se beslutet).
2. Joakim Rönnbäck (L) föreslår att nämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag till beslut med hänvisning till Liberalernas budgetreservation för 2026 samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna delar uppfattningen att miljö- och hälsoskyddsnämnden har en central roll i Stockholms klimatomställning och i arbetet för en god livsmiljö för stadens invånare. Samtidigt konstaterar vi att den verksamhetsplan som den styrande majoriteten föreslår även i år präglas av höga ambitioner utan tillräcklig konkretisering av hur målen ska nås, hur myndighetsrollen ska stärkas och hur stadens klimatmål ska förenas med tillväxt, innovation och legitimitet hos stockholmarna.

Liberalernas klimat- och miljöpolitik utgår från principen om att förorenaren betalar, från teknikneutralitet och från långsiktiga, förutsägbara spelregler. Klimatomställningen är en frihetsfråga för

kommande generationer och måste genomföras på ett sätt som stärker, inte försvagar, stadens konkurrenskraft, näringsliv och sociala sammanhållning. Mot den bakgrunden anser vi att majoritetens verksamhetsplan i flera delar riskerar att bli symbolisk snarare än genomförbar.

Liberalerna står fast vid stadens mål om att Stockholm ska vara klimatpositivt senast 2040 och att stadens organisation ska vara fossilfri till 2030. För att dessa mål ska kunna uppnås krävs dock ett tydligare fokus på de strukturella förutsättningarna för omställningen. Särskilt anmärkningsvärt är att majoritetens verksamhetsplan, liksom tidigare år, inte tillräckligt adresserar energiförsörjningens avgörande betydelse. Tillgång till ren, stabil och konkurrenskraftig el är en grundförutsättning för elektrifiering av transporter, bygg- och fastighetssektorn samt för näringslivets klimatomställning.

Liberalerna vill därför att nämnden ges ett tydligare uppdrag att bidra till ökad lokal elproduktion, bland annat genom solceller och genom att möjliggöra kommande energiinfrastruktur såsom kraftvärmeverket i Lövsta. Vi menar också att bio-CCS är en nödvändig och avgörande teknik för att Stockholm ska kunna bli klimatpositivt, och att nämndens arbete i denna fråga behöver vara mer aktivt, långsiktigt och samordnat än vad majoritetens verksamhetsplan anger.

Elektrifieringen av transportsektorn är ett annat område där Liberalernas förslag skiljer sig tydligt från majoritetens. Det räcker inte att upprepa mål, genomförandet måste prioriteras. Liberalerna föreslår en kraftig och konkret utbyggnad av laddinfrastruktur i både inner- och ytterstaden, tydliga krav vid nyproduktion och markanvisning samt fortsatta samarbeten med näringslivet genom elektrifieringspakten. Vårt mål är att all marktrafik i innerstaden ska vara elektrifierad till 2030, vilket inte bara bidrar till klimatmålen utan också ger betydande förbättringar av luftkvaliteten och därmed stockholmarnas hälsa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är i grunden en myndighet med ansvar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och annan skyddslagstiftning. Liberalerna anser att denna roll måste värnas och stärkas. Majoritetens verksamhetsplan riskerar att sprida nämndens fokus för brett, samtidigt som kärnuppdraget, rättssäker, likvärdig och effektiv tillsyn, inte ges tillräcklig tyngd.

Vi vill därför prioritera riktad tillsyn av misskötta hyresfastigheter, inomhusmiljöer i skolor och förskolor samt centrumanläggningar där avfallshantering och nedskräpning skapar otrygghet och ohälsa. En fungerande tillsyn är avgörande både för stockholmarnas trygghet och för att seriösa företag inte ska missgynnas av oseriösa

aktörer.

När det gäller stadsmiljön och livskvaliteten i Stockholm menar Liberalerna att miljöpolitiken måste vara pragmatisk och lyhörd. I ambitionen att skapa en levande stad vill vi bland annat pröva inrättandet av väl avgränsade kulturljudzoner, där högre ljudnivåer kan tillåtas utan att boendemiljön åsidosätts. Genom dialog, tydliga regler och god planering kan staden både värna hälsa och möjliggöra ett rikt kultur- och nöjesliv, något som majoritetens verksamhetsplan i allt för hög grad undviker att ta i.

Liberalerna lägger också stor vikt vid klimatanpassning och biologisk mångfald. Arbetet med dagvattenhantering, växtbäddar, våtmarker, gröna tak och fler träd i stadsmiljön behöver stärkas för att möta ett förändrat klimat och minska riskerna vid extremväder. Samtidigt ska naturreservat och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden värnas, med hänsyn tagen till bostadsbyggande och viktig infrastruktur. Här krävs en balans som majoriteten ofta misslyckas med, genom att ställa mål mot varandra i stället för att lösa målkonflikter.

Avslutningsvis anser Liberalerna att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ha en tydligare roll som stadens expertorgan inom klimat, miljö och hälsa. Nämnden ska stödja andra nämnder och bolag, bidra till innovation och extern finansiering samt föra en aktiv dialog med invånare och näringsliv. En framgångsrik klimatomställning kräver legitimitet, förståelse och delaktighet, inte ensidiga pekpinningar eller hastigt genomförda inskränkningar i människors vardag.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation för 2026.

3. Torbjörn Erbe m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att delvis tillstyrka förslag till verksamhetsplan 2026 samt att därutöver anföra följande:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområden blir alltmer aktuella – bland annat för att staden ska ha reella möjligheter att nå våra långtgående och viktiga miljö- och klimatmål, samt för att stadens tillsynsfunktion ska upplevas som lösningsorienterad i en tid när många företag kämpar i en ekonomiskt mycket tuff tid. Moderaterna hänvisar i övrigt till vår budgetreservation.

4. Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a) att avslå förvaltningens förslag till beslut.

- b) att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med en

reviderad verksamhetsplan som utgår från Sverigedemokraternas skuggbudget 2026.

c) att där utöver anföras följande:

I Sverigedemokraternas skuggbudget för 2026 redogör vi för våra övergripande mål, prioriteringar och visioner för ett hållbart och välmående Stockholm. Den föreslagna verksamhetsplanen bör därför omarbetas för att bättre svara upp mot dessa mål, med särskilt fokus på ökad effektivitet, öppenhet kring avgifter, uppföljning av konkreta miljöeffekter och en tydligare koppling mellan kostnad och nytta.

5. Ashna Ibrahim (C) föreslår att nämnden beslutar att bifalla Centerpartiets förslag till budget 2026 samt att därutöver anföras följande:

Centerpartiet har lämnat ett eget förslag till budget för Stockholms stad 2026. I vår budgetreservation i kommunfullmäktige prioriterar vi ett friare, grönnare och roligare Stockholm där miljö- och klimatpolitiken kombinerar höga ambitioner med innovation, tillväxt och starkt lokalt ansvar.

Klimatet är en ödesfråga som kräver fortsatt politiskt ledarskap. Stockholms mål om att vara klimatpositivt till 2030 och fossilbränslefritt till 2035 ska genomsyra hela stadens verksamhet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en nyckelroll i att säkerställa att omställningen drivs på flera fronter samtidigt – genom energieffektivisering, fossilfri mobilitet och ökad lokal produktion som stimulerar innovation snarare än hämmar utveckling.

I budgeten för 2026 prioriterar Centerpartiet ett stärkt arbete med biologisk mångfald, stadens vattenmiljöer och tillgången till parker, grönområden och bad. Staden ska fortsätta utveckla stadens natur- och vattenmiljöer och säkerställa rena badvatten i hela Stockholm. Nämnden ska även bidra till ökad tillgänglighet till naturreservat och stärka ekosystemtjänster i stadsmiljön.

Centerpartiet vill vidare att Stockholms livsmedelspolitik stärker svensk och närproducerad mat genom offentlig upphandling. Det bidrar till klimatnytta, robust livsmedelsförsörjning och ökad krisberedskap. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i detta arbete.

Ett levande, grönt och välskött Stockholm är också ett tryggare Stockholm. Genom biologiskt rika parker, stadsnatur som tillåts utvecklas och en stad som får leva och låta skapas vi en stad där människor vill vistas, mötas och leva sina liv. Miljöpolitiken ska

därför inte vara ett hinder för ett rikt stadsliv, utan en möjliggörare för både hållbarhet och livskvalitet.

Beslutsgång

Ordföranden Åsa Lindhagen (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V).

Handlingar i ärendet

- MF 2025/185-1 07 2025-21650 Verksamhetsplan 2026 för MHN_master 20251216_slutversion
- MF 2025/185-1.1 07 2025-21650 Bilaga 1. MHN VP 2026
- MF 2025/185-1.2 07 2025-21650 Bilaga 2. Tillsynsplan för miljöbalken 2026
- MF 2025/185-1.3 07 2025-21650 Bilaga 3. Kontrollplan för livsmedelskontrollen 2026_master
- MF 2025/185-1.4 07 2025-21650 Bilaga 4. Miljöövervakningsplan VP 2026 slutversion
- MF 2025/185-1.5 07 2025-21650 Bilaga 5. Ansökan om budgetjustering ur CM2_MHN_vattenåtgärder_drift
- MF 2025/185-1.6 07 2025-21650 Bilaga 6. Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026
- MF 2025/185-1.7 07 2025-21650 Bilaga 6.1. System för intern kontroll för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026
- MF 2025/185-1.8 07 2025-21650 Bilaga 7. Planerade upphandlingar 2026-2028
- MF 2025/185-1.9 07 2025-21650 Bilaga 8. Ledningens genomgång MF 2026

Signerat av

Protokollet har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Åsa Lindhagen	2026-01-21
Torbjörn Erbe	2026-01-21

Handläggare

Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2026-01-20, p. 7

Verksamhetsplan 2026 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

1. Godkänna förslag till verksamhetsplan 2026 samt överlämna den till kommunstyrelsen
2. Hos kommunstyrelsen begära omslutningsförändring med 41,1 mnkr för ökade kostnader och intäkter för tillsyn, miljöövervakning och externt finansierade projekt
3. Ansöka om budgetjustering med 2,2 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för driftåtgärder avseende underlag för färdigställande och uppföljning samt åtgärdsförberedande insatser kopplat till lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster enligt bilaga 5
4. Godkänna förvaltningens förslag till tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken enligt bilaga 2
5. Godkänna förvaltningens förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen enligt bilaga 3
6. Godkänna förvaltningens förslag till miljöövervakningsplan enligt bilaga 4
7. Godkänna förvaltningens internkontrollplan med väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll enligt bilaga 6
8. Godkänna förvaltningens plan för upphandling enligt bilaga 7
9. Godkänna förvaltningens förslag till Ledningens genomgång (avseende informationssäkerhet) enligt bilaga 8

10. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2026 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 322 mnkr i kostnader och 143,2 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 178,8 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2026 innebär en balanserad budget som framgår av bilaga 1, SLK:s blankettset.

Bifalles nämndens begäran om budgetjusteringar om 2,2 mnkr kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 324,2 mnkr, avskrivningar inkluderat, och ge en nettobudget om 181 mnkr.

Verksamhetsplanens struktur

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget med den övergripande inriktningen *En öppen och demokratisk stad för alla stockholmare*. Budgeten har tre inriktningsmål;

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Under var och ett av inriktningsmålen redovisas kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Verksamhetsplanen är ett konkret planeringsdokument genom redovisningen av de aktiviteter som ska genomföras under respektive nämndmål. Insatser i linje med stadens program och handlingsplaner är införlivade i den ordinarie nämndmålsstrukturen och redovisas därför under olika relevanta avsnitt i verksamhetsplanen.

Till verksamhetsplanen bifogas tillsynsplan för miljöbalken och kontrollplan för livsmedelskontrollen. Därefter redovisas en miljöövervakningsplan, en internkontrollplan inklusive en väsentlighets- och riskanalys, en plan för upphandling samt Ledningens genomgång (avseende informationssäkerhet).

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit extra medel för i budget.

- *Samordnad tillsyn.* Förvaltningen fortsätter arbeta strukturerat för att motverka välfärdsbrottslighet och annan organiserad brottslighet och deltar i stadens arbete med samordnad tillsyn riktad mot verksamheter som misstänks bryta mot lagar och föreskrifter för att nå ekonomisk vinning.
- *Geodataplattform.* Förvaltningen fortsätter arbetet med att förbättra hanteringen av information i syfte att stärka den datadrivna styrningen, där förvaltningens geodataplattform utgör en central del. Arbetet med geodataplattformen förstärks vilket skapar förbättrade förutsättningar för analys och insikter inom både stöd- och tillsynsverksamheterna, som exempelvis uppföljning av energiförbrukning och plastinköp men också tillsynsavvikelser och förenklad fastighetsägartillsyn. När stadens centrala geodataplattform väl kommer på plats skapas möjligheter till ökad data- och informationsdelning inom staden, t.ex. avseende samordnade tillsynsinsatser.
- *Förstärkt analysförmåga för riskbaserad tillsyn.* Förvaltningen fortsätter utveckla lösningar och metoder för att inhämta information och genomföra dataanalyser, bland annat genom stadens arbete med samordnad tillsyn. Detta arbete bidrar till ett än mer tillförlitligt urval av tillsynsobjekt inom branscher som inte har lagstadgade krav på återkommande tillsyn. Exempel på det är miljöfarliga verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga, förorenade områden samt flerbostadsfastigheter. En ökad användning och delning av information förbättrar stadens förmåga till att motverka välfärdsbrottslighet

och annan organiserad brottslighet, och genom stärkt förmåga avseende dataanalyser skapas också förutsättningar att bättre bedöma effekt och prioritera lämpliga insatser för att nå stadens miljö- och klimatmål.

- *Stärkt arbete för halverade konsumtionsbaserade utsläpp.* Förvaltningen fortsätter det prioriterade arbetet med att stödja stadens bolags och förvaltningars arbete. Redan utvecklade metoder för kartläggning och uppföljning förfinas och formaliseras, och ett arbete för ökad automatisering och spårbarhet av data inleds. Syftet är att säkerställa en likriktad och tidseffektiv uppföljning liksom en harmonisering med bolagens CSRD-rapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive).
- *Stärkt vägledning till fastighetsägare för energieffektivisering och fler solceller.* Förvaltningen fortsätter arbetet med energirådgivning riktat till bostadsrättsföreningar och mindre fastighetsägare med syfte att fler energieffektiviserande åtgärder ska genomföras. Förvaltningen kommer att utreda på vilket sätt rådgivningen kring solenergi kan bli mer proaktiv och samtidigt kostnadseffektiv. Möjligheterna att införa klimathandslag för att stärka samverkan mellan staden och bostadsrättsföreningarna i klimatomställningen ska utredas. En informationsinsats ska också genomföras för att uppmärksamma fastighetsägare på möjligheten att installera solceller. Dialog kommer att föras med stadsbyggnadskontoret.
- *Implementering av det framtagna systemet för minskad plastanvändning.* Förvaltningen kommer bidra till att det framtagna systemet för minskad plastanvändning implementeras i berörda förvaltningar. Verktøget ”Plastkollen”, som automatiserar uppföljningen, är ett viktigt verktyg för att nå en minskad plastanvändning samtidigt som det effektiviserar uppföljningsarbetet.
- *NVI i värdefulla vattenområden, fortsatt stöd till åtgärdsarbetet för friskare vatten.* Arbeta med att inventera särskilt värdefulla naturmiljöer i vatten

kommer att påbörjas under året. Resultatet förväntas ligga till grund för prioriteringar av skötselåtgärder och är ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplanen. Stödet till åtgärdsarbetet för friskare vatten kommer utvecklas med ett särskilt fokus på stadsdelsnämnderna.

- *Utredning av luftföroreningarnas konsekvenser för hälsan i Stockholm över tid.* Förvaltningen kommer att genomföra beräkningar av förtida dödsfall till följd av stockholmarnas exponering av luftföroreningar. Arbetet med att koppla de befolkningsviktade exponeringsberäkningarna till hälsopåverkan kommer ske i samarbete med hälsoexperter.
- *Centrum för cirkularitet permanentas.* Permanentningen av Centrum för cirkularitet möjliggör långsiktigt arbete. Inriktningen är att fortsatt stötta i cirkulära frågor och etablera effektiva arbetssätt med andra aktörer i staden.
- *Omställningsledare klimat.* Förvaltningen har rollen som omställningsledare för tre av klimathandlingsplanens totalt fem omställningsområden. Arbetet sker i nära samverkan med stadsledningskontoret som leder det övergripande arbetet. Rollen har ett samordnande och analytiskt uppdrag med fokus på att hålla ihop och driva stadens arbete inom respektive omställningsområde.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskyddsnämnden och ska leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet uppnås. Aktiviteterna nedan är indelade i aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för samt aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar.

Aktiviteter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar;

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen undersöka möjligheterna till och ansöka om finansiering för att tillsammans med*

regionala aktörer starta upp en pilotverksamhet för att testa etableringen av en storskalig återbrukscentral av byggmaterial. Förvaltningen kommer att genomföra arbetet i nära samarbete med stadsledningskontoret. Finansiella och juridiska aspekter behöver tidigt bli belysta. Det etablerade samarbetet med aktörerna inom Klimatarena Stockholm ska nyttjas och fördjupas. Möjligheter till externfinansiering kommer att undersökas och ambitionen är att ansöka om projektmedel tillsammans med regionala aktörer.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda former för utvecklat samarbete med civilsamhället inom miljö- och klimat utifrån lärdomar i tidigare genomförda pilotprojekt. Förvaltningen ska, tillsammans med berörda förvaltningar, fortsätta att stödja de föreningar som påbörjat arbete inom projektet Scale Stockholm (som avslutas i april), samt utreda förutsättningar för att fler förvaltningar aktivt ska kunna söka ökat samarbete med föreningar. Utredningen kommer att ta i beaktande satsningen på ökade föreningsbidrag kopplat till miljö- och klimat och vilka konsekvenser det kan medföra för miljöförvaltningen och övriga berörda förvaltningar.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB utreda stadsövergripande mått på avfallsmängder för de materialflöden inom stadens organisation där det saknas och skapa mätvärden för att kunna följa effekter av cirkulära insatser. Förvaltningen kommer utgå ifrån tidigare arbete med kartläggning av materialflöden och fördjupa kunskapen gällande tillgång och insamling av data kopplat till avfall och cirkularitet, för de flöden där det bedöms relevant. Förslag på mått för att följa effekter av cirkulära insatser kommer tas fram där det bedöms möjligt.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utveckla metoder för riktad tillsyn av matavfallsinsamlingsobligatoriet på restauranger i syfte att öka matavfallsinsamlingen. Förvaltningen kommer under året genomföra olika insatser för att öka matavfallsinsamlingen. Bland*

annat kommer fortsatt tillsyn ske på verksamheter där matavfall uppstår och uppmaningar kommer att skickas till fastighetsägare där matavfallsinsamling ännu inte införts. Vidare kommer förvaltningen i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB analysera var i staden matavfallsinsamlingen brister, och utifrån denna analys rikta tillsynen.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder och bolag påbörja genomförandet av naturvärdesinventeringar av stadens vattenmiljöer. Arbeta med att inventera särskilt värdefulla naturmiljöer i vatten kommer att påbörjas under året. Resultatet förväntas ligga till grund för bedömning av vilka vattenområden som lämpar sig för formellt skydd samt för prioritering av skötselåtgärder. Resultatet är ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplanen, samt för arbetet med att nå god vattenstatus.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och i samråd med kommunstyrelsen utvärdera handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategin. Förvaltningen kommer tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB, i samarbete med berörda nämnder och kommunstyrelsen utvärdera handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategin.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utifrån genomförd kartläggning av luftföroreningshalter i ytterstaden bedöma nyttan av en ny mätstation för luftkvalitet och, om lämpligt, peka ut en plats för etablerande av en mätstation i ytterstaden. Förvaltningen kommer utifrån genomförd kartläggning av halter av partiklar PM10 och kvävedioxid i staden år 2025 analysera nyttan med att placera en mätstation i ytterstaden.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samarbete med berörda forskningsinstitutioner, genomföra en utredning av utvecklingen över tid av förtida dödsfall i*

Stockholm till följd av dålig luft. Förvaltningen kommer att genomföra haltberäkningar kopplade till befolkningsdata som kommer utgöra underlag för beräkningar av förtida dödsfall. Arbetet med att koppla de befolkningsviktade exponeringsberäkningarna till hälsopåverkan kommer ske i samarbete med epidemiologer.

Aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar;

- *Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB förbättra stadens "en väg in" för bastuförfrågningar, besluta om stadsövergripande riktlinjer samt förutreda och peka ut lämpliga platser för bastu. I det senare ska nämnden särskilt samråda med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna. Förvaltningen kommer att bistå med stöd och expertkompetens gällande lämpliga platser och riktlinjer för inrättande av nya bastur. Förvaltningen kommer även fortsätta ingå i den förvaltningsövergripande samordningsgruppen för nya bastur och bad.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ge stöd till idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna som hanterar föreningsstöd till miljö- och klimatarbete inom ramen för befintligt föreningsstöd samt ge stöd att uppdatera nämndernas riktlinjer. Förvaltningen kommer i samarbete med kommunstyrelsen stötta i framtagandet av nya riktlinjer som inkluderar miljö- och klimatarbete inom ramen för befintligt föreningsstöd. Nämnder som delar ut föreningsstöd kan på detta sätt stärka föreningars miljö- och klimatarbete.*
- *Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och S:t Erik Markutveckling AB, och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och*

hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och Stockholm Vatten och Avfall AB etablera en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter och i första hand pröva att driva verksamheten i egen regi. Förvaltningen medverkar fortsatt i projektet, med sikte på en etablering av verksamheten under första halvan av 2026. Förvaltningen kommer i samarbete med övriga parter verka för att organisation och affärsmodell säkerställer långsiktig ekonomisk hållbarhet, samt att högsta möjliga miljönytta nås.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, utifrån policyn för skydd av natur, utreda vilka områden i staden som bör bli föremål för fördjupade studier om de är lämpliga som naturreservat eller biotopskyddsområden. Som ett led i det fortsatta arbetet med skydd av stadens naturområden kommer förvaltningen att bidra med expertkompetens i arbetet kring vilka ytterligare områden som är lämpliga för fördjupade studier.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblematiken. Förvaltningen kommer att bidra i arbetet med att identifiera lämpliga lägen för dricksvattenpunkter. Av förvaltningen tidigare framtaget underlag utgör en bra grund för fortsatt analys.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden genomföra en utvärdering av stadens samlade arbete för att i enlighet med Översiktsplanen upprätthålla och stärka funktioner med regionala betydelse för stadens blågröna infrastruktur. Förvaltningen*

kommer att bidra med kompetens och delta aktivt i utvärderingen. Förvaltningens underlag utgör en bra grund för fortsatt analys.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden samt i samråd med exploateringsnämnden, kyrkogårdsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningar för att starta upp en plantskola i egen regi. Förvaltningen kommer att bidra i arbetet genom expertkompetens kopplat till ekologi.*
- *Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en utvärdering av hur arbetet med ekologisk kompensation i samband med byggnation fungerar. Förvaltningen kommer att bidra med kompetens och delta aktivt i utvärderingen.*
- *Trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra åtgärder utifrån utredningen om hur Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet kan nås. Förvaltningen kommer att stötta trafikkontoret i arbetet med att välja ut och genomföra åtgärder som har bäst potential att minska utsläppen av luftföroreningar från vägtrafiken och bidra till att WHO:s gränsvärden nås i Stockholm.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda möjligheter till införande av bonusvitesmodell för kravställning i upphandling av byggentreprenader och i byggprojekts utförandeskede i syfte att minska klimatpåverkan och främja ökat återbruk. Förvaltningen kommer fokusera på att stadsövergripande definitioner av grundläggande begrepp etableras, samt att erfarenheter från andra kommuner och branscher som helhet nyttiggörs.*

- *Kommunstyrelsen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB samordna arbetet med att vidareutveckla Kontaktcenter Stockholms service som en väg in för företag. Förvaltningen fortsätter arbetet med att förenkla för företag och deltar i arbetet med tydliga och enkla kontaktvägar.*

Samverkan

Verksamhetsplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026 har samverkats med arbetstagarorganisationerna den 26 november 2025. Arbetstagarorganisationerna förklarar att de inte har något att erinra mot föreslagen verksamhetsplan för 2026.

Bilagor

1. SLK:s blankettset för VP 2026
2. Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken
3. Kontrollplan för livsmedelskontrollen
4. Miljöövervakningsplan
5. Underlag för äskande av medel från CM 2 för underlag för färdigställande och uppföljning samt åtgärdsförberedande insatser kopplat till lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster
6. Internkontrollplan och väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll
7. Plan för upphandling
8. Ledningens genomgång
9. Särskilt yttrande från Akademikerförbundet SSR

Innehållsförteckning

Inledning	14
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	21
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar.....	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar.....	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	31
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	51

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	56
Redovisning av ekonomi	61
Nämndens ekonomiska förutsättningar	61
Investeringar	63
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	63
Budgetjusteringar	63
Omslutningsförändringar	63
Systematiskt kvalitetsarbete	64
Övrigt	64

Inledning

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2026 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 322 mnkr i kostnader och 143,2 mnkr i intäkter. Därmed uppgår nettobudgeten till 178,8 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2026 innebär en balanserad budget som framgår av bilaga 1, SLK:s blankettset. En mer detaljerad redovisning av budgeten finns under kommunfullmäktiges mål 3.1 samt under avsnittet *Redovisning av ekonomi*.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en tillsynsmyndighet med tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen, miljöbalken och därtill hänförlig lagstiftning. Den årligt reviderade tillsynsbehovsutredningen fungerar som ett planeringsunderlag för kommande års tillsynsplan för miljöbalkstillsynen och ligger till grund för hur tillsynen strategiskt bör utvecklas så att den i ännu högre grad bidrar till att nå miljömålen. På motsvarande sätt beskriver livsmedelskontrollens kontrollplan den kontroll som myndigheten ska bedriva under året, baserat på riskklassningen av samtliga verksamheter för den kommande femårsperioden.

Fortsatt fokus kommer att läggas på att utveckla och effektivisera prioriterade tillsynsområden. Det gäller bland annat arbetet för att motverka fusk inom avfallsbranschen, där även hantering av massor ingår, samt tillsynsinsatser i syfte att minska användning av farliga kemikalier. Förvaltningen kommer även vidareutveckla tillsynen för att motverka utsläpp av skadliga ämnen till mark och vatten. Arbetet med förorenad mark intensifieras både avseende handläggning av inkommande ärenden kopplat till exploatering och avseende fortsatt utredning och kravställning på de mest förorenade områdena i staden. Förvaltningen kommer att samverka med den nya samordningsfunktionen för det strategiska arbetet med förorenad mark på exploateringskontoret.

Den riktade bostadstillsynen i stadens fokusområden är fortsatt prioriterad liksom tillsynen av vård- och omsorgsboenden som ska utvecklas ytterligare under året.

Livsmedelskontrollen fortsätter arbetet med att stävja livsmedelsfusk i samverkan med andra myndigheter, inte minst inom ramen för det stadsövergripande arbetet med *samordnad tillsyn*. Vidare utvecklas kontrollen av material i kontakt med livsmedel samt animaliska biprodukter. Förvaltningen bevakar även det fortsatta arbetet med den utredning som föreslår ett förstatligande av livsmedelskontrollen. En eventuell proposition väntas presenteras våren 2026. Om förslaget i utredningen realiserar skulle det innebära stora konsekvenser för nämnden, och betyda att den kommunala livsmedelskontrollen helt försvinner den 1 januari 2028 för att övergå i statlig regi. Stockholms stad har i sitt remissvar på utredningen lyft de problem som förslaget innebär; framför allt att frågan är dåligt utredd och att alternativa reformer inte övervägts, att förslaget innebär stora kostnadsökningar för både företag och staten samt att det finns en övertro till nyttan med ett förstatligande. Den föreslagna tidsplanen är även helt orimlig med den stora förändring som föreslås. Vidare skulle viktiga synergier med annan kommunal tillsyn försvinna, inte minst avseende arbete mot välfärdsbrottslighet och annan organiserad brottslighet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver också ett omfattande program- och projektarbete med bland annat miljöövervakning av luft, vatten och biologisk mångfald, ett strategiskt

klimatarbete med bland annat fokus på miljöfordon, cirkularitet, energieffektivisering och minskning av utsläpp av växthusgaser samt ett strategiskt åtgärdsarbete vad gäller bland annat kemikalier. Ett flertal funktioner på förvaltningen har i uppgift att inom sina respektive expertområden vägleda och stödja stadens verksamheter så att arbetet leder till en rättvis klimatomställning i linje med målen i stadens miljöprogram, klimathandlingsplan samt övriga till miljöprogrammet kopplade handlingsplaner. Förvaltningen hjälper också andra verksamheter i staden att ställa relevanta krav på cirkularitet, miljö och klimat vid upphandlingar. Samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden är centralt för en god måluppfyllelse och för ett effektivt resursutnyttjande. Många av nämndens verksamhetsområden tangerar andra förvaltningsars sakkunskap och för bästa möjliga effekt vid exempelvis åtgärdsarbete krävs en bred samverkan inom staden.

Förvaltningen driver aktivt de åtgärder som nämnden ansvarar för i klimathandlingsplanen. Förvaltningen kommer att intensifiera arbetet med att utveckla mått och mätmetoder för de konsumtionsbaserade utsläppen samt kartlägga konsumtionsmönster och utifrån detta utforma åtgärder som effektivt minskar utsläppen.

Permanentning av centrum för cirkularitet ger långsiktiga förutsättningar för arbetet med en minskad användning av resurser, mer hållbara och cirkulära val av produkter och tjänster samt återbruk. Centrumet samverkar redan idag brett inom staden och samarbetet med förvaltningar och bolag kan nu fördjupas långsiktigt. Nya insatser fokuserar på att fördjupa kunskapen gällande tillgång och insamling av data kopplat till avfall. Förslag på mått för att följa effekter av cirkulära insatser kommer tas fram där det bedöms möjligt.

Stadens kemikalieplan har reviderats och nu påbörjas arbetet med att stödja förvaltningar och bolag i genomförandet av planen. Stockholm ska vara en föregångskommun och förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att utreda att införa ett stopp för inköp av produkter som innehåller PFAS, ftalater och bisfenoler.

Förvaltningen bidrar aktivt i arbetet med att utreda och inrätta nya biotopskyddsområden och naturreservat. En viktig del i arbetet med att skydda och värna stadens blågröna infrastruktur är att få bättre kunskap om naturvärden i vatten. Förvaltningen kommer därför att genomföra naturvärdesinventeringar i stadens vattenmiljöer.

En stödfunktion för stadens arbete med att bygga motståndskraft mot värmeböljor har inrättats. Funktionen kommer att starta ett nätverk i syfte att skapa samsyn och samverkan mellan viktiga aktörer i arbetet med att hantera värmeböljor. Funktionen har även i uppdrag att utveckla befintliga modeller och analyser och ta fram nya underlag utifrån de behov som uppkommer i staden.

Miljöförvaltningens kommunikation ska fortsatt bidra till ökad miljö- och klimatnytt. Förvaltningen ska underlätta implementering av miljöprogram och tillhörande handlingsplaner. Exempel på insatser är fortsatt arbete med "Mötesplats miljö- och klimat" samt breddande av utbildningar och stödmaterial utifrån mottagande verksamheters behov. Stöd ska ges till resten av staden i metoder och underlag för kommunikation i syfte att involvera invånare i omställningen för hållbar konsumtion. Stadsdelars befintliga samarbeten med föreningar ska fortsätta att stödjas och förutsättningar för en utökning av samarbeten ska utredas.

Miljöförvaltningen bedriver ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete, i linje med stadens kvalitetsprogram, för att säkerställa effektiva processer med hög kvalitet. Miljöförvaltningen har en tydlig strategi för digitalisering och datahantering med fokus att ytterligare förbättra delning av information för stärkt analysförmåga inom olika områden. Förvaltningen driver också fortsatt utveckling av nya e-tjänster för att förenkla för verksamhetsutövare och för att kunna effektivisera handläggning. Denna utveckling ger också ökade möjligheter till datadrivna analyser och insikter med stöd av bland annat AI. Förvaltningens arbete med AI är en viktig del där ett antal AI-assistenter för olika tillämpningar byggs. Dessa insatser är viktiga för att uppnå effektiviseringar, förbättra service och stödja miljö- och klimatarbetet.

Genom att delta i olika internationella nätverk bevakar förvaltningen utvecklingen inom olika miljö- och klimatfrågor på EU-nivå. Möjligheter till extern finansiering undersöks löpande, i syfte att möjliggöra ytterligare insatser för att nå stadens miljö- och klimatmål. Under 2026 ska arbetet med att söka lämplig externfinansiering stärkas ytterligare.

Förvaltningen kommer även att fortsätta arbetet med civil beredskap, under året med särskilt fokus på steg 1-4 i stadens process för risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), och kontinuitetsplaneringen fortsätter utifrån de sårbarheter som identifieras i RSA.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn och kontroll ska bidra till sunda livsvillkor och säkra livsmedel i hela staden. Tillsynen och kontrollen syftar till att säkerställa att t.ex. bostäder, äldreboenden, skolor, förskolor, offentliga anläggningar såsom bassängbad, centrumanläggningar och plaskdammar i alla stadsdelar är sunda samt att utsläpp av farliga ämnen till luft, mark- och vatten förebyggs. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar också i stadsplaneringen, för att säkerställa en hållbart växande stad.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Nämndens kontroll- och tillsynsarbete bidrar till en hälsosam uppväxtmiljö för barn och ungdomar. Genom vägledning bidrar nämnden till en stadsutveckling där det finns utrymme för både sunda bostäder och anläggningar för kultur- och idrottsevenemang. Nämnden stöttar också fastighetsnämnden i arbetet med att utveckla och bevara befintliga parklekar.

Nämndmål: 1.1.1 Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del av miljöförvaltningens verksamhet

Förväntat resultat

Barn växer upp i en sund miljö och har tillgång till sunda förskole- och skollokaler med jämlika förutsättningar för alla barn i staden. Nämnden tillämpar anpassade rutiner och checklistor som används för barnkonsekvensanalyser vid beslut som rör barns rättigheter med avseende på förutsättningar för en god hälsa och uppväxt i en sund miljö.

Beskrivning

Vid myndighetsbeslut inom ramen för nämndens tillämpningsområden som innefattar ställningstaganden som berör barns rättigheter, och det finns en risk att dessa inte fullt ut kan beaktas i beslutet, görs en barnkonsekvensanalys. På förvaltningen finns rutiner och checklistor för barnkonsekvensanalyser anpassade för myndighetsbeslut rörande skolor och förskolor, bassängbad och plaskdammar. För skolor och förskolor har miljön i och runt skolan, utöver hälsomässiga aspekter, betydelse för barnens möjlighet att tillgodogöra sig skolarbetet på ett bra sätt. Vid beslut som innebär att barnens bästa inte tillgodoses ska konsekvenserna redovisas i besluten. Checklistorna kan även anpassas till att användas inom andra relevanta tillsynsområden om beslut inom området kan påverka barns rättigheter. Nämnden belyser även i remissyttranden till stadsbyggnadsnämnden rörande nya detaljplaner förhållanden som har betydelse för barns rätt till att växa upp i en hälsosam miljö.

Aktiviteter:

- Genomföra barnkonsekvensanalyser vid relevanta beslut som berör barns rättigheter.
- Belysa barns rättigheter med avseende på miljö och hälsa vid remissyttranden rörande detaljplaner till stadsbyggnadsnämnden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn på skolor och förskolor för att säkerställa att barnen har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel när de är i skolan och förskolan. Genom tillsynen tillgodoses barnens rätt till god inomhusmiljö, minskad kemikaliepåverkan och säkra livsmedel. Tillsynen bidrar därmed till stadens arbete med att säkerställa alla barns rätt att växa upp under goda livsvillkor och att uppnå kunskapsmålen i skolan.

Nämndmål: 1.2.1 Stockholms skolor och förskolor har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Tillsynen bidrar till att stadens förskolor och skolor har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel. Tillsynen ska leda till att konstaterade brister åtgärdas, och en god egenkontroll hos verksamhetsutövare och fastighetsägare vilket resulterar i färre brister. Alla skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensnivån 200 Bq/m³ luft.

Beskrivning

Miljön i skolor och förskolor är viktig för både hälsa och välbefinnande. Exempel på hälsoeffekter i samband med brister i inomhusmiljön är astma, allergi, symtom i ögon, näsa och hud, liksom trötthet eller huvudvärk. Att vistas i en bullrande miljö kan leda till problem med trötthet, koncentrationssvårigheter, huvudvärk, blodtrycksförändringar och stressreaktioner. Hälsoskyddstillsynen 2026 kommer även inkludera pedagogisk omsorg och idrottslokaler där undervisning bedrivs. Livsmedelskontrollen i skolor och förskolor har fokus på allergikost.

Sedan flera år tillbaka har miljöförvaltningen både genom stödfunktioner och tillsyn gett vägledning och utbildning till förskolor och skolor i staden om hur de kan minska förekomsten av farliga ämnen i barnens vardagsmiljö. Innehållet i vägledningen ska fortsätta att spridas, mottagandet utvärderas och innehållet på relevanta webbsidor ska vid behov utvecklas. Förvaltningen ska fortsätta stärka sin samverkan med stadens förvaltningar och bolag.

Aktiviteter:

- Genomföra inspektioner enligt plan på stadens skolor och förskolor samt inkludera tillsyn av pedagogisk omsorg.
- Följa upp de brister som konstaterats i samband med föregående inspektion.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen.
- Fortsatt fokus gällande utfasning av plast och skadliga kemikalier på förskolor och skolor.
- Fokus på verksamheternas avfallshantering.
- Fortsätta bedriva tillsyn avseende att skolor och förskolor mäter radon.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	90 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar systematiskt med utbildning och ständigt förbättrade rutiner för att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av tillsynsärenden. Härvid beaktar miljö- och hälsoskyddsnämnden principerna om likabehandling och opartiskhet. Tillgänglighetsaspekter beaktas i handläggningen och miljöförvaltningen samverkar med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor (rådet) i relevanta frågor. För 2026 har rådet tillsammans med förvaltningen fastställt att särskild vikt ska läggas vid de två utpekade fokusområdena *Märkning och allergikost* samt *Kemikalier kopplat till miljö och hälsa*. Aktiviteter för 2026 har formulerats och redovisas under respektive relevant nämndmål.

Riktad tillsyn av hyresfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm leder till att inomhusmiljön förbättras och att förutsättningarna i samtliga boenden i staden blir mer likvärdiga.

Nämndmål: 1.3.1 Miljön i hyresbostäder ska vara likvärdigt sund i samtliga delar av staden

Förväntat resultat

Alla flerbostadsfastigheter i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensnivån 200 Bq/m³ luft.

Åtgärdade brister i flerbostadsbyggnader och bättre egenkontroll hos fastighetsägare i socioekonomiskt utsatta områden leder till färre brister i inomhusmiljön och mer likvärdiga förutsättningar för sunda boenden i samtliga delar i staden.

Beskrivning

Den av förvaltningen initierade riktade tillsynen av hyresfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm leder till att inomhusmiljön förbättras och att förutsättningarna i samtliga boenden i staden blir mer likvärdiga, samt att medborgarna i dessa områden får en ökad kännedom om möjligheter och rättigheter kopplat till sitt boende. Större delen av miljöförvaltningens tillsyn i bostäder initieras annars genom klagomål. Från de socioekonomiskt utsatta områdena är anmälningarna från boende fortsatt färre trots den uppsökande tillsynen varför förvaltningen under 2026 fortsätter den uppsökande riktade

bostadstillsynen mot flerbostadsbyggnader.

Aktiviteter:

- Miljöförvaltningen fortsätter under 2026 den riktade bostadstillsynen i socioekonomiskt svagare områden, däribland i fokusområdena Järva, Hagsätra-Rågsved, Farsta och Skärholmen.
- Handläggning av inkomna klagomål.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Miljöförvaltningen bedriver fortsatt tillsyn på vård- och omsorgsboenden. Genom tillsynen tillgodoses de äldres rätt till god inomhusmiljö och säkra livsmedel. Miljöförvaltningen är också engagerad i arbetet med *Äldrevänlig stad*, bland annat avseende tillgänglighetsanpassning av stadens naturreservat.

Nämndmål: 1.4.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Tillsynen bidrar till att stadens äldreboenden har en sund inomhusmiljö. Tillsynen ska leda till att konstaterade brister åtgärdas, och en god egenkontroll hos verksamhetsutövare och fastighetsägare vilket resulterar i färre brister. Livsmedel som serveras på Stockholms äldreboenden ska vara säkra. Nämndens riktade tillsyn och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas.

Beskrivning

Säkra livsmedel och en sund inomhusmiljö i vård- och omsorgsboenden är viktigt för både hälsa och välbefinnande. Vård- och omsorgsboenden ska ha en god egenkontroll med ett förebyggande arbete och rutiner för att minimera riskerna för de boendes hälsa och miljön. Samverkan med äldreförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och Micasa ska stärkas med fokus på minskad användning av skadliga kemikalier och engångsartiklar i plast.

Tillsynen ska fortsätta ha fokus på att säkerställa att inomhustemperaturen inte påverkar de boendes hälsa, varken vid höga eller vid låga inomhustemperaturer. För att skydda de boende från kommande värmeböljor ska tillsynen utvecklas genom att säkerställa att verksamhetsutövarna har rutiner för att ge de boende möjlighet till svalka.

Aktiviteter:

- Genomföra tillsyn enligt plan på stadens vård- och omsorgsboenden.

- Följa upp de brister som konstaterats i samband med inspektion.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen.
- Stärka arbetet med att minska användningen av skadliga kemikalier och engångsartiklar i plast.
- Utveckla tillsynen avseende temperaturer inomhus och värmeböljor.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

I en levande storstadsmiljö måste hela tiden avvägningar göras för att tillgodose invånarnas olika behov och intressen. Det ligger i stadens intresse att det finns förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurang- och barverksamhet samt kulturevenemang. Detta vägs mot invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till en fredad nattsömn. Lika mycket som det ligger i stadens intresse att erbjuda ett rikt kulturliv, ska staden även erbjuda möjligheter för rekreation, förskolor, skolor och idrottsplatser. Även barn ska i enlighet med stadens program för barns rätt till kultur få möjlighet att ta del av stadens kulturutbud. Miljöförvaltningen kan erbjuda vägledning och rådgivning för att skapa en stad för allas behov och intressen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB förbättra stadens "en väg in" för bastuförfrågningar, besluta om stadsövergripande riktlinjer samt förutreda och peka ut lämpliga platser för bastu. I det senare ska nämnden särskilt samråda med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna	2026-01-01	2026-04-30

Nämndmål: 1.5.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

Förväntat resultat

Staden växer och utvecklas hållbart så att störningar från kultur- och idrottsevenemang minskar, samtidigt som antalet evenemang kan öka.

Beskrivning

I en levande storstadsmiljö måste avvägningar göras för att tillgodose invånarnas olika behov och intressen. Staden måste planeras hållbart så att det finns förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurang- och barverksamhet samt idrottsevenemang utan hälsorisker för närboende. Miljöförvaltningen bistår med vägledning om hur musikverksamheter och idrottsarenor samt andra evenemang kan lokaliseras och bedrivas så

att störningar som innebär hälsorisker inte uppkommer för närboende.

Aktiviteter:

- Miljöförvaltningen bistår med råd vid användning av ”Vägledning för buller från kulturscener i staden”. Vägledningen ska användas till att ge verksamheter stöd i sitt arbete med lokalisering, planering och försiktighetsmått för att minska risker för störningar i omgivningen och ge verksamheten en tryggare och säkrare möjlighet att bedriva verksamhet i staden. Vägledningen kan även användas i stadsplaneringsarbetet.
- I samband med remisser till socialförvaltningens tillståndsenhet informerar förvaltningen berörd verksamhetsutövare med avseende på vägledningen om musikbuller.
- Kommunikationsinsatser till berörda verksamhetsutövare t.ex. inför sommarverksamheter med musik på uteservering och liveevent.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Målet omfattar ett stort och mångsidigt arbete inom bl.a. biologisk mångfald, energi- och materialhushållning, fordon och transporter, utsläpp som sker genom konsumtion samt inlagring av koldioxid. Ett flertal funktioner på förvaltningen har i uppgift att inom sina respektive expertområden vägleda och stödja stadens verksamheter så att arbetet leder till en rättvis klimatomställning i linje med målen i stadens miljöprogram, klimathandlingsplan samt övriga till miljöprogrammet kopplade handlingsplaner. Arbetet kopplar även till målen i Agenda 2030. Under 2026 väntas också Stockholms stads matprogram (”God mat för hälsa, klimat och miljö”) antas vilket kommer förstärka stadens miljö- och klimatarbete ytterligare.

Förvaltningen bevakar och lyfter miljö- och klimatfrågorna i tidigt skede i planering och bistår i arbetet med att minska utsläppen från trafiken genom elektrifiering, biodrivmedel och transporteffektivitet. Stadens inköp är ett viktigt verktyg för att nå uppsatta mål, där förvaltningen har ett nära samarbete med stadsledningskontoret, serviceförvaltningen och övriga förvaltningar och bolag kring såväl strategiska som operativa frågor. Energi- och klimatrådgivning och tillsyn är andra verktyg där förvaltningen verkar för måluppfyllelse utanför stadens organisation. Samverkan med näringsliv, akademi, region samt invånare i staden sker löpande. Inom olika projekt testas dessutom nya innovationer, oftast i samverkan med akademien.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Förvaltningen har rollen som omställningsledare för tre av klimathandlingsplanens totalt fem omställningsområden. Nära samverkan sker också med stadsledningskontoret som ansvarar

för den övergripande styrningen. Omställningsledarna ansvarar för att följa upp pågående insatser, tillsammans med verksamheterna identifiera nya klimatinsatser och vid behov samordna relevanta verksamheter. Arbetet ska leda till ökad effektivitet och måluppfyllelse i stadens klimatomställning.

Förvaltningen leder följande omställningsområden:

2. Utveckla ett klimatpositivt energisystem (med Stockholms Stadshus AB)
3. Driva på för hållbara och fossilfria transporter (med trafikkontoret)
5. Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation (med stadsledningskontoret)

Förvaltningen har inför 2026 prioriterat de åtgärder som nämnden är ansvarig för i klimathandlingsplanen. För alla åtgärder har en ansvarig för genomförande utpekats och de med hög prioritet för genomförande under 2026 har resurssatts.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Andel upphandlingar som bidrar till cirkularitet	0	Tas fram av nämnd/styrelse	År
Kommentar Enligt förvaltningens plan för upphandling kommer fyra upphandlingar med ett beräknat kontraktswärde över 1 miljon kronor att genomföras under 2026. Ingen av dessa upphandlingar bedöms relevanta för krav, tilldelningskriterier och/eller särskilda kontraktsvillkor som bidrar till ökad cirkularitet.			
 Inköpta förbrukningsartiklar i plast i stadens verksamheter	525 ton	525 ton	År
 Köpt energi i stadens organisation	1 675 GWh	1 675 GWh	År
 Mängd byggavfall vid nyproduktion	35 kg/m ²	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Utsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	0,9 ton CO ₂ e/inv	0,9 ton CO ₂ e/inv	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ge stöd till idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna som hanterar föreningsstöd till miljö- och klimatarbete inom ramen för befintligt föreningsstöd samt ge stöd att uppdatera nämndernas riktlinjer	2026-01-01	2026-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda former för utvecklat samarbete med civilsamhället inom miljö- och klimat utifrån lärdomar i tidigare genomförda pilotprojekt	2026-01-01	2026-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen undersöka möjligheterna till och ansöka om finansiering för att tillsammans med regionala aktörer starta upp en pilotverksamhet för att testa etableringen av en storskalig återbrukscentral av byggmaterial	2026-01-01	2026-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB utreda stadsövergripande mått på avfallsmängder för de materialflöden inom stadens organisation där det saknas och skapa mätvärden för att kunna följa effekter av cirkulära insatser	2026-01-01	2026-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utveckla metoder för riktad tillsyn av matavfallsinsamlingsobligatoriet på restauranger i syfte att öka matavfallsinsamlingen	2026-01-01	2026-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och S:t Erik Markutveckling AB, och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och Stockholm Vatten och Avfall AB etablera en återbrukscentral av byggmaterial för stadens verksamheter och i första hand pröva att driva verksamheten i egen regi	2026-01-01	2026-12-31

Nämndmål: 2.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska Stockholms klimatpåverkan och energianvändning

Förväntat resultat

År 2030 är Stockholms transportsystem ett internationellt föredöme. Gång, cykel och kollektivtrafik är normen. Både väg- och lokal sjöfartstrafik är i hög grad elektrifierade och Stockholms innerstad är helt utsläppsfri. Vidare har Stockholm år 2030 ett robust och förnybart energisystem. Genom innovativa energilösningar och effektivare energianvändning bidrar staden till utvecklingen. År 2030 ska kvarvarande utsläpp i Stockholms geografiska område inte vara högre än 0,6 ton koldioxidequivallter/invånare. Negativa utsläpp ska vara större än de kvarvarande utsläppen, i första hand till följd av koldioxidlagringen i BECCS-anläggningen i Värtan.

Beskrivning

Förvaltningen driver aktivt de åtgärder som nämnden ansvarar för i klimathandlingsplanen, samt bidrar i arbetet med att identifiera nya eller kompletterande åtgärder.

Stadens konsumtionsbaserade utsläpp ska halveras till 2030. Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla mått och mätmetoder för de konsumtionsbaserade utsläppen, samt kartlägga konsumtionsmönster i staden för att få ökad kunskap om var utsläppen är störst och utifrån detta utforma åtgärder som effektivt minskar utsläppen.

Transportsektorn står för de största direkta utsläppen inom staden. Detta kräver i första hand en förändring av hur vi rör oss och transporterar gods i staden. Trafiken i staden ska minska med 30 procent till år 2030 jämfört med år 2017. Förvaltningen har fortsatt höga ambitioner när det gäller att ge stöd till förvaltningar och bolag avseende miljöfordons- och drivmedelskompetens vid upphandling, uppföljning av transport- och mobilitetstjänster samt installation av laddinfrastruktur.

Ett effektivt, koldioxidfritt och robust energisystem är en förutsättning för att målen till 2030 ska nås. En förstärkning och utbyggnad av elnätet är en förutsättning för en storskalig elektrifiering av transportsektorn. Förvaltningen bidrar med stadsövergripande analys och uppföljning, samt med kompetens för att identifiera åtgärder för att minska energianvändningen samt kostnaderna för el kopplat till beteenden och effektbehov. Förvaltningen deltar även i arbetet med att utreda ett fossilfritt energisystem i Loudden, där bland annat storskalig energilagring i berggrum ingår.

Aktiviteter:

- Aktivt delta med stöd och expertkompetens vid genomförandet av Miljöprogram 2030 och klimathandlingsplanen.
- Stödja stadens nämnder och bolag i arbetet med att kartlägga och redovisa utsläpp av växthusgaser från inköp och bistå med expertis i syfte att ta fram åtgärder för att halvera utsläppen till år 2030.
- Driva på arbetet med att minska utsläppen från konsumtion i samhället stort, med fokus på grupper och sektorer med stor klimatpåverkan.
- Bistå kommunstyrelsen i arbetet med att kompetensutveckla medarbetare inom stadens inköpsorganisation för att minska klimatpåverkan från inköp.
- Fortsätta stödja stadens verksamheter med expertkompetens vid upphandling av fordon, drivmedel, transporttjänster, arbetsmaskiner och entreprenader.
- Fortsätta stödja stadens verksamheter med hjälp för energieffektivisering av byggnader och anläggningar, samt tariffoptimerad elanvändning.
- Fortsätta bedriva energitillsyn på miljöfarliga verksamheter.
- Fortsatt energitillsyn på flerbostadsfastigheter.
- Fortsätta arbeta för utfasning av fossila energikällor från bostadsfastigheter.

Nämndmål: 2.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för ökade cirkulära materialflöden och en bättre resurshushållning där plastens skadliga påverkan på miljö och klimat minskar

Förväntat resultat

Resurseffektiva och cirkulära lösningar minskar utsläppen av växthusgaser. Giffrihet ökar förutsättningarna för cirkularitet. Hushållning med begränsade resurser bidrar till att värna biologisk mångfald och livsmiljöerna för land- och vattenlevande arter. Resurser bevaras och den långsiktiga försörjningen av varor och material säkerställs.

Förvaltningens arbete bidrar till en minskad förbrukning av resurser, mer hållbara och cirkulära val av produkter och tjänster, samt återbruk och återvinning. Staden har uppnått en

hållbar konsumtion i den egna organisationen och underlättar för boende och verksamma i staden att göra resurseffektiva val.

Genom samordning och ett aktivt arbete inom plastområdet minskar användningen av plast, samtidigt som den plast som används har lägre miljö- och hälsopåverkan och cirkulerar i större utsträckning

Beskrivning

Miljöförvaltningen erbjuder genom centrum för cirkularitet stöd och vägledning till stadens förvaltningar och bolag i den cirkulära omställningen. Bygg- och anläggningsmaterial, plast, elektronik och it-utrustning, möbler och textil är flöden som är särskilt prioriterade och där stöd och vägledning successivt utarbetas.

Förvaltningen medverkar aktivt i etableringen av en återbrukscentral för byggnadsmaterial, för invigning under 2026. Arbete med att utreda och i samarbete med externa aktörer söka finansiering för en verksamhet för återbruk av stora stomdelar fortsätter.

Förvaltningen samordnar genomförandet av stadens handlingsplan för hållbar plastanvändning och stödjer berörda verksamheter i genomförandet av åtgärder genom vägledande material, kompetenshöjande aktiviteter och erfarenhetsutbyte. Förvaltningen kommer fortsatt bedriva ett kontinuerligt arbete för att minska plastanvändningen, öka plastens cirkularitet och minska klimatpåverkan, kemikalieexponering och spridningen av mikroplaster. Förändringar i beteenden och arbetssätt i stadens verksamheter är kritiska faktorer för att minska plastens skadliga miljöpåverkan.

Förvaltningen fortsätter att följa materialflöden, analysera inköp och avfallsstatistik i syfte att skapa underlag för ökad cirkularitet och minskade behov av nyinköp.

Permanentningen av centrum för cirkularitet skapar stabila förutsättningar för långsiktig kartläggning och analys av prioriterade materialflöden, stärkta samarbeten inom staden, samt engagemang i externfinansierade utvecklingsinsatser när sådana möjligheter uppstår.

Aktiviteter:

- Genom stöd och erfarenhetsdelning bidra till att etablera cirkulära arbetssätt och öka återbruket i stadens olika verksamheter.
- Genomföra åtgärder handlingsplanen för hållbar plastanvändning, stötta implementering av nya arbetssätt i stadens verksamheter och bidra i utvecklingen av förbättrad uppföljning med stöd av inköpsdata (genom "Plastkollen", ett automatiserat system för minskad plastanvändning). Planen ska också utvärderas under 2026.
- Genomföra de åtgärder i klimathandlingsplanen som rör cirkularitet samt fortsätta det riktade arbetet mot ökad cirkularitet och minskad miljöpåverkan från elektronik, textil, och möbler.
- Bidra med expertstöd i koncernbolagens rapportering enligt CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) område E5 (resursanvändning och cirkulär ekonomi).

- Stötta stadens byggande verksamheter vid uppföljning av mängden genererat byggavfall.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en stödjande och utredande roll gällande biologisk mångfald i staden. Detta innefattar bl.a. implementering av handlingsplanen för biologisk mångfald, stöttning vid implementering av belyningsstrategin, kommunikation och förankring av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) och miljöövervakning. Arbetet ska leda till att miljöprogrammets mål *Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem* med tillhörande delmål ska uppnås. Arbetet kopplar också till bland annat mål 11 (*Hållbara städer och samhällen*), 14 (*Hav och marina resurser*) och 15 (*Ekosystem och biologisk mångfald*) i Agenda 2030.

Nämnden bedriver också tillsyn av skyddade områden och ger rådgivning om skötsel och åtgärder i naturområden, vilket syftar till att bibehålla och stärka den biologiska mångfalden och en fungerande grön infrastruktur.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i kronor	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en utvärdering av hur arbetet med ekologisk kompensation i samband med byggnation fungerar	2026-01-01	2026-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, utifrån policyn för skydd av natur, utreda vilka områden i staden som bör bli föremål för fördjupade studier om de är lämpliga som naturreservat eller biotopskyddsområden	2026-01-01	2026-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblemiken	2026-01-01	2026-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden genomföra en utvärdering av stadens samlade arbete för att i enlighet med Översiktsplanen upprätthålla och stärka funktioner med regionala betydelse för stadens blågröna infrastruktur	2026-01-01	2026-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden samt i samråd med exploateringsnämnden, kyrkogårdsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningar för att starta upp en plantskola i egen regi	2026-01-01	2026-06-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder och bolag påbörja genomförandet av naturvärdesinventeringar av stadens vattenmiljöer	2026-01-01	2026-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att stärka Stockholms biologiska mångfald

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden samordnar arbetet enligt handlingsplanen för biologisk mångfald i syfte att ekologiska funktioner och artrikedom ska kunna värnas och stärkas samtidigt som staden växer. Genom nämndens arbete med implementering av handlingsplanen för biologisk mångfald och stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) ges förutsättningar för en starkt förvaltning och planering av stadens grönområden som främjar den biologiska mångfalden. Ekologiska och rekreativa värden i skyddade naturområden bibehålls, utvecklas och tillgängliggörs för medborgarna. Arbetet syftar även till att säkerställa funktionen i Stockholms blågröna infrastruktur. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska också tillsammans med övriga berörda nämnder fortsätta att utveckla arbetet inom *Grönare Stockholm*.

Starkt miljöövervakning av biologisk mångfald ger kvalitetssäkrad data och underlag så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå stadens mål. Resultatet av de inventeringar och kartläggningar som tas fram ger underlag för tillsyn, fysisk planering, skötsel, åtgärdsarbete och miljöövervakning.

Arbetet med biologisk mångfald kommuniceras internt inom staden och till stockholmarna för att skapa engagemang i utvecklingen av en hållbar stad med ett rikt växt- och djurliv.

Beskrivning

Handlingsplanen för biologisk mångfald och stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald skapar förutsättningar att inom stadens olika verksamheter värna och gynna funktionerna i Stockholms blågröna infrastruktur.

Miljöförvaltningen planerar åtgärder inom naturvårdsområdet, bidrar med ekologisk kompetens och utbildning gällande biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt bedriver fortlöpande miljöövervakning av stadens natur. Förvaltningen bevakar också grönsstruktur och biologisk mångfald i stadsplaneringen (se nämndmål 2.4.1).

Övervakningen av naturmiljön på landskaps-, habitat- och artnivå enligt uppdaterat program för miljöövervakning av biologisk mångfald fortsätter under 2026.

Miljöförvaltningen utvecklar arbetet med kommunikation kring biologisk mångfald i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i parker och grönområden samt stötta andra förvaltningar och bolag (se även nämndmål 3.7.2).

Miljöförvaltningen kommer fortsatt att delta i förvaltningsövergripande arbetsgrupper för att

genomföra budgetuppgifterna om att utreda och inrätta naturreservat och biotopskyddsområden. Förvaltningen kommer också att aktivt delta i att utreda vilka ytterligare områden i staden som bör bli föremål för fördjupade studier om de är lämpliga som naturreservat eller biotopskyddsområden. Arbetet med skydd av natur är en viktig strategisk del i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Som ett led i arbetet med att ta ett helhetsgrepp kring natur- och grönbrågorna i staden kommer förvaltningen att genomföra naturvärdesinventeringar av prioriterade vattenområden, medverka i utvärderingen av hur arbetet med ekologisk kompensation i samband med byggnation fungerar samt i utvärdering av stadens samlade arbete för att upprätthålla och stärka funktioner med regionala betydelse för stadens blågröna infrastruktur.

I tillsynsarbetet enligt 7 kap. miljöbalken bevakas områden skyddade som Natura 2000, natur- och kulturresevat, naturminnen samt strandskyddsområden. Med rådgivning, information och samråd skapas förutsättningar för att syftena med de skyddade områdena uppnås.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens arbete med biologisk mångfald enligt handlingsplan för biologisk mångfald inklusive de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.
- I samverkan med andra utpekade förvaltningar delta i arbetet med att utreda och inrätta nya naturreservat och biotopskyddsområden.
- Tillsammans med berörda stadsdelsnämnder samt andra berörda nämnder fortsätta arbetet med Grönare Stockholm där fokus är att stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden samt stärka gröna svaga samband enligt översiktsplanen.
- Stötta stadens förvaltare av naturområden i arbetet med skötsel och åtgärder för att gynna biologisk mångfald genom informationsspridning, rådgivning, kunskapsunderlag och utbildning. Särskilt fokus kommer att ligga på Järvaområdet.
- Genomföra övervakning enligt miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald.
- Fortsatt följa upp och redovisa utvecklingen över tid för stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden samt utveckla metodiken för uppföljning av prioriterade arter och naturkvaliteter identifierade i handlingsplan för biologisk mångfald.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden och andra berörda nämnder arbeta vidare med att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning.
- I samarbete med exploateringsnämnden och kommunstyrelsen genomföra en utvärdering av hur arbetet med ekologisk kompensation i samband med byggnation fungerar.

- I samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, utifrån policyn för skydd av natur, utreda vilka områden i staden som bör bli föremål för fördjupade studier om de är lämpliga som naturreservat eller biotopskyddsområden.
- I samarbete med kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden genomföra en utvärdering av stadens samlade arbete för att i enlighet med översiktsplanen upprätthålla och stärka funktioner med regional betydelse för stadens blågröna infrastruktur.
- I samarbete med berörda nämnder och bolag påbörja genomförandet av naturvärdesinventeringar av stadens vattenmiljöer.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Personbilstrafiken i Stockholm, liksom utsläppen, ska minska och framkomligheten ska öka för andra transportslag (gång, cykel och kollektivtrafik). Förvaltningen har fortsatt höga ambitioner när det gäller att ge stöd till förvaltningar och bolag med miljöfordons- och drivmedelskompetens vid upphandling, uppföljning av transport- och mobilitetstjänster samt installation av laddinfrastruktur.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Minskade utsläpp från transporter, jämfört med 2010	-40 %	-40 %	År

Nämndmål: 2.3.1 Användningen av miljöfordon, förnybara drivmedel och effektiva mobilitetslösningar ska öka

Förväntat resultat

Enligt Stockholms stads miljöprogram ska utsläppen från transportsektorn i Stockholms geografiska område minska med 80 procent till 2030 (jämfört med 2010). Trafikarbetet ska minska med 30 procent till år 2030 (jämfört med 2017) och innerstaden ska vara utsläppsfri år 2030. Dessutom ska utsläppen från konsumtion halveras. Fossila bränslen ska fasas ut ur stadens egna och upphandlade verksamheter.

Beskrivning

Miljöförvaltningen arbetar för ett transporteffektivt samhälle där utsläppen från trafiken minskar. Förvaltningen arbetar med att öka andelen miljöfordon, biodrivmedel, elbilsladdning och olika mobilitetslösningar. Förvaltningen fortsätter arbetet med att ge råd och stöd vid kravställning och uppföljning av upphandlingar där fordon och transporttjänster ingår. Inom ramen för genomförandet av miljöprogrammet och klimathandlingsplanen kommer arbetet att

intensifieras i övriga staden, och förvaltningen kan bistå med expertkompetens i arbetet. Förvaltningen arbetar för en ökad regional samverkan och sprider aktivt kunskap och information till andra kommuner, företag och privatpersoner med syftet att öka andelen miljöfordon och förnybara drivmedel i Stockholm. Arbetet bedrivs i linje med målen i Agenda 2030 om *Hållbar energi för alla*, *Hållbara städer och samhällen* och *Bekämpa klimatförändringar*.

Aktiviteter:

- Ansvara för kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon. Optimera hanteringen och användningen av stadens egna fordon.
- Stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar som inkluderar fordon och transporter (gäller bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, arbetsfordon, parkskötselverktyg, cyklar, lastcyklar, laddinfrastruktur, mobilitetstjänster med mera). Förvaltningen bistår vid såväl framtagande av krav som vid uppföljning och utvärdering.
- Stödja stadens verksamheter i utvecklingsarbete och testverksamhet för att ställa om entreprenadfordon till eldrift. Stötta med fordons- och drivmedelskompetens gällande omläggning av gods från lastbil till tåg, pråm och lastcykel samt gällande åtgärder för att effektivisera masshanteringen.
- Samarbeta med trafiknämnden och utbildningsnämnden i arbetet med att påskynda övergången till utsläppsfria transporter till skolor och förskolor genom godstransporter off-peak (nattleveranser).

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver ett omfattande program- och projektarbete med bland annat miljöövervakning av luft, vatten och biologisk mångfald. Tillsyn och kontroll bidrar till att undanröja risker avseende hälsovådliga miljöer och produkter samt säkerställer säkra livsmedel för stockholmarna. Miljöförvaltningen utgör specialiststöd i arbetet med att minska spridningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier samt i arbetet med vattenförvaltning. Arbetet har sin grund i stadens miljöprogram och i handlingsplanen för god vattenstatus med tillhörande lokala åtgärdsprogram för vatten, samt i stadens kemikalieplan.

Arbetet kopplar bland annat till mål 3 (*God hälsa och välbefinnande*), 7 (*Rent vatten och sanitet för alla*), 11 (*Hållbara städer och samhällen*) 14 (*Hav och marina resurser*) och 15 (*Ekosystem och biologisk mångfald*) i Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Andel upphandlingar med kemikaliekrav	100 %	100%	År
Kommentar Årsmålet avser upphandlingar inom prioriterade områden för staden i sin helhet (inte enbart miljö- och hälsoskyddsnämndens upphandlingar).			
 Antal dygn över miljö kvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10	Max 35 dygn	Max 35 dygn	År
 Antal förekomster i stadens kemikaliehanteringssystem av utpekade produkter med utfasningsämnen	90	90	År
 Antal timmar över miljö kvalitetsmålet för timmedelvärdet för kvävedioxid	Max 175 timmar	Max 175 timmar	År
 Vattenområden med förbättrad näringssituation	56 %	56 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och i samråd med kommunstyrelsen utvärdera handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategin	2026-01-01	2026-06-30
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utifrån genomförd kartläggning av luftföroreningshalter i ytterstaden bedöma nyttan av en ny mätstation för luftkvalitet och, om lämpligt, peka ut en plats för etablerande av en mätstation i ytterstaden	2026-01-01	2026-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samarbete med berörda forskningsinstitutioner, genomföra en utredning av utvecklingen över tid av förtida dödsfall i Stockholm till följd av dålig luft	2026-01-01	2026-12-31
 Trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra åtgärder utifrån utredningen om hur Världshälsoorganisationens (WHO) gränsvärden för luftkvalitet kan nås	2026-01-01	2026-12-31

Nämndmål: 2.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i en stadsplanering som värnar miljön och människors hälsa samt säkerställer den växande stadens behov

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen medverkar i stadsplaneringen så att miljö- och hälsofrågor uppmärksammas och integreras i ett tidigt skede. Nyproducerade bostäder, skolor och förskolor ska vara hälsosamma. Negativ påverkan på miljö- och hälsa i samband med exploatering ska förebyggas.

Förvaltningen bidrar till en utveckling av arbetet med vattenfrågor, luftkvalitet, buller, markföroreningar, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatanpassning och klimatpåverkan inom stadsplaneringen. Nämndens arbete ger förutsättningar för bättre vattenkvalitet i stadens sjöar och vattendrag samt utveckling av den biologiska mångfalden i staden. Miljöförvaltningen medverkar också i stadens arbete med klimatanpassning där målet är att skapa blågröna, mångfunktionella lösningar som bidrar till att hantera extrema väderhändelser, såsom skyfall och värmeböljor.

Beskrivning

Förvaltningen kommer att delta i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Förvaltningen verkar för att miljöfrågorna beaktas i den övergripande stadsplaneringen genom att bidra med kompetens i planprocesser, samt genom att ta fram underlag i form av handlingsplaner, åtgärdsprogram, kunskapsunderlag och geodata. Stadens verktyg för scenarioanalyser ska användas som stöd i tidiga skeden. Genom att bidra med kunskap i ett tidigt skede i detaljplaneringen möjliggörs en långsiktig hållbarhet, en hälsosam miljö, en robust grönstruktur med biologisk mångfald och goda förutsättningar för mångfunktionella ekosystemtjänster, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning samt uppfyllande av miljö kvalitetsnormer för luft och vatten. Även den genomförda utredningen om stadens kolförråd och kolsänkor kommer att vara ett viktigt underlag i arbetet med en ny översiktsplan för staden och inom plan- och exploateringsprocessen. Förvaltningen tar bl.a. fram underlag till stadsbyggnadsnämndens beslut om betydande miljöpåverkan, vilket även innehåller en utförlig beskrivning av för planen viktiga miljö- och hälsofrågor att utreda och beakta. I planprocessen bidrar nämnden med expertkunskap om bl.a. buller, luftkvalitet, vattenkvalitet och dagvattenhantering, markföroreningar, naturvärden och klimatanpassning.

Förvaltningen verkar för att störningar ska förebyggas vid lokalisering av bostäder, skolor och förskolor i anslutning till olika typer av verksamheter. Förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurangverksamhet samt kulturevenemang vägs mot invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till en fredad nattsömn. Möjligheter för idrottsutövning vägs mot motsvarande risk för störningar.

Förvaltningens stödfunktion för värme kommer under året att fokusera på att samordna stadens aktörer samt aktualisera och kommunicera framtagna planeringsunderlag.

Miljöövervakningen av grundvattennivåer kommer att fortsätta. Förvaltningen kommer också att medverka i arbetet med att kartlägga och identifiera behov av dricksvattenpunkter utifrån ett värmeperspektiv.

Förvaltningen ska också bistå med sin expertkompetens i arbetet med stadens träd. I samarbete med övriga berörda förvaltningar kommer miljöförvaltningen att bistå med kompetens för att utreda förutsättningarna att starta upp en plantskola i egen regi.

Förvaltningen bidrar även med kunskap i arbetet med hur staden ska återhämta sig från historiska markföroreningar, samt i det förebyggande arbetet med att undvika att nya områden förorenas. Särskilda arbetsinsatser görs för att förbättra kunskapsläget gällande åtgärder avseende värmeböljor, med fokus på barn och äldre som är de som riskerar att drabbas mest, där socioekonomiskt utsatta områden prioriteras.

Tillsyn av befintliga verksamheters miljö- och hälsopåverkan samt verksamhet kopplat till exploatering är viktig för att säkerställa en god bebyggd miljö samt för att möjliggöra stadsutveckling.

Aktiviteter:

- Bistå berörda nämnder i stadsplaneringen med underlag och bedömningar gällande miljö- och hälsofrågor som t.ex. buller, luftkvalitet, markföroreningar, dagvattenhantering, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatpåverkan och klimatanpassning.
- Utveckla arbetet med klimatanpassning utifrån stödfunktionen kring värme, med särskilt fokus på aktualisering och kommunikering av planeringsunderlag kopplat till sårbara grupper.
- I samarbete med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblematiken.
- I samråd med kommunstyrelsen, trafiknämnden, exploateringsnämnden och kyrkogårdsnämnden utreda förutsättningar för att starta upp en plantskola i egen regi.

Nämndmål: 2.4.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att Stockholms luftkvalitet förbättras och bullerstörningarna minskar

Förväntat resultat

Stockholms invånare utsätts inte för hälsorisker på grund av skadlig exponering av buller eller luftföroreningar. Luften är så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Halterna av luftföroreningar klarar de målvärden som definieras av miljökvalitetsmålet *Frisk Luft*. Världshälsoorganisationens (WHO:s) hälsobaserade riktlinjer för luftkvalitet klaras i huvudsak. Miljöprogrammets mål *Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö*, och delmålen *Trafikens påverkan på luftkvalitet minskar* och *Förbättrad ljudmiljö* ska uppnås. Exponeringen av buller och luftföroreningar minskar till följd av att förvaltningen i olika sammanhang verkar för åtgärder i såväl befintlig som planerad miljö.

Beskrivning

Luftkvaliteten i Stockholm har blivit mycket bättre i och med att utsläppen av luftföroreningar har minskat kraftigt. Strängare utsläppskrav på fordon och industrier, elektrifiering, utbyggnad av fjärrvärme, renare bränslen, miljözoner, trängselskatt, dubbdäcksförbud m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden. Miljökvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) klaras numera nästan överallt i Stockholm, men för att klara det nationella miljökvalitetsmålet *Frisk luft* till skydd för människors hälsa samt WHO:s riktvärden krävs ytterligare åtgärder för att sänka halterna.

Under 2026 kommer miljöförvaltningen fortsätta att samarbeta med trafikkontoret i arbetet med att välja ut och prioritera åtgärder som har bäst potential att minska utsläppen av luftföroreningar från vägtrafiken och bidra till att WHO:s gränsvärden nås i Stockholm.

Miljöförvaltningen ska under 2026 även utreda ifall det finns ett behov av att utöka antalet luftmätningsstationer, med fokus på ytterstaden och stora trafikleder.

Förvaltningen fokuserar i sin tillsyn avseende luft och buller på de aspekter som har störst miljö- och hälsopåverkan, exempelvis det fortsatta arbetet med fönsteråtgärder, åtgärder på skol- och förskolegårdar, bullerskärmar, lågbullrande vägbeläggning, spårnära åtgärder, underhåll av spår, dubbdäcksfria zoner och gröna bullerskyddslösningar. De stora infrastrukturprojekten, samt förtätningen av staden, genererar relativt många klagomål, som handläggs inom tillsynen som säkerställer att riktvärden följs i bostäder.

Förvaltningen har en aktiv roll vid framtagande samt uppföljning av åtgärdsprogram för luft och buller. Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö. Förvaltningen bevakar också luft- och ljudkvalitet i stadsplaneringen (se nämndmål 2.4.1).

Aktiviteter:

- Kontinuerlig luftövervakning och utvärdering av miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmålet Frisk luft.
- Utreda om det finns behov att utöka antalet mätstationer i staden med fokus på ytterstaden.
- Beräkna antalet förtida dödsfall i Stockholm över tid kopplat till stadens luftkvalitet.
- Verka för genomförande av Åtgärdsprogram buller Stockholms stad 2024-2028 enligt Förordning (2004:675) om omgivningsbuller, i nära samarbete med trafikkontoret.
- Fortsatt tillsyn av väghållarnas egenkontroll gällande miljöstörningar i form av buller och luftföroreningar från trafiken. Fortsatt tillsynsinsats gällande luftkvalitet vid tunnelmynningar.
- Fortsatt tillsyn av väghållarnas arbete för att klara de nationella miljömålen för frisk luft på platser där känsliga grupper vistas stadigvarande, som t.ex. skolor och förskolor, samt minska bullerstörningar.
- I tillsynen av miljöfarliga verksamheter och byggverksamheter verka för att utsläpp till luft och bullerstörningar reduceras så långt som möjligt.

Nämndmål: 2.4.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att miljökvalitetsnormerna för vatten följs

Förväntat resultat

Under året kommer handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategin utvärderas. Arbetet med att stötta stadens förvaltningar och bolag i genomförandet av åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster kommer att intensifieras och utvecklas. Kvarvarande lokala åtgärdsprogram för vatten, där staden har rådighet, kommer färdigställas för politisk behandling. Genom deltagande i regionala vattensamarbeten och forskningsprogram intensifieras arbetet för bättre vattenstatus i stadens vatten. Löpande och kvalitetssäkrad miljöövervakning skapar underlag så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Övervakningen bidrar också till uppföljningen av utförda åtgärder. Tillsyn som verktyg för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten fortsätter att utvecklas.

Beskrivning

Miljöförvaltningen ansvarar för samordning av arbetet med vattenförvaltning i staden och för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Förvaltningen stöttar och samverkar med stadens förvaltningar och bolag i arbetet med genomförande av operativa åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen och handlingsplanen för god vattenstatus. Förvaltningen bedriver löpande miljöövervakning i syfte att ge underlag för tillsyn, fysisk planering samt planering och uppföljning av åtgärder. Miljöförvaltningen kommer att vidareutveckla arbetet med kommunikation och samverkan i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i vatten och därmed öka möjligheterna för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Förvaltningens tillsyn är ett viktigt verktyg i arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna både i den befintliga staden och vid stadsutveckling. Förvaltningen bevakar också vattenfrågor i stadsplaneringen (se nämndmål 2.4.1).

Aktiviteter:

- Utvärdera handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategin tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB och i samarbete med berörda nämnder och kommunstyrelsen.
- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens vattenarbete enligt handlingsplan för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen med fokus på genomförandet av åtgärder.
- Genomföra löpande miljögiftsövervakning för att följa utvecklingen av kemisk status och särskilda förorenade ämnen samt övervakning av ekologisk status.
- Delta i kommunövergripande vattensamverkan grupper och vattenvårdsförbund samt i regionala samt internationella vattensamarbeten och samarbeta med olika forskningsinstitut för att intensifiera vattenarbetet.

- Bistå exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna i arbetet med att inrätta nya strandbad och vinterbadplatser.
- Intensifiera arbetet med tillsyn på verksamheter med utsläpp till vattenförekomster där miljökvalitetsnormerna inte nås.
- Genomföra tillsyn av avloppsreningsverken, ledningsnätet och utföra tillsyn kopplat till ombyggnationen av Henriksdals reningsverk och byggnationen av nya avloppstunnlar.
- Genomföra tillsyn av industrier, verkstäder, kemptvättar, drivmedelsstationer, fordonstvättar samt buss- och tågdepåer avseende avloppsutsläpp (dag- och spillvatten inklusive vatten från fordonstvätt).
- Fortsatt tillsyn av befintliga trafikdagvattenanläggningar samt utföra tillsyn kopplat till högtrafikerade vägar, samt spår utan rening av dag- och tunnelvatten. Ta fram tillsynsutredning för dagvattenbrunnar och dagvattenledningsnätet.
- Utveckla tillsynen av nedlagda deponier med avseende på utsläpp och spridning av miljögifter till mark och vatten. Arbetet sker i samverkan med exploateringskontoret.

Nämndmål: 2.4.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska spridningen av farliga kemikalier

Förväntat resultat

Stadens egna verksamheter liksom näringsliv och konsumenter ska få en ökad medvetenhet, kunskap och tillgång till verktyg för att göra kemikaliesmarta val i sin vardag och kunna verka för ett giftfritt Stockholm. Särskilt fokus är att minska barns, ungas och gravidas exponering. Inom det förebyggande kemikaliearbetet kommer särskilt fokus läggas på att identifiera och fasa ut produkter som innehåller PFAS liksom ftalater, bisfenoler och svårnedbrytbara ämnen. Staden ska skärpa sina krav och sluta köpa in varor och produkter i vilka innehållet av dessa ämnen är känt och alternativ fria från dessa ämnen ska introduceras, med målsättning att användningen av produkter innehållande ovanstående ämnen ska minimeras och på sikt upphöra.

Tillsyn och kontroll bidrar till att undanröja risker avseende hälsovådliga miljöer och produkter. Kosmetiska och kemiska produkter samt varor med kemiska ämnen i butiksledet är korrekt märkta och förpackade. Kosmetiska produkter innehåller inte otillåtna ämnen, vilket förebygger allergier och ohälsa hos stockholmarna. Företag som säljer kosmetiska och kemiska produkter har kunskap om gällande bestämmelser.

Beskrivning

I kemikalieplanen beskrivs hur staden ska bedriva ett strukturerat arbete med att undvika skadliga kemikalier (exempelvis hormonstörande eller svårnedbrytbara ämnen) i alla stadens verksamheter och på så vis uppnå målen i miljöprogrammet. Miljöförvaltningen erbjuder genom kemikaliecentrum verksamheterna stöd och vägledning. De vägledningar för bl.a.

förskolor, skolor och arbetsplatser som har tagits fram ska fortsätta implementeras i berörda organisationer och i vissa fall revideras. Genom utredningar och analyser av material identifieras effektiva arbetssätt, relevanta krav på produkter och vad som är kemikaliesmarta val.

Under de senaste åren har kemikaliestödet i många fall samordnats med andra frågor som resurseffektivitet och klimat. Denna utveckling kommer att fortsätta. Inte minst kommer stödet till stadsdelarna samordnas utifrån olika verksamhetsområden så att exempelvis förskolorna får en vägledning som hanterar inte bara kemikalier utan även andra frågor. Vägledningen tas fram i nära samarbete med förskoleförvaltningen. Sex utvalda kommunala och fristående förskolor ingår som piloter i framtagandet varav två ligger i fokusområdet Hagsätra-Rågsved.

En utredning som genomförts under 2025 pekar ut olika användningsområden för köldmedier som viktiga källor till PFAS i atmosfären. Dessa resultat kommer att tas vidare för att identifiera förutsättningar för substitution i samarbete med berörda förvaltningar och bolag.

Förvaltningen bedriver även övervakning av miljögifter i inomhusmiljön, särskilt där barn vistas, enligt ett särskilt övervakningsprogram.

Tillsyn av kemiska produkter och kemikalieintensiva verksamheter (som konstgräsplaner, takblästring, klottersanering och spridning av bekämpningsmedel) bidrar till att minska spridningen av mikroplaster och kemikalier till miljön. Tillsynen av kosmetiska produkter kommer att fokusera på enskilda butiker i socioekonomiskt svagare områden som säljer riskprodukter som t.ex. hudblekningskrämer samt e-handelsföretag och bygg- och färghandeln. Vid tillsyn av märkning och innehåll kommer innehåll av PFAS-ämnen, ftalater, kvicksilver och hydrokinon att kontrolleras. Verksamhetsutövarna kommer att informeras om vilka restriktioner som finns för mikroplaster i kosmetiska produkter.

Tillsyn sker av förekomst av PCB i skolbyggnader där förvaltningen saknar uppgifter om inventering eller sanering och där renovering eller ombyggnation skett under de år PCB användes i byggmaterial.

Aktiviteter:

- Lansera den reviderade kemikalieplanen och stödja förvaltningar och bolag i genomförandet av den.
- Revidera vägledningen för kemikaliesmart förskola och inkludera fler hållbarhetsfrågor, exempelvis resurseffektivitet.
- Delta med kemikaliekunskap i utvecklingen av arbetet med återbruk av byggmaterial.
- I samarbete med utbildningsförvaltningen verka för kemikaliesmarta skolor och fritidshem.
- Fortsätta identifiera användningsområden av PFAS, bisfenoler och ftalater och möjligheter till substitution för att på sikt undvika dessa ämnesgrupper.
- I samverkan med berörda förvaltningar och bolag verka för utfasning av PFAS-

baserade köldmedier.

- Samarbeta med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, kulturnämnden, stadsdelsnämnderna och exploateringsnämnden kring hur förskolegårdar, skolgårdar, lekplatser och parklekar kan utvecklas med icke-fossila markbeläggningar men med fullgod tillgänglighet.
- Kontroll av användare och återförsäljare av växtskyddsmedel samt utifrån EU:s kontrollförfordning upprätthålla och uppdatera register över och riskklassning av distributörer och användare av växtskyddsmedel.
- Delta i Naturvårdsverkets nationella tillsynskampanj om konstgräs.
- Utredda hur tillsynen kan arbeta för en minskning av oönskade ämnesgrupper i detaljhandeln och bedriva omvärldsbevakning med särskilt fokus på lagstiftning och tillsynsvägledning kopplat till PFAS, ftalater och bisfenoler.
- Utifrån fokusområdet Kemikalier kopplat till miljö och hälsa, som fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor har fastställt tillsammans med miljöförvaltningen, kommer förvaltningen fokusera särskilt på kontroll av barnskyddande förslutning på förpackningar med farliga kemiska produkter som säljs till allmänheten i butik.

Nämndmål: 2.4.5 Avfallet i Stockholm hanteras så att det inte medför negativa konsekvenser för miljö och hälsa

Förväntat resultat

Verksamhetsutövare har en effektiv och miljömässigt godtagbar avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar (vilket också är i linje med miljöprogrammets delmål 5.2). Minskad sammantagen påverkan på stockholmarnas miljö och hälsa, bl.a. minskad nedskräpning och minskad spridning av och exponering för farligt avfall. En ökad medvetenhet hos verksamhetsutövare och allmänhet om vikten av att hantera sitt avfall korrekt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Beskrivning

I Stockholm uppkommer stora mängder avfall. Miljöförvaltningen arbetar med tillsyn för att verksamhetsutövare ska följa avfallshierarkin genom att ha en god egenkontroll; i första hand hushålla med råvaror, herefter återanvända och återvinna avfall samt även i övrigt följa lagstiftningen. Tillsynen av avfallshantering bidrar även till stadens arbete med att motverka välfärdsbrottslighet och annan organiserad brottslighet. Tillsynsinsatser sker både via information och genom kontroll av efterlevnaden av avfallslagstiftningen. Utöver den planerade tillsynen sker kontakt med verksamhetsutövare i de fall förvaltningen får kännedom om klagomål på deras avfallshantering. Förvaltningen arbetar även med oplanerade kontroller av avfallshantering inom ramen för *Samordnad tillsyn*. Tillsynen avser alla typer av verksamheter såsom exempelvis restauranger och livsmedelsbutiker, avfallsanläggningar

(metallskrotar, återvinningscentraler och återvinningsstationer), byggverksamheter inklusive hantering av rivningsavfall samt ägare av flerbostadsfastigheter. Verksamheters hantering av avfall granskas även inom ramen för tillsyn av miljöfarliga verksamheter inom staden, såsom verkstäder, kemtvättar, bensinstationer m.m. Förvaltningen besvarar även remisser från länsstyrelsen avseende ansökan om tillstånd till transport av avfall samt hanterar inkommande ansökningar om dispens, bland annat från kravet på insamling av matavfall.

Aktiviteter:

- Utveckla metoder för riktad tillsyn av matavfallsinsamlingsobligatoriet på restauranger i syfte att öka matavfallsinsamlingen i syfte att bland annat skapa cirkulära kretslopp.
- Utveckla tillsynen av farligt avfall inom samtliga tillsynsområden.
- Utveckla bygg-, ombyggnation- samt rivningstillsynen genom att bl.a. att säkerställa att avfall omhändertas korrekt med ett ökat fokus på materialinventeringen samt slutrapport.
- Fortsätta tillsynen av centrumanläggningar med fokus på de anläggningar som misstänks misskötas.
- Genomföra tillsyn på avfallsanläggningar och avfallstransportörer, vilket också syftar till att motverka illegal avfallshantering.
- Genomföra tillsyn av bygg- och rivningsavfall.
- Genomföra tillsyn av restauranger och andra verksamheter avseende separering av olika avfallsfraktioner.
- Handlägga dispensansökningar avseende obligatorisk insamling av matavfall/bioavfall samt andra typer av dispenser samt följa upp att införandet av obligatorisk matavfallsinsamling efterlevs.
- Bedriva tillsyn av skötsel och städning av återvinningsstationerna inom staden.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Ett proaktivt utvecklingsarbete bedrivs och processer som kan vara lämpliga för digitalisering identifieras löpande. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn och kontroll är rättssäker och opartisk och genom likabehandlingsprincipen skapas förutsägbarhet för stadens företagare. Förvaltningen samverkar också med akademien för att enklare kunna ta del av nya forskningsrön samt som ett led i den framtida kompetensförsörjningen. Som en del av stadens egen ekonomi kan nämnden uppvisa en god kostnadskontroll. Externfinansiering genom projekt nyttjas där det är möjligt, och förvaltningen avser att under 2026 ytterligare stärka

arbetet med att hitta lämplig externfinansiering, särskilt inom områden som tidigare inte har kunnat delfinansieras med externa medel.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2026 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 322 mnkr i kostnader och 143,2 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 178,8 mnkr. Bifalles nämndens begäran om budgetjusteringar om 2,2 mnkr kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 324,2 mnkr, avskrivningar inkluderat, och ge en nettobudget om 181 mnkr.

Tillsynen och kontrollen är nämndens kärnverksamhet och den årliga taxeöversynen säkerställer att nämndens taxor motsvarar de faktiska kostnaderna samt att nämnden har rätt intäktsnivå. Nämnden bibehåller en hög självfinansieringsgrad trots ett ökat fokus på tillsyn inom områden med låg kostnadstäckning som samtidigt har stor miljö-, hälso- och samhällsnytta; exempelvis arbete för att motverka illegal avfallshantering och livsmedelsfusk. Genomförda satsningar inom digitalisering som initialt medför ökade kostnader, och där en del av effektiviseringsresultaten väntas först senare, bedöms inte påverka självfinansieringsgraden negativt.

Förvaltningens kostnader avser främst anställd personal respektive konsulter med specialistkompetens som tas in för olika uppdrag. Finansieringen består till lite mer än hälften av skattemedel, följt av tillsyns- och kontrollavgifter som den näst största intäktskällan. Förvaltningen har också flertalet projekt med externfinansiering och jobbar aktivt för att öka andelen externa medel. Investeringsnivån är fortsatt låg, och avser utrustning för luftmätning.

Likt övriga nämnder har de senaste årens höga inflation haft påverkan på miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet. Prisökningarna väntas dock kommande år ligga på en lägre nivå, varpå mer miljö- och klimatnytta kan åstadkommas per investerad krona.

Miljöförvaltningen driver ett effektiviseringsarbete i linje med stadens kvalitetsprogram i form av digitalisering, ständiga förbättringar och där det är möjligt och önskvärt nyttjande av innovativa lösningar. Administrativa rutiner förenklas och nya lösningar övervägs ständigt för att minska kostnader samtidigt som lika mycket eller mer arbete utförs inom nämndens uppdrag. Köp av tjänster övervägs när det är effektivt.

Extern finansiering genom bidrag

Miljöförvaltningen har i många år både deltagit i och drivit externfinansierade projekt inom en rad områden. Den externa finansieringen har möjliggjort fler insatser i linje med stadens mål, särskilt inom miljö- och klimatarbetet. Extern finansiering har också gett utrymme att testa innovativa lösningar och stärkt kompetensen i förvaltningens organisation genom utbyte med exempelvis forskningsinstitut eller andra städer.

Miljöförvaltningen följer upp pågående och presumtiva externfinansierade projekt genom förvaltningens projektportfölj, och ansökningar för möjliga externfinansierade projekt skickas

in löpande. Portföljen används för att analysera vilka verksamhetsområden som oftast externfinansieras, hur kostnadstäckningen varierar mellan finansiärer samt i vilken fas olika projekt och ansökningar befinner sig. Under 2025 skickade förvaltningen in 21 ansökningar om extern finansiering till olika finansiärer. Av dessa har fem beviljats, sju avslagits och för resterande nio ansökningar inväntas besked. Förvaltningen kommer under 2026 fortsatt söka extern finansiering för insatser i linje med nämndens verksamhet och stadens mål.

Sedan halvårsskiftet 2025 har miljöförvaltningen, liksom flera andra fackförvaltningar och bolag i staden, tillgång till Bidragsportalen. Portalen samlar bidrag och andra finansieringsmöjligheter från statliga och regionala aktörer, privata företag, branschorganisationer samt EU:s fonder och program.

Under 2026 stärker förvaltningen arbetet med externfinansiering ytterligare, för att identifiera fler relevanta utlysningar och öka andelen extern finansiering – särskilt inom områden som tidigare inte har kunnat delfinansieras med externa medel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda möjligheter till införande av bonusvitesmodell för kravställning i upphandling av byggentreprenader och i byggprojekts utförandeskede i syfte att minska klimatpåverkan och främja ökat återbruk	2026-01-01	2026-12-31

Nämndmål: 3.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är kostnadseffektiv

Förväntat resultat

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad och utföra tillsyn enligt tillsynsplanen och kontrollplanen.

Den tid som den enskilde verksamhetsutövaren har betalat för ska motsvaras av den tillsynstid som ägnas denne. Det är särskilt viktigt att följa upp tillsyn för verksamhetsutövare med fast årlig avgift, eftersom årsavgiften för dessa verksamhetsutövare faktureras efter en förbestämd taxa och inte efter faktiskt utförda timmar som är fallet vid timdebitering. För mindre verksamheter ska avgiften motsvara tillsynstiden över flera år.

Mer information om områden för tillsyn och kontroll återfinns också i bilaga 2 (tillsynsplan för miljöbalken) och bilaga 3 (livsmedelskontrollens kontrollplan).

Beskrivning

För tillsynens avgifter gäller den grundläggande principen att tid som verksamhetsutövarna har betalat för ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn.

Stockholms tillsynstaxa bygger på en analys av tidigare års tillsynsbehov med en bedömning av de kommande årens behov av tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks inte årligen, utan tillsynen för många objekt sker med något eller några års mellanrum. Förvaltningen följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad

Förvaltningen gör årligen en taxeöversyn. Taxan är i linje med lagstiftarens intentioner om självkostnadsfinansiering av tillsynen. I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självkostnadsfinansiering både vad gäller miljöbalkstillsynen och livsmedelskontrollen. Av tabellen nedan framgår självfinansieringsgrad för 2024, 2025 och den förväntade självfinansieringsgraden för 2026.

	VB 2024	VP 2025	T2 2025	VP 2026
Miljöbalkstillsyn (MB)				
<i>Självfin.grad MB</i>	67,0%	62,2%	61,9%	60,6 %
Livsmedelskontroll				
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	75,8%	71,2%	73,0%	76,1 %
MHN tillsyn	70,3%	65,5%	66,0%	65,7 %

Den förväntade självfinansieringsgraden för 2026 ligger sammantaget i nivå med den för 2025. Sänkningen inom miljöbalkstillsyn förklaras delvis av att taxan för miljöbalkstillsynen inte höjs till 2026, även om kostnaderna till viss mån ökar. Antalet tillsyntimmar ökar dock för 2026, men nämnden har också fler skattefinansierade uppdrag. Ökningen inom livsmedelskontroll förklaras av ett lägre antal årsarbetare jämfört med 2025. För 2024 gjorde förvaltningen ett ekonomiskt överskott vilket bidrog till att självfinansieringsgraden då var ovanligt hög.

Det minskade intäktskravet för nämnden, för att möjliggöra ett ökat fokus på tillsyn inom områden med låg kostnadstäckning som samtidigt har stor miljö-, hälso- och samhällsnytta, påverkar också självfinansieringsgraden.

Antalet årsarbetare på miljöbalkssidan ökar i takt med att verksamheten växer, till följd av ökat behov och ambitionshöjningar. Budgettillskott som nämnden får går i regel till antingen anställningar eller konsultuppdrag. Däremot minskar antalet årsarbetare marginellt inom livsmedelskontrollen.

Utifrån miljöförvaltningens utvecklingsplan ökar graden av digitalisering. Fortsatt utveckling av digitala inspektioner medför initialt högre kostnader men förväntas framtida höja effektiviteten inom tillsynen ytterligare.

Aktiviteter:

- Genomföra årlig taxeöversyn.

Nämndmål: 3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att Stockholms stads upphandlingar är hållbara

Förväntat resultat

Stockholm ska vara i framkant när det gäller miljö- och klimatkrav vid inköp av varor och tjänster, samt i uppföljningen av att kraven efterlevs. Miljö- och klimatkrav ska ställas så att det blir möjligt att nå stadens mål om att halvera klimatpåverkan från konsumtionen, minska resursanvändningen samt bidra till stärkt biologisk mångfald. Kraven på cirkularitet ska öka i inköpsprocesser, och miljö- och hälsofarliga kemikalier fasas ut. Stockholms stad ska vara en fossilfri organisation år 2030 vilket redan nu ska återspeglas i de upphandlingar som genomförs. Elektrifiering ska vara utgångspunkten i stadens alla anläggningsentreprenader.

Beskrivning

Förvaltningen ska använda sin expertkunskap för att aktivt hjälpa andra verksamheter i staden att ställa relevanta krav på cirkularitet, miljö och klimat vid upphandlingar, och att implementera dessa under avtalstiden. Det gäller till exempel vid ny- och ombyggnationer, förvaltning av grönområden, upphandling av solenergianläggningar, varor, livsmedel, kemikalier, städtjänster samt fordon och transporter. Förvaltningen ska även stödja stadens verksamheter i att göra hållbara val vid beställningar av varor, livsmedel och tjänster.

Aktiviteter:

- Genom förstärkt samordning bidra till att upphandling och inköp i hela staden görs med större hänsyn tagen till miljö- och klimatpåverkan.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå kommunstyrelsen i arbetet med kompetensutveckling inom stadens inköpsorganisation för att minska miljö- och klimatpåverkan från inköp.
- Delta med miljö- och klimatexpertis i stadens kategoriarbete, bl.a. inom mark, gata och parkering, vitvaror och storkök, lokalvård, inredning, el samt måltider och

livsmedel.

- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden vidareutveckla och säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i gemensamma och lokala avtal.
- Delta med miljö- och klimatexpertis vid avtalsuppföljningar.
- Utredda att införa ett stopp för inköp av produkter som innehåller PFAS, ftalater och bisfenoler, samt fasa ut dessa produkter och material som idag finns i staden.

Nämndmål: 3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är innovativ och använder digitala verktyg

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen har en tydlig strategi för digitalisering och datahantering utifrån förvaltningens utvecklingsplan. Utvecklingsplanen fokuserar på förbättring av informations- och datadelning, utveckling av e-tjänster och automation, digitalt stöd vid tillsyn och kontroll samt integration av AI och ny teknik i förvaltningen. Dessa insatser är viktiga för att uppnå effektiviseringar, för förbättrad service och för att stödja stadens miljö- och klimatarbete.

Beskrivning

Ett viktigt utvecklingsområde framöver utgörs av att stärka förmågan till informations- och datadelning, både internt och externt. Detta kan t.ex. förbättra insatser inom klimatarbetet och förebygga välfärdsbrottslighet. Det handlar också om att förenkla för verksamhetsutövare via de e-tjänster förvaltningar fortsätter utveckla, men även genom befintliga e-tjänster.

Aktiviteter:

- Datahantering. Ökad delning av data internt och externt skapar möjligheter för bättre stöd i t.ex. tillsyns- och tillståndsprövar. Fortsatt utveckling av dataanalysförmåga och visualisering inom flera områden.
- E-Tjänster, automation och AI. Fler e-tjänster som förenklar för företagare, verksamhetsutövare samt stockholmarna. Aktivt utforska AI-stöd för att effektivisera förvaltningens verksamhet. Aktivt deltagande i utveckling av tillämpningar inom olika nationella initiativ som t.ex. användning av digital post och säker digital kommunikation.
- Digitalt stöd vid tillsyn och kontroll. Fortsatt utveckling av interna och externa tillämpningar som förenklar och effektiviserar tillsynsverksamheten, men också i större utsträckning skapar förutsättning för datadrivna analyser.
- Extern samverkan. Fortsatt medverkan i samverkansprojekt med olika tillsynsvägledande myndigheter (t.ex. Naturvårdsverket) avseende utveckling av digitalt stöd inom tillsynsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Förvaltningen samverkar med arbetsmarknadsförvaltningen för att finna matchningar för Stockholmsjobb och arbetar med att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda platser för feriearbeten, examensarbeten och praktikplatser. Arbetet med feriearbeten fortsätter utvecklas i syfte att utveckla kvaliteten i de jobb som erbjuds och bidra till den framtida kompetensförsörjningen. Som ett led i kompetensförsörjningen utvecklar förvaltningen kontinuerligt samverkan med akademien.

Näringslivs- och tillsynsarbete

Stadens näringslivspolicy är vägledande i förvaltningens utvecklingsarbete. En välfungerande tillsyn och kontroll gynnar stadens näringslivsklimat. Det ska vara enkelt, både som medborgare och som företag, att komma i kontakt med miljöförvaltningen.

Med utgångspunkt i arbetet med *Rätt väg in* arbetar förvaltningen kontinuerligt med att förenkla och effektivisera processer, bl.a. genom digitalisering, i syfte att underlätta för verksamheterna i kontakterna med nämnden. *Rätt väg in* har också som målsättning att fler verksamheter i staden ska använda stadens kontaktcenter som den huvudsakliga vägen in när företag vänder sig till staden. Här använder förvaltningen redan dessa tjänster i stor utsträckning inom både tillsynen och kontrollen. Förvaltningen deltar även i stadens gemensamma arbete med att utveckla en samordnad tillståndsgivning i syfte att förenkla för företagarna.

Förvaltningen deltar i stadens arbete med samordnad tillsyn och bidrar med inspektörer inom livsmedelskontrollen respektive miljöbalkstillsynen. För 2026 utökar nämnden omfattningen av detta arbete. Nämnden arbetar även fortlöpande med kompetenshöjande insatser i syfte att bibehålla en rättssäker och effektiv kontroll och tillsyn.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	20 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	10 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	81	74	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB samordna arbetet med att vidareutveckla Kontaktcenter Stockholms service som en väg in för företag	2026-01-01	2026-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är effektiv med hög professionalitet och god service

Förväntat resultat

Nämndens myndighetsutövning är effektiv, opartisk och rättssäker, och företag och allmänhet som har kontakt med förvaltningens handläggare får ett gott bemötande och bra service.

Beskrivning

Nämnden prioriterar fortsatt en effektiv och rättssäker myndighetsutövning och god service till företag och allmänhet. Målen följs framförallt upp genom punktlighetsmålen för tidsåtgång vid vissa ärenden och genom den årliga NKI-undersökningen (Nöjd Kund Index) som ger en bild av hur företagen uppfattar tillsyns- och kontrollverksamheten. Allmänheten har lätt att komma i kontakt med förvaltningen genom särskilda kontaktcenter. Som komplement finns ett antal e-tjänster som ständigt är tillgängliga.

Aktiviteter:

- Följa och analysera utvecklingen av NKI för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområden.
- Utveckla informationen om tillsyn och kontroll i syfte att göra den än mer förutsägbar, d.v.s. underlätta för företag och förbättra förståelsen för regelverken.
- Delta i den stadsövergripande samverkan "Samordnad tillsyn".
- Utveckla nämndens e-tjänster i syfte att förenkla för företag.
- Samverka inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) för ökad samsyn, effektivisering och likabehandling inom tillsynen/kontrollen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	90 %		Tertial
Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	81		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
Handläggning av anmälan om misstänkt matförgiftning påbörjas senast arbetsdagen efter inkommen anmälan	90 %		Tertial
Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	95 %		Tertial
Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	95 %		Tertial

Nämndmål: 3.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens samverkan med universitet och högskolor är god

Förväntat resultat

Kompetensutveckling inom spetsområden och ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan universitet och Stockholms stad bidrar till verksamhetsutveckling och innovation. Praktikplatser för universitets- och högskolestudenter tillgängliggörs, vilket ger fler studenter möjlighet att upptäcka miljöförvaltningen som en attraktiv arbetsplats. Anställningar av studentmedarbetare förväntas bidra till ökat inflöde av kvalificerade ansökningar till framtida rekryteringar av miljö- och hälsoskyddsinspektörer.

Beskrivning

Miljöförvaltningens samarbete med universitet och högskolor utgör en strategiskt viktig komponent i arbetet med att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning, både på kort och lång sikt. Ett gott samarbete möjliggör också tillgängliggörandet av relevanta forskningsresultat.

Efterfrågan på kompetens inom miljö- klimat- och hälsoskyddsområdet ökar samtidigt som antalet studenter som söker sig till dessa utbildningar minskar vilket är en utmaning för förvaltningens arbete med att säkra kompetensförsörjningen på lång sikt. Samverkan med relevanta utbildningsinstitutioner är därför central, liksom att utveckla arbetssätt och arbeta vidare med strategier för att öka attraktiviteten till yrkesområdet. Förvaltningen har intensifierat samarbetet med Stockholms universitet genom en arbetsintegrerad utbildning för miljö- och hälsoskyddsinspektörer som startade hösten 2025. Syftet är att stärka övergången från studier till arbete, ge ökad arbetslivsanknytning samt att verka för framtida rekrytering av inspektörer och motivera fler att satsa på en karriär inom kommunal verksamhet. Samarbetet med utbildningen för miljö- och hälsoskyddsinspektörer på Stockholms universitet kommer att fortskrida och vidareutvecklas.

Samarbete med universitet och högskolor sker också inom bland annat vattenförvaltning, kemikaliearbete, biologisk mångfald och luftföroreningar. Vidare erbjuder förvaltningen varje år ett antal platser för examensarbeten och högskolepraktik. Förvaltningen anordnar även

studiebesök, deltar i enkät- och intervjustudier samt föreläser för studenter.

Aktiviteter:

- Medverka på relevanta arbetsmarknadsdagar som organiseras av universitet och högskolor.
- Medverka i kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet.
- Fortsätta upprätthålla kontakt med ledande forskare i ett vetenskapligt råd för kemikaliearbetet.
- I samarbete med forskare utveckla och genomföra övervakning av människors exponering för farliga ämnen.
- I samarbete med andra tillsynsmyndigheter inom Stockholms län fortsätta det strategiska partnerskapet med Stockholms universitets mastersprogram i miljö- och hälsoskydd, för att öka intresset för yrkesområdet samt stärka förmågan att attrahera kvalificerad arbetskraft.
- Samverka som partner med lärosäten och branschforskningsinstitut i nationella och internationella projekt vilket är en viktig del för att uppnå målen i miljöprogrammet för 2030 och tillhörande handlingsplaner.
- Fortsätta utveckla kunskapsdelning och samarbeten i Stockholms stads och KTH:s vetenskapliga råd för klimatomställning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Tillsyn av fastighetsägares egenkontroll, riktad bostadstillsyn samt handläggning av klagomål på störningar i bostäder leder till att inomhusmiljön för boende i staden kontinuerligt förbättras. Miljöförvaltningen involveras också i ett tidigt skede i stadens planprocesser, för att miljö- och klimatkrav ska kunna tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt.

Nämndmål: 3.3.1 Bostäder och andra vistelsemiljöer ska inte medföra risk för människors hälsa

Förväntat resultat

Stadens verksamheter och fastighetsägare har en god egenkontroll vilket leder till sunda bostäder och vistelsemiljöer samt minskad risk för smitta. Nämndens riktade tillsyn av flerbostadsfastigheter i socioekonomiskt svagare områden, däribland stadens fokusområden, och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas.

Beskrivning

Nämndens tillsyn med avseende på hälsoskydd omfattar en rad områden, däribland skolor och förskolor, flerbostadshus, vård- och omsorgsboenden, bassängbad och plaskdammar samt strandbad. Tillsynen rörande inomhusmiljöer syftar till att förebygga risker för människors hälsa såsom skadliga bullernivåer, bristande ventilation, fukt- och mögel, för låga eller för höga inomhustemperaturer och luktstörningar. Hälsoskyddstillsynen omfattar även smittspårning, förebyggande av smittspridning mellan kunder som nyttjar hygienverksamheter, såsom tatuerare, fotvård, piercing m.m. Nämnden kontrollerar även badvattenkvaliteten på stadens officiella strandbad, bassängbad och plaskdammar. Nämnden kontrollerar även att radon mäts i skolor och förskolor samt flerbostadshus.

Aktiviteter:

- Tillsyn över att radon mäts i flerbostadsfastigheter.
- Mätning av bakgrundsstrålning var sjunde månad i fyra referenspunkter.
- Bedriva tillsyn över både anmälningspliktiga hygienverksamheter och ej anmälningspliktiga verksamheter med risk för blodsmitta eller annan smitta. I tillsynen kommer Socialstyrelsens nya allmänna råd och tillsynsvägledning att tillämpas.
- Uppsökande tillsyn för att upptäcka yrkesmässiga hygienverksamheter som bedrivs utan att vara anmälda.
- Utveckla tillsynen av solarier genom att tillämpa de nya solarieföreskrifterna som presenterades hösten 2025.
- Genomföra riktad bostadstillsyn i hyreshus i socioekonomiskt svagare områden.
- Genomföra tillsyn enligt plan på tillfälliga boenden i socioekonomiska svagare områden.
- Handlägga klagomål på störningar i bostäder.
- Genomföra tillsyn på tillfälliga boenden.
- Genomföra tillsyn på LSS-boenden och särskilda gruppboenden för barn.
- Genomföra kommunikationsinsatser riktade till invånare inom stadens fokusområden, med syfte att öka kunskapen om rättigheter kopplat till inomhusmiljö.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft.	86 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
Kommentar De kommunala bostadsbolagen har börjat mäta om i sina fastigheter. Vid ommätning så har vissa fastigheter, som tidigare haft radonvärden under referensnivån nu radonvärden över referensnivån. Därför läggs årsmålssiffran lägre än för flerbostadsfastigheter totalt i staden, där huvuddelen av de ingående fastigheterna bara är mätta och i förekommande fall åtgärdade för första gången			
Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m3 luft i %.	96 %		År
Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95 %		Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Miljöförvaltningen ska vara en bra arbetsgivare med trygga anställningar, goda anställningsvillkor och stora möjligheter att utvecklas i yrket. Genom närvarande ledarskap baserat på tillit ökar medarbetarnas delaktighet, engagemang och trivsel i arbetet vilket bidrar till en arbetsmiljö som uppmuntrar till lärande, samverkan och prestation.

Miljöförvaltningen genomförde 2024 en kartläggning och verksamhetsanalys av förvaltningens chefsstruktur, utifrån stadens anvisningar om organisering för ett hållbart arbetsliv. Verksamhetsanalysen visade att förvaltningens chefer har goda förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv, med tydligt mandat och ansvarsfördelning i linje med stadens rekommendationer. Förvaltningens chefer har definierade och välavgränsade chefsuppdrag med ansvar för personal, budget och verksamhet. Sjukfrånvaron samt personalomsättningen ligger på rimliga nivåer och det finns tillgång till välanpassade styrnings- och stödfunktioner. Samtliga chefer ingår i minst en ledningsgrupp och det finns forum för dialog mellan olika nivåer och funktioner inom organisationen.

Utifrån genomförd kartläggning och analys genomfördes inte någon justering av chefsstrukturen. Förvaltningen bedömer att cheferna har goda organisatoriska förutsättningar även framåt. Förvaltningen kommer att löpande utvärdera att chefsstrukturen även fortsättningsvis är ändamålsenlig. När en chef slutar genomförs också alltid en kompetensinventering samt en genomlysning av organisationen för att säkerställa att organisationen är väl anpassad utifrån uppdraget.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	84	82	År
 Sjukfrånvaro	3,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö och gott ledarskap

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen fortsätter vara en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och engagerade medarbetare som känner sig motiverade och tillfreds i sin arbetsmiljö. Organisationens kultur och arbetssätt kännetecknas av förtroendebaserat ledarskap och tillit till medarbetarnas kompetens. Medarbetare och chefer har en bra arbetssituation och arbetsmiljön kännetecknas av öppenhet, lärande, samarbete och handlingsutrymme. Organisationen och organisationskulturen skapar goda förutsättningar för medarbetare och chefer att tillsammans prova nya idéer och utveckla arbetssätt för att nå verksamhetens mål.

Beskrivning

Miljöförvaltningen fortsätter att utveckla och arbeta med kompetensförsörjningen i enlighet med förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2025-2027. Genom att stärka arbetsgivarvarumärket, utveckla nya arbetsmetoder och utforska nya sätt att attrahera potentiella medarbetare, arbetar förvaltningen för att långsiktigt säkerställa sitt kompetensbehov. Förvaltningen kommer fortsätta med insatser kopplat till digitalisering, automatisering och AI, enligt förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering, där digitala former för lärande utvecklas och förstärks. Förvaltningen tillhandahåller attraktiva förmåner och goda arbetsvillkor, inklusive flexibla arbetstider och moderna arbetsformer, vilket är avgörande för att upprätthålla starkt engagemang och behålla kompetenta medarbetare. Genom att arbeta aktivt med friskfaktorer och fortsatta satsningar på hälsa och friskvård blir förvaltningen en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö. Förvaltningen fortsätter arbeta för att behålla gott ledarskap och aktivt medarbetarskap genom utbildning inom relevanta områden samt ledarutveckling i enlighet med stadens chefsprofil.

Aktiviteter:

- Fortsätta stärka lärandet mellan kollegor och samverkanspartners i organisationen, exempelvis genom forum för erfarenhetsutbyte mellan inspektörer och sakområdesspecialister.
- Erbjud utbildningar inom bland annat juridik och ärendehantering för förvaltningens medarbetare och chefer.
- Erbjud utbildningar för förvaltningens chefer inom ledarskap, lönebildning, arbetsmiljö, arbetsrätt och kompetensbaserad rekrytering.
- Tillsammans med övriga tekniska nämnder erbjuda medarbetare möjlighet att delta i

utvecklingsprogrammet TN-akademin.

- Översyn och vidareutveckling av den förvaltningsövergripande introduktionen för nya medarbetare.
- Säkerställa en god introduktion för nya chefer genom implementering av utbildningspaket för nya chefer.
- Vidareutveckla rutiner för arbetsmiljöarbetet på avdelnings- och enhetsnivå med ökat fokus på löpande riskbedömningar.
- Genomföra friskvårdssatsningar som att erbjuda gruppträning för medarbetare i Tekniska nämndhuset, sponsrade löplopp och stegtävlingar, erbjuda friskvårdstimme och friskvårdsbidrag.
- Arbeta för att säkerställa kontinuitet i kritiska kompetenser och minimera risken för kompetensbortfall vid personalomsättning som pensionsavgångar och avslut.
- Kompetensutveckling för medarbetare i syfte att än bättre hantera försök till otillåten påverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens samhällsviktiga verksamhet ska kunna bedrivas även om en extraordinär händelse skulle inträffa. Detta förutsätter en god beredskapsplanering med bland annat kontinuitetsplaner och åtgärder för att minimera risker som identifieras i förvaltningens risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Arbetet med riskhanteringsåtgärder fortsätter under 2026 utifrån tidigare genomförda analyser.

Förvaltningen deltar i stadens övergripande beredskapsarbete genom sektorsorganisation för civil beredskap, med representanter inom sektorerna *Livsmedelsförsörjning och dricksvatten* respektive *Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen*.

Vid upphandling genomförs relevanta kontroller för att tillse att leverantörer lever upp till gällande lagar och regler. Förvaltningen har ingen verksamhet i privat regi, och den samhällsviktiga verksamheten har idag endast ett mindre beroende av externa leverantörer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2026	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	85 %	75 %	År
 Andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts	100 %	95 %	År
 Andel upphandlingar som innehåller krav på arbetsrättsliga villkor	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 3.5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens beredskapsplanering är god

Förväntat resultat

Förvaltningen ska ha en god beredskapsplanering med syfte att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan bedrivas även om en extraordinär händelse skulle inträffa. Förvaltningen ska delta i sektorsorganisation för civil beredskap för att bidra till att öka stadens förmåga inom civil beredskap.

Beskrivning

Inom ramen för stadens process med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) kommer förvaltningen att planera för och genomföra åtgärder i enlighet med steg 1–4. Risk- och sårbarhetsanalyserna ligger till grund för förvaltningens fortsatta arbete med kontinuitetsplanering.

Förvaltningen fortsätter öva sin krisorganisation, utifrån olika tänkbara scenarion, för att öka krislednings- och krishanteringsförmågan.

Aktiviteter:

- Genomförande av RSA steg 1-4.
- Fortsatt arbete med kontinuitetshöjande åtgärder för samhällsviktig verksamhet.
- Deltagande i stadens sektorsorganisation för civil beredskap.
- Övning av förvaltningens krisledningsorganisation.
- Genomföra beredskapsövning i enlighet med livsmedelskontrollens beredskapsplan.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämnden bidrar i hög grad till tryggheten i staden eftersom stora delar av arbetet mer eller mindre direkt bidrar till att förebygga och avhjälpa problem som kan påverka invånarnas miljö och hälsa. Detta sker bl.a. genom den ordinarie tillsynen av exempelvis miljöfarliga verksamheter, hygienverksamheter och kontroll av livsmedelsanläggningar, men även i samarbete med andra myndigheter så som socialnämndens tillståndsenhet och polisen.

Välfärdsbrott

Under året kommer förvaltningen börja tillämpa den metod för att upptäcka signaler om illegal verksamhet som tagits fram under 2025. Metoden ska tillämpas av alla medarbetare som är ute och besöker olika typer av verksamheter, varför ytterligare kompetenshöjande insatser måste genomföras. Syftet är att förvaltningen ska kunna bidra med relevant information som kan ligga till grund för urval av tillsynsobjekt för samordnade tillsynsinsatser

tillsammans med andra myndigheter. När fler potentiella objekt för samordnad tillsyn identifieras kan omfattningen av den samordnade tillsynen utökas.

Under 2025 har förvaltningen också genomfört ett arbete med att ytterligare utveckla förvaltningens internkontroll, med syfte att bättre förebygga eller upptäcka oegentligheter. Vid upphandlingar genomförs relevanta kontroller för att tillse att leverantörer lever upp till gällande lagar och regler. Miljöförvaltningen gör dock få egna upphandlingar utan använder huvudsakligen stadens centrala ramavtal.

Nämndmål: 3.6.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen arbetar för att konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda. Detta sker genom att kontrollera att livsmedelsföretagare efterlever lagstiftningen och att brister blir åtgärdade. Förvaltningen är rådgivande gentemot verksamhetsutövare och allmänhet.

Beskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utför de planerade kontrollerna enligt kontrollplanen (bilaga 3) samt de händelsestyrda och de uppföljande kontroller som bedöms som nödvändiga. En beredskapsplan för att bibehålla livsmedelssäkerheten finns upprättad och är tillämpbar vid händelse av kris eller annan samhällsstörning.

Förvaltningen bevakar även det fortsatta arbetet med den utredning som föreslår ett förstatligande av livsmedelskontrollen. En eventuell proposition väntas presenteras våren 2026. Om förslaget i utredningen realiserats skulle det innebära stora konsekvenser för nämnden, och betyda att den kommunala livsmedelskontrollen helt försvinner den 1 januari 2028 för att övergå i statlig regi. Stockholms stad har i sitt remissvar på utredningen lyft de problem som förslaget innebär; framför allt att frågan är dåligt utredd och att alternativa reformer inte övervägts, att förslaget innebär stora kostnadsökningar för både företag och staten samt att det finns en övertro till nyttan med ett förstatligande. Den föreslagna tidsplanen är även helt orimlig med den stora förändring som föreslås. Vidare skulle viktiga synergier med annan kommunal tillsyn försvinna, inte minst avseende arbete mot välfärdsbrottslighet och annan organiserad brottslighet.

Aktiviteter:

- Utföra cirka 7000 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller samt uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser.
- Handlägga klagomål och anmälan om misstänkt matförgiftning.
- Utföra kontroll enligt kontrollplanen med angivna fokusområden.

- Utifrån fokusområdet *Märkning och allergikost*, som fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor har fastställt tillsammans med miljöförvaltningen, kommer förvaltningen fokusera särskilt på allergiinformation på restauranger.

Nämndmål: 3.6.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar brottsförebyggande genom att upptäcka och motverka livsmedelsbedrägerier och fusk

Förväntat resultat

Konsumenterna har säkra livsmedel och blir inte vilseledda, och företag kan konkurrera på lika villkor.

Beskrivning

Livsmedelsbedrägerier eller fusk med livsmedel är avsiktliga överträdelser av livsmedelslagstiftningen, som vilseleder konsumenterna, och som görs för ekonomisk vinning. Nämndens uppgift är att upptäcka, motverka och förebygga livsmedelsfusk, vilket bl.a. sker genom planerad och händelsestyrd kontroll, provtagningsprojekt och samverkan med andra myndigheter.

Aktiviteter:

- Utöka arbetet i den särskilda utredningsgruppen för livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på att upptäcka relevanta fall, utveckla riskmodellen och metodiken, samverka med andra myndigheter och arbeta brottsförebyggande i fält.
- Kommunikationsinsatser ska genomföras för att nå verksamheter som inte registrerat sig, men som är skyldiga att göra det.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för kommunens invånare. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet), med tillhörande handlingsplaner, utgör en viktig utgångspunkt för förvaltningens arbete. I linje med MR-programmets fokusområde *kunskap och information* arbetar miljöförvaltningen kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. Klarspråk är en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information. Utbildningar i klarspråk erbjuds regelbundet för förvaltningens anställda. Miljöförvaltningen tillhandahåller även översättning av information till de nationella minoritetsspråken när så efterfrågas.

I förvaltningens arbete med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering återfinns bland annat kompetenshöjande insatser inom likabehandling, jämställdhet, mångfald och inkludering, rasism och HBTQI-frågor. Det görs även en analys av svar från medarbetarenkät och nyckeltal kopplat till lika rättigheter och möjligheter. För att säkerställa att rekryteringsprocesser är fria från diskriminering erbjuds chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering.

Jämställdhetsperspektivet tas i beaktande inom nämndens samtliga verksamhetsområden, och eventuella skillnader mellan könen avseende insatser utfall analyseras där det är relevant. Likaså ska ingen lämnas utanför; principen om ickediskriminering och vikten av att ha ett funktionshinderperspektiv ska belysas för att förverkliga målen i Agenda 2030.

Miljöförvaltningen har sedan länge arbetat med olika insatser inom jämställdhet- och diskrimineringsområdet; exempelvis genomförs årligen en omfattande lönekartläggning för att säkerställa att osakliga löneskillnader mellan könen inte förekommer och förvaltningen bedriver ett omfattande likabehandlingsarbete utifrån diskrimineringslagstiftningen för att främja lika rättigheter och möjligheter.

I linje med MR-programmets fokusområde *välfärd och service* ska förvaltningens service vara god och likvärdig för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Inom tillsynen tillämpas ett humanperspektiv där åtskillnad inte görs mellan könen utan lagstiftningen betonar likabehandling. Förvaltningens arbete kan således bidra till jämställd och jämlik hälsa, där alla stadens medborgare ska ha lika möjligheter till exempelvis en god boendemiljö. Därutöver kan riktad tillsyn bidra till att ytterligare stärka jämställdhet och jämlikhet. Miljöförvaltningens strategiska arbete för ökad jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter fokuserar på att det ska finnas ett jämställdhets- och ett inkluderande perspektiv i det dagliga arbetet, i alla delar av organisationen.

Miljöförvaltningen bedriver också, i enlighet med stadens internationella strategi och miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete, ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen.

Nämndmål: 3.7.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

Förväntat resultat

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nolltolerans för diskriminering och trakasserier råder på förvaltningen. Förvaltningen har ett gott samarbete med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor.

Beskrivning

Miljöförvaltningen fortsätter med kompetensutvecklingsinsatser kring diskriminering, mångfald och likabehandling för såväl chefer som medarbetare. Målet är att säkerställa ett respektfullt bemötande fritt från diskriminering för alla som arbetar inom eller kommer i kontakt med förvaltningen. Anställda ska ha den kunskap och kompetens som krävs för att motverka diskriminering. Förvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering som syftar till att se till varje persons kompetens och därmed motverka diskriminering. Förvaltningen arbetar systematiskt med aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter för alla anställda och motverka diskriminering i alla dess former. Stadens program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet), med tillhörande handlingsplaner, är en utgångspunkt för förvaltningens arbete med dessa frågor.

Aktiviteter:

- Kompetensutveckling med fokus på diskriminering, rasism, jämställdhet, normkritik och HBTQI-frågor, inklusive stadens diplomeringsutbildningar inom HBTQI och rasism, utifrån stadens program för de mänskliga rättigheterna med tillhörande handlingsplaner.
- Stadens utbildning i kompetensbaserad rekrytering införs i introduktionsprogram för nya chefer.
- Inkluderande kommunikation genom bl.a. utbildning i klarspråk.
- Analys av svar från medarbetarenkät och nyckeltal kopplat till lika rättigheter och möjligheter.
- Tillsammans med fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor (rådet) fortsätta arbetet inom rådets valda fokusområden; Märkning och allergikost samt Kemikalier kopplat till miljö och hälsa.
- Utifrån av rådet valda fokusområden fokusera särskilt på följande aktiviteter; allergiinformation på restauranger samt kontroller av barnskyddande förslutning.
- Involvera rådet i relevanta ärenden, i tidigt skede där så är möjligt.

Nämndmål: 3.7.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation ska underlätta för stadens verksamheter, näringsliv och invånare att agera i linje med gällande regelverk och agera för att uppnå stadens miljömål

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation underlättar för målgrupperna och bidrar till att öka kunskapen om vilka egna insatser som är möjliga att göra, öka förståelsen för innebörden av regelverk och styrande dokument samt öka engagemang och beteendeförändringar, och därmed påskynda takten i genomförandet av miljö- och klimatarbetet.

Beskrivning

Kommunikationen stöttar kärnverksamhet som tillsyn, expertstöd och programarbete. Förvaltningen kommunicerar med olika metoder och i olika kanaler. Målgrupperna finns både inom stadens verksamheter, som andra nämnder och bolagsstyrelser, och utanför, som civilsamhälle, näringsliv och invånare. Kommunikationen sker ofta i form av planerade insatser, bland annat genom spridning av exempel som speglar målgruppernas vardag och verklighet. Kommunikationen sker även när tillfällen ges, på andras initiativ, som exempelvis genom förfrågningar från media. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB har tillsammans med kommunstyrelsen ansvaret att leda samordningen av stadens kommunikation inom miljö och klimat. Inriktningen under 2026 är att genom kommunikation stödja implementeringen av miljöprogrammet och därmed arbetet för ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 (där stadens egen organisation är fossilbränslefri senast 2030). Information till verksamheter som får tillsyn ska utvecklas liksom delaktigheten hos invånare i omställningen för hållbar konsumtion och effektiv resursanvändning. Förvaltningen ska fortsätta stödja övriga staden avseende involvering av föreningsliv. Dialogen med näringslivet ska utvecklas.

Aktiviteter:

- Ytterligare utveckla ”mötesplats miljö- och klimat” för lärande inom staden. Genomförande av aktiviteter sker under ledning av stadsledningskontoret och tillsammans med övriga delar av staden som har funktioner för stöd. Ett antal e-utbildningar och stödmaterial ska innehållsmässigt breddas så att mottagande genomförandeorganisationer får mer samlad kunskap oberoende av område inom miljö- och klimatarbete.
- Utveckla information så att respektive verksamhet som får tillsyn uppmärksammas på möjligheten att ta del även av annan kunskap, än den som förmedlas via aktuell inspektion/kontroll. Den kompletterande kunskapen ger förutsättningar för, hos verksamheterna, ökat hållbarhetsarbete. En speciell insats ska genomföras för att uppmåna verksamheter inom livsmedelshantering att registrera sig.
- Fortsätta utveckla metoder för stadsdelar och andra fackförvaltningar att medvetandegöra invånare på kopplingen mellan konsumtionsmönster och klimatavtryck. Metoderna ska även inbegripa att medvetandegöra invånarna om stadens arbete i samband med synliga förändringar i närmiljön.
- Evenemang om biologisk mångfald ska genomföras i Järva och insatser för att öka kunskapen om rättigheter kopplat till inomhusmiljö kommer att ske inom stadens fokusområden. Energispartips ska fortsatt aktivt spridas till bostadsrättsföreningar. Även insatsen ”Kemismart” ska fortsätta för att upplysa ungdomar om koppling mellan konsumtion och kemikalier. Spridningen av förvaltningens applikation ”Livsmedelskollen” ska öka.
- Tillsammans med aktuella förvaltningar fortsätta att stödja de föreningar som påbörjat arbete inom projektet Scale Stockholm (som avslutas i april) samt utreda

förutsättningar för att fler förvaltningar aktivt kan söka ökad involvering av/samarbete med föreningar. Utredningen kommer att ta i beaktande satsningen på ökat föreningsbidrag och vilka konsekvenser det kan medföra för miljöförvaltningen och andra berörda förvaltningar.

- Arrangera två dialogevents med företag inom Miljö- och klimapakten och bistå stadsledningskontoret i arbetet med att utveckla stadens samtliga pakter. Förvaltningen ska även medverka i externa evenemang som arrangeras av andra delar av staden.
- Lansera en ny webblösning som visar data från miljöförvaltningens geodataplattform.

Nämndmål: 3.7.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska på internationell nivå verka för ett proaktivt miljöarbete som driver åtgärds- och utvecklingsarbete framåt

Förväntat resultat

Genom att delta i olika nätverk bevakar förvaltningen utvecklingen inom olika miljö- och klimatfrågor på EU-nivå. Genom demonstrationsprojekt testas innovativa hållbarhetslösningar, och med hjälp av erfarenheter från dessa projekt föreslås regel- förändringar så att staden kan driva ett proaktivt miljö- och klimatarbete.

Beskrivning

Förvaltningen deltar bl.a. i Eurocities miljöforum (och därtill underliggande arbetsgrupper), i transport- och mobilitetsnätverket POLIS, i arbetsgrupper inom C40 och europeiska klimatkontraktets nätverk Net Zero Cities samt i Climate Neurtral City Aliance (CNCA). Förvaltningen deltar även i Smart Cities and Communities, ett nätverk för städer som bedrivit större EU-projekt. Förvaltningen har även en representant i EU-kommissionens ”Expert Group on Urban Mobility”. Inom ovanstående lyfter förvaltningen frågor kopplade till omställningen av transportsektorn, elektrifiering, energi- och materialhushållning, klimat, biologisk mångfald samt utmaningarna i att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Genom att medverka i olika samarbeten och på internationella konferenser lyfter förvaltningen även kommuners möjligheter att arbeta strategiskt med kemikaliefrågan, vilket också ger ett viktigt bidrag till EU:s kemikaliestrategi för en giftfri miljö. Förvaltningen bidrar också med underlag till stadens svar på olika samråd som EU-kommissionen genomför.

Aktiviteter:

- Delta i stadens internationella samverkansytor samt samverka med kommuner, region, näringsliv, akademi och andra relevanta aktörer för att bidra till att nå stadens miljö- och klimatmål.
- Aktivt söka relevanta internationella sammanhang och samverkansytor för ökad verksamhetsutveckling samt för att omvärldsbevaka och samordna synpunkter på strategier och EU-lagstiftning.

- Aktivt söka extern finansiering för att möjliggöra ytterligare insatser i syfte att nå stadens miljö- och klimatmål. Förvaltningen arbetar aktivt med idégenerering så att projektförslag enklare och effektivare kan tas fram inför olika utlysningar.

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden för 2026 som efter begärda omslutningsförändringar uppgår till 322 mnkr i kostnader och 143,2 mnkr i intäkter. Därmed uppgår nettobudgeten till 178,8 mnkr. Jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2025 ökar nettobudgeten med 6,5 mnkr.

Bifalles nämndens begäran om budgetjusteringar om 2,2 mnkr avseende lokala åtgärdsprogram för vatten kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 324,2 mnkr, avskrivningar inkluderat, och ge en nettobudget om 181 mnkr.

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2026	280,9	-102,1	172,3
Sökt budgetjustering för lokala åtgärdsprogram	2,2		2,2
Sökt omslutningsförändring	41,1	-41,1	0
Sökt budget VP	324,2	-143,2	181,0

Nämndens resurser måste disponeras på effektivast möjliga sätt, vilket medför behov av ständiga anpassningar och denna utveckling drivs på av den generella kostnadsutvecklingen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska 2026 fortsätta fokusera på kärnverksamheten, det vill säga tillsynen och kontrollen, med en fortsatt hög självfinansieringsgrad.

Miljöförvaltningens intäkter och kostnader år 2026

Jämfört med föregående år ökar förvaltningens intäkter och det är framförallt hänförligt till miljöbalkstillsynen. Förvaltningens tillsyntaxa för miljöbalken är oförändrad från 2025 till 2026 men tillsynsvolymer ökar. Antalet planerade timmar ökar med cirka 6 procent från 106 285 timmar till 112 770 timmar.

För livsmedelskontrollen minskar tillsynsintäkterna marginellt på grund av något färre årsarbetskrafter och förstärkt arbete med kontroll som inte genererar intäkter; exempelvis arbete för att motverka välfärdsbrottslighet och livsmedelsfusk.

Det andra området där intäkterna bedöms bli något lägre är externfinansierade projekt, som minskar till följd av att flera större projekt avslutades under 2025 och nya projektansökningar inte har beviljats i motsvarande takt. Det är dock normalt att projektintäkterna varierar mellan åren beroende på antal pågående projekt.

På kostnadssidan utgör personalkostnader förvaltningens i särklass största kostnadspost, på drygt 77 procent av de totala kostnaderna. Personalkostnaderna för 2026 ökar framförallt till följd av lönehöjningar enligt lönerörelse men även p.g.a. att antalet anställda ökar i takt med att verksamheten växer. Personalkostnaderna ökar trots en marginell sänkningen av personalkostnadspålägget under 2026. Ökade kostnader ses också avseende förstärkningar som är kopplade till budgetuppdragen inom bl.a. miljöövervakning och tillsyn inom områden med låg kostnadstäckning som samtidigt har stor miljö-, hälso- och samhällsnytta. Övriga personalkostnader avser bland annat friskvård, utbildning och konferenser för medarbetare, som även det ökar med fler medarbetare.

Bland resterande kostnader minskar kostnader för konsulter från 2025 till 2026. En del tidigare konsultuppdrag har omvandlats till tjänster, vars kostnader därmed återfinns under personalkostnader istället. För IT- och telefonikostnader ökar däremot budgeten under 2026 i förhållande till 2025 till följd av ökade kostnader för licenser och förändringar i stadens IT-prislista. Lokalkostnaderna har i förhållande till 2025 ökat något med anledning av den årliga hyresuppräknings.

Uppdelning per verksamhetsområde för budget 2026 redovisas i bilaga 1.

Tabellen nedan visar förvaltningens fördelning av kostnader från 2024 till 2026.

Budgetjusteringar är exkluderade från budget 2025 och 2026.

Konto	Utfall 2024	Budget 2025	T2 2025	Budget 2026
Tillsyns- och kontrollintäkter	-108 180	-112 492	-113 587	-114 462
Intäkter projekt & bidrag	-17 520	-16 499	-14 600	-13 548
Uppdragsintäkter	-12 514	-14 408	-14 613	-14 199
Övriga intäkter	-2 922	-403	-1 000	-990
Finansiella intäkter	-3	-3	-2	-3
Intäkter	-141 140	-143 805	-143 802	-143 202
Personalkostnader	220 948	241 056	238 086	247 519
Köp av verksamhet	200	160	151	150
Lokalkostnader inkl hyror	18 926	16 333	19 405	18 148
Bidrag	143	25	12	12
Övriga kostnader	56 649	57 341	57 146	54 972
Kapitalkostnader	1 134	1 190	1 297	1 200
Finansiella kostnader	1		5	1
Kostnader	298 001	316 105	316 102	322 002
Totalt	156 861	172 300	172 300	178 800

Investeringar

För år 2026 uppgår nämndens investeringsbudget till 1,3 mnkr. De planerade investeringarna avser främst luftmätningstrustning till SLB-analys (Stockholms Luft- och Bulleranalys).

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga verksamhetsprojekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr och som har betydande påverkan på stadens ekonomi eller berör frågor som är av strategisk vikt.

Budgetjusteringar

Sammantaget ansöker miljöförvaltningen budgetjustering om kostnadsökning på 2,2 mnkr.

Ansökan om budgetjustering avseende God vattenstatus

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2026 om tilldelning av 2,2 mkr för 2026 ur central medelsreserv 2 för driftåtgärder för det fortsatta arbetet med lokala åtgärdsprogram för vatten. De extra resurserna ska användas till att utreda förslag till åtgärder samt uppföljning av åtgärder.

Bifalles nämndens begäran om budgetjusteringar kommer kostnadsbudgeten att uppgå till 324,2 mnkr, vilket ger en nettobudget om 181 mnkr.

För mer detaljerad redovisning av ansökan om budgetjusteringen se bilaga 5.

Omslutningsförändringar

Totalt begärs 41,1 mnkr i omslutningsförändringar enligt nedan:

- **Tillsyn/myndighetsutövning 12 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom tillsyn och kontroll.
- **Miljöövervakning 15,9 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader framförallt hänförligt till nya uppdrag inom luftövervakning.
- **Energi och klimat 0,6 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader framförallt hänförligt till Fleet management.
- **Gemensamma kostnader 0,2 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader kopplat till vidarefakturerings av mindre insatser.
- **Externfinansierade projekt 12,4 mnkr;** extern finansiering för miljöförvaltningens kostnader för att medverka i externa projekt såsom EMDS, Persikan, EU-Fossilfritt del 2, Chemclimcircle 2, Taas, Refocus, GH2M, Energirådgivning, Scale, EU-Ascend, Elvis och Eureka.

Systematiskt kvalitetsarbete

Portföljstyrningen är central för beslutsstöd och projektledning inom förvaltningen. Genom kontinuerlig utveckling enligt *Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering* och förvaltningens utvecklingsplan för digitalisering kommer förvaltningen systematiskt utveckla sina digitala tjänster och verktyg. I samverkan med stadsledningskontoret och andra förvaltningar söker förvaltningen gemensamma lösningar som förbättrar service till företag och medborgare. Under 2026 kommer miljöförvaltningen testa och utveckla digitala tjänster samt utvärdera AI-tillämpningar.

Övrigt

En sammanhållen stad – lokala utvecklingsbehov

I samband med framtagandet av *Underlag för budget 2026 med inriktning 2027-2028* förde miljöförvaltningen en dialog med stadens stadsdelsförvaltningar för att identifiera lokala utvecklingsbehov och lämpliga strategiska prioriteringar att genomföra i samverkan.

I samband med framtagandet av verksamhetsplan för 2026 har dialog återigen förts med stadsdelsförvaltningarna kring vilka av de strategiska prioriteringarna som de avser genomföra under 2026. Nedan preciseras de aktiviteter som stadsdelsförvaltningarna avser att genomföra i samverkan med miljöförvaltningen.

Bromma stadsdelsnämnd

Tematiskt område: Miljö och klimat

Strategisk prioritering (1): Stärka samarbetet för fortsatt utveckling inom staden för att minska värmeöeffekten och risken för översvämning.

Strategisk prioritering (2): Genom riktade kommunikationsinsatser skapa och utveckla förutsättningar för invånare i Bromma att vara delaktiga i omställningen och anta en miljömässigt hållbar och cirkulär livsstil.

Aktivitet 2026: Fortsatt arbete med klimatanpassning samt kommunikationsinsatser gentemot invånare. Miljöförvaltningen kommer att stötta i arbetet med klimatanpassning för att minska och förebygga risker för verksamheter och invånare vid värmebölja samt vägleda i arbetet kring involvering av lokalsamhället i klimatomställningen.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd

Tematiskt område: Miljö och klimat

Strategisk prioritering: Åtgärder för minskad konsumtion och ökad cirkularitet, både inom förvaltningen och bland invånare i samverkan med bland annat miljöförvaltningen och Fritidsbanken.

Aktivitet 2026: Under 2026 planeras genomförande av aktiviteter och åtgärder för att bidra till en mer sammanhållen stad och en rättvis klimatomställning. Fritidsbanken kommer att starta i Vantör i syfte att möjliggöra för barn och unga att ta del av och prova på aktiviteter samt att minska konsumtion och öka cirkulära flöden. Miljöförvaltningen avser att stötta i arbetet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Tematiskt område: Miljö och klimat

Strategisk prioritering: Minska de värmeöar som ligger intill eller nära förskolor, bostäder och särskilda boenden. Identifiera gång- och cykelvägar som går till och från bostäder och förskolor, skolor och särskilda boenden som korrelerar med värmeöarna. För arbetet i och kring Smedshagen sker samverkan med SISAB, Svenska Bostäder och trafikkontoret med stöd från miljöförvaltningen.

Aktivitet 2026: Under året kommer en projektplan framarbetas kring klimatanpassning av området Smedshagen. Miljöförvaltningen avser att bidra med kompetens i planeringsarbetet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Tematiskt område: Miljö och klimat

Strategisk prioritering: Information och rådgivning till stadsdelens medborgare genom de samtalsarenor som stadsdelen etablerar. Miljöförvaltningen kommer att samarbeta med stadsdelen inom olika frågor såsom exempelvis energi- och klimatrådgivning, kemikalier och cirkularitet.

Aktivitet 2026: Fortsatt arbete med samtalsarenor med miljö- och klimattema för invånare på biblioteket. Miljöförvaltningen avser att bidra till arbetet med metoder och kunskapsinnehåll.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Tematiskt område: Miljö och klimat

Strategisk prioritering (1): Identifiera och genomföra energibesparande åtgärder i stadsdelsförvaltningen, samt erbjuda klimat- och energirådgivning till lokalsamhället. Samverkan kommer att ske mellan stadsdelsförvaltningen, miljöförvaltningen, SISAB och Micasa.

Strategisk prioritering (2): Öka motståndskraften mot extremväder, med fokus på skyfall och värmeöar. Samverkan kommer att ske mellan stadsdelsförvaltningen, miljöförvaltningen, trafikkontoret, SISAB och Micasa. Miljöförvaltningen kommer att stötta i att hitta effektiva och relevanta åtgärder som bidrar med flera nyttor samtidigt, såsom biologisk mångfald och rekreation.

Aktivitet 2026: Arbetet med prioriteringar kopplat till energi är påbörjat och fortsätter under 2026. Stadsdelsnämnden avser söka klimatinvesteringsmedel för genomförande av klimatanpassningsåtgärder.

Övriga insatser i stadens fokusområden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn och genomför andra insatser inom nämndens verksamhetsområde i stadens fokusområden. Vid sidan av ovan nämnda aktiviteter kommer miljöförvaltningen under 2026 bland annat att genomföra följande i fokusområdena;

- Kommunikationsinsatser till boende för att öka kunskap om rättigheter i inomhusmiljön (se även nämndmål 3.7.2 och 3.3.1).
- Inom ramen för *Samordnad tillsyn* genomföra insatser i köpcentrum i bl.a. Vårberg (Skärholmen), Kista och Rågsved.
- Förvaltningen kommer under året fortsätta att stötta förvaltarna i och kring Igelbäckens kulturresevat bland annat genom kompetenshöjande åtgärder och gemensamma studiebesök (se även nämndmål 2.2.1).
- Arbete för att stärka fokusområdenas koppling till närliggande grönområden.
- Ett evenemang om biologisk mångfald ska genomföras i Järva.
- Två förskolor i Hagsätra-Rågsved ingår som piloter i framtagandet av stöd för *Hållbar förskola* (se även nämndmål 2.4.4).
- Tillsynen av kosmetiska produkter kommer att fokusera på enskilda butiker i stadens fokusområden som säljer riskprodukter som t.ex. hudblekningskrämer. Vid tillsynen kontrolleras märkning och innehåll av förbjudna ämnen som t.ex. kvicksilver och hydrokinon (se även nämndmål 2.4.4).
- Fortsatt arbete med riktad bostadstillsyn i stadens fokusområden (se även nämndmål 1.3.1).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndens budget/verksamhetsplan 2026

Mnkr	Nämndens ursprungliga budget 2026	Av nämnden redovisade omslutnings- förändringar	Av nämnden begärda budget- justeringar	Nämndens budget efter omslutnings- förändringar och begärda budgetjusteringar (1+2+3)	Utfall 2024 (VB 2024)	Prognos 2025 (Tertialrapport 2)
	1	2	3	4	5	6
Driftverksamhet						
Kostnader	280,9	41,1	2,2	324,2	296,8	316,8
Tillsyn/myndighetsutövning	107,4	12,0	0,0	119,4	102,3	115,7
Miljöövervakning	67,7	15,9	2,2	85,8	76,3	82,9
Miljöbilar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energi och klimat	25,2	0,6	0,0	25,8	20,3	21,8
Gemensam verksamhet	80,6	0,2	0,0	80,8	78,5	78,8
Externfinansierade projekt	0,0	12,4	0,0	12,4	19,4	17,6
Intäkter (-)	-102,1	-41,1	0,0	-143,2	-141,1	-143,8
Tillsynsavgifter	-92,7	-12,0	0,0	-104,7	-99,9	-102,9
Miljöövervakning	-9,4	-15,9	0,0	-25,3	-23,3	-25,3
Miljöbilar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energi och klimat	0,0	-0,6	0,0	-0,6	-1,4	-0,5
Gemensam verksamhet	0,0	-0,2	0,0	-0,2	-0,5	-0,5
Externfinansierade projekt	0,0	-12,4	0,0	-12,4	-16,0	-14,6
Verksamhetens nettokostnader exkl kap kostnad	178,8	0,0	2,2	181,0	155,7	173,0
avskrivningar	1,2	0,0	0,0	1,2	1,1	1,3
internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Summa kostnader	282,1	41,1	2,2	325,4	298,0	318,1
Summa intäkter	-102,1	-41,1	0,0	-143,2	-141,1	-143,8
Netto	180,0	0,0	2,2	182,2	156,9	174,3

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Investeringsbudget 2026 och kommande år

Vid frågor kontakta budgetenheten, vid finansavdelningen, stadsledningskontoret.
E-post: sik-finansavdelningen.sik@stockholm.se

Prognos (mnkr)	Prognos 2025	VP 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Inventarier och maskiner	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Verksamhetsplan 2026

Vid frågor kontakta Johanna Persson, Strateg, Stadsledningskontoret
E-post: johanna.persson@stockholm.se

[illegible]

Bilaga 2. Tillsynsplan 2026 för tillsyn enligt miljöbalken m.fl. tillsynsområden

Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att säkerställa syftet med miljöbalken och andra lagar och därmed främja en hållbar utveckling utifrån miljömålen. Genom tillsyn kan avvikelser identifieras och krav kan ställas på åtgärder som är av betydelse för miljön och människors hälsa. Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsplan och behovsutredning är kopplad till miljöbalken och den nationella tillsynstrategin. Behovsutredningen identifierar prioriterade utvecklingsområden utifrån ny lagstiftning, politiska prioriteringar och miljö- och hälsonyttan.

Den årliga planeringen är uppdelad i två delar. En del av tiden faktureras medan övrig tid omfattar arbete som inte direkt kan kopplas till ett tillsynsobjekt. Den indirekta tiden omfattar bl.a. omvärldsbevakning, inläsning av nya tillsynsområden, kompetensutveckling, samverkan med andra myndigheter, informationsinsatser och statistisk uppföljning per bransch m.m.

Tillsynsplanen fastställs inför varje verksamhetsår, men omprioriteringar kan göras under innevarande år. Vidare är en stor del av förvaltningens arbete händelsestyrt. Av tillsynsplanen framgår arbetsinriktningen för tillsynsområdena och deras målsättning.

Tillsynen inom miljöbalkens område kommer 2026 fortsatt att stärkas inom flera prioriterade områden. Fortsatt satsning görs även på samordnad tillsyn för att motverka gynnande av organiserad brottslighet och förhindra miljöbrott samt förstärkt analys av riskbaserad tillsyn.

Totalt planeras drygt 112 000 tillsynstimmar för 2026, fördelade enligt tabellen på nästa sida. På efterföljande sidor redovisas den planerade tillsynen för 2026 övergripande med särskilda fokusområden utifrån respektive lagrum/bransch.

Lagrum	Antal planerade tillsynstimmar*	Varav direkt eller indirekt debiterbara timmar*
7 kap. MB Skyddade områden	2 600	2 500
9 kap. MB Miljöfarlig verksamhet (miljöskyddstillsyn)	20 590	18 220
9 kap. MB Miljöfarlig verksamhet (hälsoskyddstillsyn)	47 790	39 920
10 kap. MB Förorenade områden	11 250	10 500
14 kap. MB Kemiska produkter	13 810	12 450
15 kap. MB Farligt avfall och övrigt avfall	9 310	8 820
Totalt planerad tillsyn enligt miljöbalken	105 350	92 410
Strålsäkerhetslagen	6 340	5 600
Smittskyddslagen	800	600
Lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	120	100
Tobakslagen	150	0
Lag om sprängämnesprekursorer	10	0
Totalt planerad tillsyn enligt annan lagstiftning	7 420	6 310
Total tillsyn, all lagstiftning	112 770	98 720

* Avrundat till närmaste tiotal.

Tillsyn enligt 7 kap miljöbalken (skyddade områden)

Stockholm stad har en rik och varierande natur med hög biologisk mångfald som förser stadens invånare med goda möjligheter för rekreation och friluftsliv. En del i att säkerställa en sammanhängande grönstruktur med en fortsatt hög biologisk mångfald är tillsyn av stadens skyddade områden.

Miljöförvaltningen utövar operativ tillsyn i kommunala naturreservat, biotopskyddsområden och andra områdesskydd som inrättas av kommunen, samt i strandskyddsområden i syfte att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för reservaten samt minimera negativ påverkan på stadens skyddade områden. Länsstyrelsen har också delegerat tillsynen av stadens tre Natura 2000-områden som ligger inom reservaten.

I tillsynsarbetet kontrolleras efterlevnad av syften, föreskrifter, dispenser, bevarandeplaner och andra beslut som fattats med stöd av 7 kap. miljöbalken. Med rådgivning, information och liknande verksamhet skapas förutsättningar för att de skyddade områdenas syften ska kunna tillgodoses.

Tillsyn enligt 9 kap miljöbalken (miljöskyddstillsyn)

Miljöfarliga verksamheter kan ge upphov till olika störningar, såsom buller, vibrationer, utsläpp av partiklar och ämnen till luft och vatten, farligt avfall samt omfattande transporter. Syftet med miljöskyddstillsynen är att granska verksamhetsutövarnas egenkontroll och säkerställa att verksamheterna följer gällande regler och, vid behov, tillstånd med tillhörande villkor.

Det är verksamhetsutövarens ansvar att ha kunskap om sin verksamhet och de risker den innebär för människor och miljö. Inom ramen för egenkontrollen ska verksamhetsutövaren vidta nödvändiga försiktighetsåtgärder för att förebygga skador på hälsa och miljö.

Nämnden bedriver tillsyn eller är prövningsmyndighet inom ett brett spektrum av miljöskyddsområden. Dessa omfattar väg- och spårtrafik, Bromma flygplats, hamnverksamheter, fritidsbåtshamnar, exploateringsprojekt, energianläggningar, avloppsreningsverk och enskilda avlopp, avfallsanläggningar, bilvård, drivmedelsstationer, buss- och tågdepåer, stora och små verkstäder, kemisk industri, laboratorier och sjukhus, grafisk verksamhet, kemptvättar, krossverksamheter samt betong- och asfaltsproducenter, livsmedelsindustri samt prövning av ansökan om inrättande av värmepumpsanläggningar (berg-, sjö- och jordvärme).

Tillsyn enligt 9 kap miljöbalken (hälsoskyddstillsyn)

Liksom för miljöfarliga verksamheter granskar nämnden i hälsoskyddstillsynen bland annat verksamheters egenkontroll. Nämnden utför också inspektioner för att identifiera brister, exempelvis otillräcklig ventilation, fukt- och mögelskador samt höga bullernivåer i lokaler för utbildning, vård och omsorg samt i bostäder. En stor del av tillsynsobjekten är anmälningspliktiga, såsom skolor och förskolor, bassängbad och plaskdammar samt hygienverksamheter. Dessa granskas efter inkommen anmälan innan verksamheten får starta.

Hälsoskyddstillsynen omfattar handläggning av klagomål på olägenheter i bostäder, riktad bostadstillsyn i socioekonomiskt utsatta områden, tillsyn av fastighetsägares egenkontroll samt tillsyn av samtliga skolor, förskolor, vård- och omsorgsboenden och tillfälliga boenden i staden. Den omfattar även tillsyn av strandbad, kontroll av ljudnivåer vid konserter och evenemang, tillsyn av bassängbad och plaskdammar samt tillsyn av anmälningspliktiga hygienverksamheter för att förebygga smittspridning.

Utöver tillsyn utför nämnden provtagning av badvatten vid stadens officiella strandbad, huvudsakligen på uppdrag av stadsdelarna. Nämnden är dessutom prövningsmyndighet för tillstånd till hållande av djur enligt stadens hälsoskyddsföreskrifter samt remissinstans vid socialnämndens prövning av utskänkningstillstånd.

Under 2026 fortsätter den riktade bostadstillsynen i samma omfattning. Den utförs i byggnader som bedömts ha förhöjd risk för brister i underhållet, baserat på en inventering av bostadsfastigheter i stadens socioekonomiskt utsatta områden, inklusive fokusområdena.

Inom tillsynen avseende vård- och omsorgsboenden kommer under 2026 särskilt fokus fortsatt läggas på minskad användning av skadliga kemikalier och engångsartiklar i plast. Tillsyn av vård- och omsorgsboenden ska fortsatt prioriteras i stadens fokusområden. Denna tillsyn ska även fortsätta utvecklas med stöd av Folkhälsomyndighetens uppdaterade allmänna råd om temperatur för att säkerställa att inomhustemperaturen inte påverkar de boendes hälsa. För att skydda de boende från kommande värmeböljor ska tillsynen även stärkas genom att säkerställa att verksamhetsutövarna har rutiner för att ge de boende möjlighet till svalka.

Tillsyn enligt 10 kap miljöbalken (förorenade områden)

I Stockholm finns ett flertal områden både på land och i sediment med potentiellt mycket stor eller stor risk för människors hälsa eller miljön, så kallade riskklass 1 och 2 objekt. Tillsyn av förorenade områden ska bidra till arbetet för att nå de nationella miljömålen samt stadens mål "Ett giftfritt Stockholm". Tillsynen har som övergripande mål att förorenade markområden åtgärdas och används på ett sätt som inte innebär risker för hälsa och miljö.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar för tillsyn av förorenade områden enligt miljöbalken där kommunen är tillsynsmyndighet. Tillsynsarbetet avseende förorenade områden kan indelas i händelsestyrda respektive egeninitierade/behovsprioriterade ärendetyper.

Den händelsestyrda ärendehandläggningen har i många år varit dominerande i tillsynsarbetet, mycket på grund av en hög exploateringstakt i staden. Målsättningen för 2026 är att fortsatt ha en effektiv handläggning i den händelsestyrda tillsynen och att en proaktiv och behovsprioriterad tillsyn ska bedrivas.

Då många förorenade områden ligger vattennära kommer fortsatt ett ökat fokus att ligga på förorenade områdets påverkan på möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Tillsyn enligt 14 kap miljöbalken (kemiska produkter)

Nämnden bedriver tillsyn för att kontrollera kosmetiska och kemiska produkter samt miljögifter i varor. Tillsynen omfattar även konstgräsplaner för att minska spridning av mikroplast. Vidare kontrolleras att anläggningar med köldmedier följer regler som ska förebygga läckage av växthusgaser (f-gaser).

Nämnden säkerställer också att återstående oljecisterner i staden kontrolleras enligt gällande regler och verkar för att fastigheter som fortfarande värms med olja fasar ut denna användning till förmån för andra uppvärmningsformer, såsom fjärrvärme eller värmepump.

Under 2026 ska kemikalietillsynen fortsätta i samma omfattning för att minska spridningen av skadliga ämnen, exempelvis växtskyddsmedel och PFAS. Tillsynen i förskolor och skolor ska stärkas med fokus på att fasa ut skadliga ämnen i kemiska produkter och varor.

F-gaser i köldmedieanläggningar bedöms vara en betydande källa till PFAS-utsläpp. Dessa gaser är dessutom kraftfulla växthusgaser som bidrar till utsläpp av CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förvaltningen ska fortsätta det förstärkta tillsynsarbetet utifrån resultaten från det utredningsprojekt som genomfördes 2025 och som syftade till att identifiera utsläppsvolymer.

Det påbörjade utrednings- och utvecklingsarbetet för att minska utsläpp av skadliga ämnen, inklusive PFAS, till mark och vatten från miljöfarliga verksamheter kommer att fortsätta och förstärkas

ytterligare under 2026. Arbetet bedöms leda till att fler utsläppskällor identifieras och högre krav ställs på verksamheter som påverkar vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god status.

Nämnden kommer även fortsatt att ha ökat fokus på energianvändning i tillsynen av miljöfarliga verksamheter och flerbostadsfastigheter.

Tillsyn enligt 15 kap miljöbalken (farligt avfall och övrigt avfall)

Avfallslagstiftningen syftar i första hand till att förebygga att avfall uppkommer. I andra hand ska avfall återanvändas, därefter material- eller energiåtervinnas. I sista hand får avfall deponeras.

Avfallsområdet har blivit lukrativt för illegala verksamheter. Det motverkar en hållbar resursanvändning och leder till att farliga ämnen inte tas om hand på rätt sätt. I stället riskerar avfallet att hamna i delar av världen där kunskap och resurser saknas, vilket bidrar till spridning av gifter. Även lokalt kan felaktig hantering av farligt avfall orsaka läckage till mark och vattendrag, till exempel genom deponier som inte följer tillstånd eller olovlig dumpning i mark- och vattenområden.

Avfallslagstiftningen är komplex och delvis svår att tillämpa. Tillsynsmyndigheter måste hantera många avgränsningsfrågor, exempelvis om ett material ska klassas som avfall eller biprodukt.

I staden bedrivs tillsyn av hantering av farligt avfall både hos tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken och hos verksamheter som inte omfattas av sådan plikt. Tillsynen omfattar granskning av rutiner för hantering och sortering av avfall, förpackningsavfall och farligt avfall. Särskilt fokus läggs på avfallstransportörer, avfallshantering på centrumanläggningar och dumpning av snö.

Utöver den planerade tillsynen hanteras klagomål på bristfällig avfallshantering eller nedskräpning samt provning av dispenser från kravet på utsortering av matavfall och övriga dispenser från renhållningsordningen.

Under 2026 kommer tillsynen fortsatt att fokusera på att motverka illegal avfallshantering och nedskräpning. Arbetet med tillsyn av masshantering ska utvecklas för att minska spridning av föroreningar, främja resurseffektiv hantering och motverka fusk inom branschen. Tillsynen av avfallshantering vid rivningsarbeten ska också förstärkas.

Tillsyn enligt annan lagstiftning

Nämnden är även ansvarig tillsynsmyndighet avseende några andra mindre lagar som också syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Dessa är tobakslagen, strålsäkerhetslagen, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, smittskyddslagen, marknadskontrollförordningen och lagen om sprängämnesprekursorer. Nämnden delar tillsynsansvaret enligt dessa lagar med ett flertal olika myndigheter.

Nämnden kontrollerar att radonmätning sker i bostäder, skolor och förskolor m.fl. lokaler vid behov och att solarieverksamheter följer reglerna enligt strålsäkerhetslagen. Nämnden arbetar även med spårning av objektburen smitta vid utbrott av Legionella eller andra allvarliga smittsamma sjukdomar.

Vidare har nämnden tillsynsansvar för kontroll av efterlevnad av rökförbudet enligt tobakslagen samt kontroll av butiksledet som säljer sprängämneprekursorer och efterlevnaden av tillstånd till enskilda att använda sådana.

Nämnden utför även mätning av bakgrundsstrålning för att ha kunskap om hur strålningen varierar vid olika tidpunkter och på olika platser i kommunen. Därmed kan man säkrare fastställa om en förhöjd bakgrundsstrålning beror på en naturlig variation eller på ett tillskott av radioaktiva ämnen från en extraordinär händelse i eller utanför Sverige.

Bilaga 3 Livsmedelskontroll 2026

1 Sammanfattning	2
2 Mål och framgångsfaktorer	2
3 Ansvarsfördelning för livsmedelskontroll	5
4 Samordning.....	5
5 Befogenheter och resurser för kontrollen	5
6 Organisation och utförande av kontrollen.....	7
7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	8
8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	9
9 Beredskap	10
10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan.....	11
11 Krav som ska kontrolleras (Fokus i kontrollen).....	11

1 Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.

Kontrollplanen beskriver den kontroll som myndigheten ska bedriva under året, baserat på riskklassningen av samtliga verksamheter.

2 Mål och framgångsfaktorer

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma övergripande mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt. Alla livsmedel, foder, livsmedelsproducerande djur eller ämnen går att spåra genom hela kedjan från jord till bord.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Aktörer i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Med utgångspunkt i de övergripande målen finns tre nationella fokusområden för livsmedelskontrollen för perioden 2026-2029. Dessa kompletteras av mål och aktiviteter. De nationella aktiviteterna tas om hand i nämndens aktiviteter, fokusområden och utbildningsplan.

Strukturen förändras från 2026 och det finns för närvarande endast ett fåtal nationella aktiviteter men Livsmedelsverket avser att komplettera med fler 2027.

Riskbaserad och likvärdig kontroll

Mål 1: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer riskbaserad

Aktiviteter

- De kommunala kontrollmyndigheterna utför kontroll i enlighet med verksamheternas fastställda kontrollfrekvens. Varje myndighet som utfört minst 90 % av de fastställda kontrolltillfällena anses ha utfört aktiviteten. Aktiviteten gäller 2026.

Mål 2: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig

Mål 3: Avvikelser hanteras mer effektivt och enhetligt

Spårbarhet

Mål 1. Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av kontrollen, med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerhet och konsumenters intressen.

Aktiviteter

- Minst en person från varje kontrollmyndighet har under 2026 genomfört e-utbildningen Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden, både som grundutbildning och som repetition. Gäller kommunala kontrollmyndigheter, länsstyrelser och Livsmedelsverket.

Beredskap

Mål: Kontrollmyndigheterna har förbättrad förmåga att hantera samhällsstörningar, även i kris och krig.

Aktiviteter

- Kontrollmyndigheterna deltar i webinarier om beredskap under 2026.
 - Minst en person per kontrollmyndighet går e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap" under 2026.
 - Kontrollmyndigheterna uppdaterar sin beredskapsplan enligt Livsmedelsverkets handbok Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Gäller 2026-2029.
 - Varje kontrollmyndighet utför minst en beredskapsövning per år, under åren 2026-2029.
-

2.2 Stockholm stads mål för livsmedelskontroll

Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål för livsmedelskontrollen finns i verksamhetsplanen (VP):

3.6.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

3.6.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar brottsförebyggande genom att upptäcka och motverka livsmedelsbedrägerier och fusk

Beskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utfört de planerade kontrollerna i kontrollplanen samt de händelsestyrda och de uppföljande kontroller som bedömts som nödvändiga. Alla nyregistrerade anläggningar har kontrollerats inom tre månader från det att verksamheten startats.

Livsmedelskontrollen arbetar för att konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda, samt att företag kan konkurrera på lika villkor.

Aktiviteter:

- Under 2026 kontrollera de anläggningar som enligt den operativa planen ska erhålla planerad kontroll och utföra cirka 7000 kontroller. Planerade kontroller inklusive kontroll av nya verksamheter samt uppföljande kontroller vid konstaterade avvikelser.
- Handläggning av klagomål och misstänkt matförgiftning påbörjas senast arbetsdagen efter inkommen anmälan.
- Fortsätta arbetet i den särskilda grupp som arbetar med livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på inkomna tips om livsmedelfusk och uppsökande verksamhet för att komma åt de som inte står under förvaltningens vanliga kontroll.

2.3 Planerade kontroller

Nämnden tillämpar "Livsmedelsverkets modell för fastställande av kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll" (riskklassningsmodellen). Den riskklass som en anläggning är placerad i avgör hur många kontroller de ska ha under en 5-års period. Planeringen av vilka objekt som ska erhålla kontroll framgår av den operativa planen. Det faktiska utfallet minskar beroende på hur många verksamheter som upphör under året.

3 Ansvarsfördelning för livsmedelskontroll

3.1 Ansvarsfördelning i Sverige

Livsmedelsverket är central myndighet för livsmedelskontroll i Sverige. Kommunerna är behörig myndighet för verksamheter som bedrivs i kommunen. För mer information om Sveriges kontrollorganisation hänvisas till Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan.

3.2 Ansvarsfördelning i Stockholm

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fattar beslut om resursfördelning och mål för livsmedelskontrollen. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personalen på miljöförvaltningens avdelning för livsmedelskontroll.

3.3 Opartiskhet

Anställda och förtroendevalda i offentlig verksamhet har ett särskilt ansvar att bekämpa mutor och andra former av korruption samt upprätthålla kravet på saklighet och opartiskhet. På så sätt rubbas inte medborgarnas förtroende och rättssamhället försvaras och stärks. Vägledning för dig som arbetar inom offentlig verksamhet finns på stadens intranät.

4 Samordning

Nämnden ska genom samverkan med andra myndigheter och organisationer stärka den egna kontrollverksamheten, livsmedelskontrollen i Sverige som helhet, och bidra till att likrikta kontrollen i landet. Här kommer några exempel på nätverk som bedöms som viktiga och som nämnden har för avsikt att fortsätta med de kommande åren:

- SILK (Samverkan Inom Livsmedelskontrollen) – chefsnätverk inom Miljösamverkan Stockholms län, för Stockholmsregionens chefer och samordnare inom livsmedelskontroll. Ökar likheten i bedömningar mellan de olika kommunerna, genomför gemensamma projekt och tar fram gemensam provtagningsplan.
- Storstad – samverkan mellan de stora kommunerna Göteborg, Malmö, Stockholm och Uppsala. Livsmedelsverket brukar också delta vid träffarna.
- Sveriges Nätverk för Offentlig kontroll inom Livsmedelskedjan (SNOL) – nationellt nätverk med bred representation från Sveriges kommuner. Arbetar främst med att bevaka kommunernas intressen i kontrollen.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Kontrollmyndigheterna har befogenheter att utföra offentlig kontroll av livsmedelsföretag. Exempel på åtgärder som följer av lagstiftningen är myndigheternas rätt till tillträde och upplysningar som regleras i livsmedelslagen, livsmedelsförordningen och förordning (EU) nr 2017/625.

Myndigheterna kan fatta tvingande beslut. Att beslutet är tvingande innebär att den det riktas till måste följa det. Myndigheterna har även tillgång till verktyg som kan användas för att få en aktör att följa ett beslut även om den motsätter sig det.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal utgår från antalet kontrolltimmar som ska utföras varje år. Eftersom kontrollen är avgiftsfinansierad finns det inga finansiella hinder att anställa tillräckligt med personal.

För att säkerställa att intressekonflikter undviks för kontrollpersonalen har nämnden rutiner för jäv och bisysslor. Dessa återfinns på intranätet. Tack vare att myndigheten är så stor har vi goda möjligheter att fördela arbetet så att ingen handläggare kontrollerar anläggningar där de har en relation till företagets företrädare. I samband med introduktion av nyanställd personal på avdelningen för livsmedelskontroll ges alltid anvisningar om detta.

Nämnden har tillräcklig tillgång till utrustning och utrymmen som krävs i form av bilar, utrymme för förvaring av livsmedelsprover och omhändertagna livsmedel, skyddsutrustning (arbetskläder).

Sammanställning resursbehov, inspektör

Tabellen nedan visar det uppskattade resursbehovet för kontrollverksamheten. Behovet kan variera under året beroende på hur antalet verksamheter förändras och hur lång tid respektive kontroll tar.

	<i>Uppskattat antal kontroller</i>	<i>Timmar</i>	
		<i>Deb</i>	<i>Ej deb</i>
Planerad kontroll	4500	18700	
Kontroll av nyregistrerade anläggningar	1000	2000	
Uppföljande kontroll vid avvikelser	1000	2400	
Misstänkta matförgiftningar	200	200	500
Klagomål och information om avvikelser	450	200	1 000
RASFF	200		800
Summa:	Ca 7350	Ca 23 500	2 300

5.3 Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen finansieras med avgifter. Samtliga anläggningar riskklassas enligt livsmedelsverkets riskklassningsmodell som framgår av planeringen i kapitel 2.3. Avgiften för samtliga kontroller, både planerade och uppföljande kontroller samt kontroller i samband med klagomål, tas ut för den faktiska nedlagda tiden.

Hur timtaxan har räknats ut framgår av det så kallade taxeärendet.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Förvaltningen gör regelbundet inventering av personalens kompetens och gör en analys av kompetensbehovet. Utifrån resultatet tas en plan för kompetensförsörjning fram.

Kompetensförsörjningen säkerställs i första hand genom utbildningsinsatser, men även rekrytering kan vara aktuellt.

Livsmedelskontrollen planerar utbildningsinsatser för kommande år i en särskild utbildningsplan. Här kan utpekade behov i den nationella kontrollplanen fångas upp, men även behov på avdelningen.

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Register och resursbehov

Nämnden för ett register över anläggningar som nämnden har kontrollansvar för. Registret finns i datasystemet Ecos. I registret framgår bland annat vilken verksamhet som bedrivs, vem som är verksamhetsutövare, var verksamheten bedrivs eller om den är mobil utan fast adress, verksamhetens riskklass och årliga kontrolltid samt praktisk information som öppettider.

Införande av anläggningar i registret

De allra flesta anläggningar som Stockholm stad har kontrollansvar för registreras utan krav på godkännande. Det innebär att verksamhetsutövaren lämnar in en anmälan om verksamheten. Anmälan kan lämnas in via e-tjänst för ändamålet eller på pappersblanketter. När anmälan kommit in gör nämnden en bedömning av om verksamheten omfattas av krav på registrering, att vi är rätt myndighet och att godkännandeprovning inte krävs för verksamheten. Därefter förs verksamheten in i registret och verksamhetsutövaren faktureras en anmälningsavgift. Riskklassning och beslut om avgift görs i allmänhet efter att anläggningen blivit besökt och kontrollerad.

Så kallade animalieanläggningar ska godkännas innan verksamheten startar och innan de förs in i registret. Det är Livsmedelsverket som godkänner anläggningarna. När anläggningen är godkänd överlämnar Livsmedelsverket kontrollen av anläggningen till nämnden.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Kontrollen för de enskilda anläggningarna bestäms med stöd av livsmedelsverkets riskklassningsmodell. Kontrollfrekvensen framgår av riskklassningen och den operativa planen. Vad som ska kontrolleras för respektive anläggning, dvs vilka lagstiftningsområden, operativa mål och eventuellt projekt som är aktuella, framgår av kap 11.

6.3 Instruktioner för utförande av kontroll

Avdelningen för livsmedelskontroll har sammanställt instruktioner för kontrollen i en samarbetsyta på intranätet, kallad "kontrollrummet". Där framgår hur kontrollen ska utföras praktiskt. Avdelningen har också ett dokument "Frågor och svar" med ställningstaganden i olika samsynsfrågor. Den uppdateras kontinuerligt till exempel i samband med kalibreringsmöten på avdelningen. Därutöver används Livsmedelsverkets vägledningar och kontrollwiki.

6.4 Provtagning och analys

Nämnden har ett avtal med laboratoriet SGS för analys och hämtning av prover. Provtagning görs som en del av den planerade kontrollen, då oftast som verifierande provtagning, som en del av utredning av klagomål i allmänhet och misstänkta matförgiftningar i synnerhet, och i kartläggande syfte, ofta i projekt samordnade av Livsmedelsverket.

Provtagningsprojekt planeras tillsammans med flera andra kommuner i Storstockholm som en del av SILK-samarbetet.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av kontrollen registreras i Ecos. Resultatet sammanställs också i en rapport som skickas till verksamhetsutövaren.

Efter varje kalenderår rapporteras kontrollerna till Livsmedelsverket, som vidarebefordrar en sammanställning till EU-kommissionen. Den rapporteringen hämtas direkt ur Ecos med hjälp av ett rapporteringsverktyg.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Resultatet från kontrollen redovisas för allmänheten dels på stadens webbplats, och i en app som heter "Livsmedelskollen". För ge företagen en möjlighet att ha synpunkter på utförd kontroll där avvikelser har konstaterats, fördröjs publiceringen av resultatet med två veckor.

7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

När nämnden konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med företagets representanter muntligen och i en kontrollrapport. Beroende på allvarlighetsgraden och på när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll kan företagarens åtgärder följas upp i en extra, kontroll eller vid nästa ordinarie kontroll. I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats. När överträdelserna är allvarliga kan det också bli aktuellt med åtalsanmälan.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Nämnden följer löpande upp att den verksamhet som planerats blir utförd, och att den blir utförd på det sätt som avdelningsledningen beslutat. I nedanstående tabell sammanställs vilka aktiviteter som görs för att uppfylla målen och hur vi följer upp dem.

Aktivitet	Uppföljning
Under 2026 kontrollera de anläggningar som enligt kapitel 2.3 ska erhålla planerad kontroll.	Följs upp löpande och redovisas i samband med VB.
Utföra cirka 7000 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller, uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser.	Följs upp löpande och redovisas i samband med VB.
Handläggning av klagomål och misstänkt matförgiftning påbörjas senast arbetsdagen efter inkommen anmälan. För misstänkt matförgiftning genomförs inspektion normalt inom 2 arbetsdagar.	Följs upp löpande och redovisas i samband med VB.

8.2 Livsmedelsverkets indikatorer

Livsmedelsverket har infört ett antal indikatorer på nationell nivå för att säkerställa att kontrollen är verkningsfull och har avsedd effekt.

Riskbaserad och likvärdig kontroll

Mål 1: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer riskbaserad

- Andel av de planerade riskbaserade kontrollerna som har utförts nationellt. Mål 90 %.
- Andel av de kontrolltillfällen som fastställts för högriskverksamheter som har utförts nationellt.
- Mål 90 %.
- Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren har kontrollerats med avseende på spårbarhet. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet. För kommunala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverket.
- Mål 90 %.
- Andel av de genomförda kontrollerna där området spårbarhet har kontrollerats. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet. För länsstyrelser. Mål 90 %.
- Andel av kontrollmyndigheterna som har utfört alla aktuella aktiviteter nedan under kalenderåret. Mål 100 %.

Mål 2: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig

- Andel kontrollmyndigheter som ligger inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andel kontrollresultat för rapporteringspunkterna J03 och J08.
- Mål: Ökande från år till år.

Mål 3: Avvikelser hanteras mer effektivt och enhetligt

- Andel avvikelser som åtgärdas inom ett år från att de konstaterats. Mål 75 %.

Spårbarhet

Mål 1. Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av

kontrollen, med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerhet och konsumenters intressen.

- Minst en person från varje kontrollmyndighet har senast under 2026 gått Livsmedelsverkets digitala utbildning Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden.
- Användningen av Livsmedelsverkets digitala vägledningsmaterial kopplat till spårbarhet används i ökande grad år för år. Detta utvärderas genom att sammanställa och analysera besöksstatistik för texter med information om spårbarhet på Kontrollwiki.
- Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren kontrollerats med avseende på spårbarhet. Indikatorn finns även under fokusområdet Riskbaserad och likvärdig kontroll. För kommunala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverket. Mål 90 %.
- Andel av de genomförda kontrollerna där området spårbarhet har kontrollerats. Indikatorn finns även under fokusområdet Riskbaserad och likvärdig kontroll. För länsstyrelser. Mål 90 %.

Beredskap

Mål: Kontrollmyndigheterna har förbättrad förmåga att hantera samhällsstörningar, även i kris och krig.

- Kontrollmyndigheterna deltar i webinarier om beredskap under 2026.
 - Minst en person per kontrollmyndighet går e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap" under 2026.
 - Kontrollmyndigheterna uppdaterar sin beredskapsplan enligt Livsmedelsverkets handbok Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Gäller 2026-2029.
 - Varje kontrollmyndighet utför minst en beredskapsövning per år, under åren 2026-2029.
-

8.3 Revisioner av vår kontrollverksamhet

Länsstyrelserna utför normalt revisioner av livsmedelskontrollens verksamhet, men dessa är för närvarande pausade.

Syftet med revisionerna är att granska och utvärdera att kontrollmyndigheterna har planerade verksamheter, att planerna följs, hur det praktiska arbetet utförs och om det ger resultat, det vill säga att kontrollen är verkningsfull genom att avvikelser upptäcks och åtgärdas.

Avdelningen har även en revisionsgrupp, Kvalitetssäkringsgruppen (KSG) som utför internrevisioner. KSG tar fram treårsplaner för revisionerna och mer detaljerade planer för varje år. Planerna fastställs av avdelningens ledningsgrupp, ALG.

8.4 Utvärdering

I syfte att säkerställa att avvikelser fångas upp, att inspektören gör rätt bedömning och att man följer nämndens rutiner och plan för kontrollen utförs kvalitetssäkrande kontroller löpande under året.

9 Beredskap

Avdelningen har en beredskapsplan som ska användas när en allvarlig händelse inom Livsmedelskontrollens ansvarsområde inträffat och bedöms behöva handläggning utöver avdelningens ordinarie rutiner. Planen utgår ifrån de krav som finns i förordning (EU) 2017/625 där det anges att kontrollmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan som stöd vid kriser som rör dricksvatten och livsmedel. Planen innehåller de moment som föreskrivs i 3 h § Livsmedelsverkets föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel (LIVSFS 2005:21).

10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt operativa mål inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på [NKP-webben](#).

11 Krav som ska kontrolleras (Fokus i kontrollen)

Planeringen ska säkerställa att alla verksamheter blir kontrollerade i enlighet med sin beslutade kontrollfrekvens, och att alla relevanta krav kontrolleras på alla anläggningar. För varje bransch finns checklistor där nämnden pekar ut vilka relevanta krav som ska kontrolleras, och när eller hur ofta. Generellt gäller att alla krav inte är relevanta för alla verksamheter i branschen, och kontrollerna görs för de anläggningar där det är relevant.

11.1 Fokusområden

För att tydliggöra områden som är viktiga att prioritera under året pekas ett antal fokusområden ut. Det kan t.ex. vara nationella aktiviteter, eller risker som är viktiga att kontrollera. Nedan redovisas fokus i kontrollen samt specifika fokusområden 2026

Butik

- Spårbarhet
- Märkning egenförpackade livsmedel
- Ursprungsmärkning av nötkött

Storhushåll

- Spårbarhet
- Hantering av allergener
- Kontroll av allergiinformation (funktionshinderrådet)
- Information om ursprung (nya regler)
- Hantering av matavfall (projekt)

Skola och omsorg

- Spårbarhet
- Hantering av allergener, Specialkost

Grossist

- Spårbarhet
- Sann information/redlighet

Matmäklare

- Spårbarhet
- Märkning, vin QR-kod

Huvudkontor

- Spårbarhet
- Märkning, kontroll av närings- och hälsopåståenden
- Provtagning – analys av funktionsdrycker med vitaminer och produkter med högt proteininnehåll

Kosttillskott och hälsokost

- Reklam, sociala medier - kontrollpunkt vid revision
- Medicinska påståenden
- Osäkra/otillåtna ingredienser
- Receptur/ingrediensförteckningar/produktspecifikationer – verifiering
- Provtagning

Mobila

- Varmhållning
- Provtagning glass
- Rengöring, ATP-mätare

Tillverkningsanläggning

- Spårbarhet – utleverans av råvaror
- Provtagning – Rengöringsprovtagning av ytor med avseende förekomst av Listeria
- Ursprungsmärkning av kött – DNA-provtagning av köttfärs/hamburgare/sammansattkött

Dricksvattenanläggningar

- Säkerhet vid vattenverk och reservoarer

Bilaga 4. Miljöövervakningsplan 2026

I miljöövervakningsplanen redovisas prioriterad miljöövervakning och särskilda insatser knutna till övervakningen under år 2026.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i uppdrag att genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, åtgärder, programarbete samt övrigt miljöarbete. Årligen tas en samlad plan fram över miljöövervakningsinsatser för det kommande året.

Miljöövervakningen ger, genom insamling, bearbetning och analys av data, besked om tillstånd och förändringar i miljön. Resultaten används som underlag för analys av källor till miljö- och hälsopåverkan och för att bedöma vilka miljöförbättrande åtgärder som bör vidtas. Resultaten utgör bland annat underlag för tillsyn och rådgivning och utgör stöd även för flera andra nämnders arbete.

Prioriterad miljöövervakning utgår från lagstiftning, miljömål, miljöprogrammet, stadens olika handlingsplaner samt behov som uttrycks inom tillsynen, liksom från andra förvaltningar och bolag.

Miljöövervakningen styrs av EU-direktiv, nationell lagstiftning och uppsatta miljömål. Lagstadgade miljö kvalitetsnormer finns för luftkvalitet, omgivningsbuller, ekologisk och kemisk status i sjöar, vattendrag och hav samt badvatten. Flera aktiviteter i miljöövervakningsplanen har koppling till Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Miljöövervakningen är ett stöd för tillsyn och fysisk planering samt vid framtagande av förslag till kompensationsåtgärder.

Miljöövervakningen finansieras i huvudsak med interna medel. Den övervägande delen av aktiviteterna finansieras inom miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram. Ett mindre antal miljöövervakningsinsatser finansieras helt eller delvis av andra nämnder och bolag inom staden och/eller med externa medel. Resultatet från miljöövervakningen publiceras kontinuerligt på förvaltningens webbapplikationer så att det är tillgängligt såväl internt som externt.

Sammanfattning av förvaltningens miljöövervakning 2026

Miljöövervakningen struktureras utifrån följande övervakningsområden:

- Luft – kontinuerlig övervakning av luftkvalitet samt sammanställning av energistatistik och emissionsfaktorer för beräkningar av växthusgasutsläppen inom stadens gränser.
- Klimatförändringar och dess effekter – redovisning av meteorologiska och hydrologiska mätdata genom årlig uppdatering av klimatindikatorer, samt framtagande av nya indikatorer vid behov.
- Mark – kartläggning och analys av ett urval objekt som finns i länsstyrelsens inventering av potentiellt förorenade områden, eller som av andra anledningar misstänks vara så förorenade att de kan innebära en risk för människors hälsa samt för möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

- Biologisk mångfald och ekologisk kunskapsuppbyggnad – övervakning och verktyg som följer upp och beskriver växt- och djurliv, ekologiska funktioner i landskapet samt prioriterade naturtyper och arter.
- Miljöns inverkan på människors hälsa – övervakning och särskilda insatser som inriktas på källor, exempelvis buller, och tillstånd i miljön som påverkar människors hälsa med särskild inriktning på barns exponering av farliga ämnen.
- Vatten – övervakning av miljögifter, fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer och ekologisk status.

MILJÖÖVERVAKNING LUFT

Miljöövervakning luftkvalitet

Referens nämndmål VP 2.4.2

Luftövervakningen i staden sker genom mätningar och modellberäkningar.

Övervakningen ger underlag för rapportering till EU, uppföljning av miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål samt uppföljning av genomförda åtgärder. Luftövervakningen gör att utvecklingen av luftkvaliteten i staden kan följas – där målsättningen är att luften ständigt ska förbättras.

I Stockholm mäts luftkvaliteten kontinuerligt på Hornsgatan, Sveavägen, S:t Eriksgatan, Valhallavägen och Torkel Knutssongatan (urban bakgrundsluft). Sedan oktober 2024 finns en temporär mätstation på Norrlandsgatan som kontinuerligt mäter halter av partiklar, PM10 och kvävedioxid, NO₂ i området för planerad miljözon klass 3. Under 2026 kommer förvaltningen fortsätta att utreda om det finns ett behov av att utöka antalet luftmätstationsstationer med fokus på ytterstaden.

Utöver mätningar används olika spridningsmodeller för att kunna beräkna halter av olika luftföroreningar i stadsluften. Haltberäkningar är ett viktigt komplement till mätningar när luftkvaliteten ska utvärderas mot gällande normer och mål samt då åtgärders effekter ska utvärderas.

Aktiviteter

- Kontinuerlig luftövervakning och utvärdering av miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål.
- Utvärdering av åtgärder, samt uppföljning av åtgärder för att sänka halterna av olika luftföroreningar med mål att klara miljökvalitetsmålet Frisk Luft. På lång sikt är stadens målsättning att halterna av luftföroreningar ska sänkas till de riktvärden som Världshälsoorganisationen (WHO) rekommenderar.
- Kontinuerligt ge stadens medborgare information om luftkvalitetssituationen.

Miljöövervakning inom ramen för klimatarbete

Referens nämndmål VP 2.1.1

För att följa utvecklingen av Stockholms klimatpåverkan sammanställs varje år de totala växthusgasutsläppen inom kommungränsen från stadens energianvändning och omfattar utsläpp från transportarbete, användning av el, värme, kyla och gas samt utsläpp från avloppsreningsprocessen. Utsläppsrapporteringen baseras på tillgänglig statistik och modellberäkningar där information om energianvändning och utsläpp i Stockholms stad kommer från flera olika källor som till exempel SCB (Statistiska centralbyrån), RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) samt olika bolags miljörapporter. Rapportering av utsläppen sker årligen inom processen för miljöprogramrapporteringen.

Rapporteringen sker i linje med Green House Gas Protocol for Cities som även är en del av stadsledningskontorets internationella rapportering till Carbon Disclosure Project (CDP).

För uppföljning av stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser finns en modell för att uppskatta utsläppen per postnummer samt DeSO-område¹ för Stockholms kommun. Modellen tillhandahåller data för åren 2019-2023. Modellen är framtagen av Stockholm Environment Institute, SEI. Förvaltningen deltar i ett projekt för en fortsatt utveckling av konsumtionskompassen.

Aktiviteter

- Sammanställning av växthusgasutsläpp och utsläpp per person.
- Sammanställning av andelen fossilt i Stockholms energianvändning.
- Sammanställning av växthusgasutsläpp i transportsektorn per person.

ÖVERVAKNING AV KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH DESS EFFEKTER

Referens nämndmål VP 2.4.1

Att övervaka klimatförändringar innebär att observera väder under lång tid, det krävs därför tidsserier med väderdata för flera decennier (helst standardiserade 30-årsperioder). Långa tidsserier gör det möjligt att analysera trender för hur olika klimatindikatorer har förändrats i Stockholm. Tidsserierna ger även kunskap om den naturliga variationen, hur vädret varierar från år till år. Genom ökad kunskap om dagens klimat kan prognoser om framtida klimatförändringar också sättas in i ett sammanhang.

Ett viktigt syfte med övervakningen av klimatförändringar är att ge underlag för stadens arbete med klimatanpassning. Särskilt förekomsten av extrema väderhändelser är intressant att följa, såsom skyfall och värmeböljor. Övervakningen omfattar mätningar av temperatur, nederbörd och hydrologi och redovisas i form av klimatindikatorer på webben.

En förutsättning för klimatindikatorerna är tillgången och kvaliteten på data, liksom att tidsserierna är sammanhängande. Arbetet omfattar insamling, kvalitetssäkring, bearbetning och analys av mätdata. Viktiga datakällor är SMHI, SLB-analys vid Miljöförvaltningen samt Stockholm Vatten och Avfall (SVOA).

¹DeSO står för demografiska statistikområden och är ett geografiskt indelningssystem som Statistiska centralbyrån (SCB) i Sverige har tagit fram som delar in Sverige i nästan 6000 områden.

Aktiviteter

- Sammanställning, bearbetning och analys av meteorologiska, hydrologiska och limnologiska mätdata.
- Uppdatera befintliga klimatindikatorer med data för det gångna året, samt framtagande av nya indikatorer vid behov.
- Genomförande av övervakningsprogrammet för grundvattennivåer.

MILJÖÖVERVAKNING MARK

Referens nämndmål VP 2.4.1

Miljöövervakning av mark i staden utförs genom bland annat kartläggning och analys av potentiellt förorenade områden. I Stockholms stad finns flertalet potentiellt förorenade områden som har kartlagts och inventerats av länsstyrelsen. Staden behöver se över detta underlag för att öka kunskapen om områdenas potentiella påverkan på människors hälsa och miljön. Miljöövervakningen ger underlag för prioritering bland områden som kan innebära en risk för människors hälsa och miljön samt för möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Under 2026 kommer arbetet med kartläggning, analys och prioritering av potentiellt förorenade områden att fortgå.

Aktiviteter

- Prioritering av förorenade områden för proaktiv tillsyn.
- Prioritering av förorenade områden för fortsatta utredning och undersökning.

MILJÖÖVERVAKNING BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOLOGISK KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Referens nämndmål VP 2.2.1

Naturmiljön övervakas på olika nivåer för att ge kunskap om tillstånd och trender som stöd för miljöbedömningar, tillsyn, fysisk planering, programarbete, åtgärder, naturvårdsskötsel m.m. 2026 fortsätter satsningar på aktiviteter enligt 2022 års program för miljöövervakning av biologisk mångfald och ekologisk kunskapsuppbyggnad.

På landskaps- och biotopnivå fortsätter årlig förändringsanalys med satellitdata av ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) och övriga grönytor. Värdefulla tallar kartläggs i en databas och naturvärden i vattenmiljö karteras inför framtida uppföljning.

På artnivå fortsätter den årliga övervakningen av fågelfaunan samt av salamandrar i Olovslund. Dessutom undersöks artinnehåll av groddjur i ett antal dammar. I samband med tallarteringen inventeras tallticka och reliktböck. Resultat från artövervakning tillgängliggörs via digitala kartor och indikatorer tas fram.

Samverkan kring miljöövervakningen internt inom staden fortsätter att utvecklas, liksom med externa aktörer såsom länsstyrelsen, kommuner, forskare och föreningar.

Aktiviteter

- Årlig uppföljning av förändringar inom ESBO (se ovan) och stadens totala grönyta, samarbete med andra förvaltningar.
- Talldatabas byggs upp, talticka och reliktböck inventeras.
- Fågelinventering med sommarpunktrutter.
- Uppföljning av vattensalamandrar i Olovslundsdammen i Bromma.
- Artinventering av groddjur med hjälp av e-DNA.
- Ajourhålla och fortsätta utveckla ArtArken, databas för skyddsvärda arter.
- Tillgängliggöra övervakningsresultat via geodata: gräsmarksflora, mossor och lavar, fladdermöss, fåglar, groddjur och pollinatörer.
- Utveckla fler indikatorer för biologisk mångfald.
- Naturvärdesinventeringar av utvalda vattenmiljöer.

HÄLSORELATERAD MILJÖÖVERVAKNING

Hälsorelaterad miljöövervakning syftar till att långsiktigt följa miljöfaktorer som kan påverka människors hälsa. Genom att uppskatta människors exponering för skadliga ämnen i omgivningen, mäta biologiska markörer och analysera kopplingar mellan miljöpåverkan och hälsoproblem, kan övervakningen ge viktig information om hur miljön påverkar hälsan.

Exponering av hälsoskadliga ämnen sker dels vid användning av varor och produkter som innehåller dessa ämnen, dels sekundärt genom att ämnena sprids till omgivningen och att människor exponeras exempelvis via födan, dricksvattnet och luften. I stadens kemikalieplan finns aktiviteter som syftar till att minska sådan exponering genom att undvika hälsoskadliga ämnen, alternativt se till att användningen inte leder till hälsorisker. Barn och andra känsliga grupper är prioriterade målgrupper.

Analys av material och inommiljöundersökningar

Referens nämndmål VP 2.4.4

Miljögiftsövervakning beskrivs i kapitel 6 i kemikalieplanen, där en av åtgärderna är att övervakningen av inomhusmiljön ska genomföras enligt miljöförvaltningens övervakningsprogram för inomhusmiljöer. Särskilt fokus ligger på inomhusmiljöer som förskolor, där tidigare studier har visat att valet av material har stor påverkan på kemikaliebelastningen. Hälsoskadliga ämnen från dessa material sprids till luft och damm, som fungerar som viktiga indikatorer på den samlade kemikaliebelastningen i inomhusmiljön.

För att följa utvecklingen kommer kontinuerliga mätningar av luft och damm att genomföras. Långa mätserier är nödvändiga för att upptäcka förändringar, eftersom effekterna ofta utvecklas långsamt. Dessutom ingår undersökningar av ämnesinnehållet i de varor, material och produkter som används i staden, både sådant som nu köps in och sådant som används eller finns i stadens byggnader. Information från övervakningen är mycket användbar dels för att få underlag om vilka åtgärder som borde prioriteras och dels för att följa upp effekterna av genomförda åtgärder.

Aktiviteter

- Utvärdering av metod för provtagning av suspenderade partiklar i luft och modellering av gasfaskoncentration samt utvärdering av nya metoder för analys av PFAS i ansamlad damm.
- Övervakning av inomhusmiljö i ett urval av förskolor med konventionell provtagning av ansamlad damm respektive luft.
- Stickprovsrevisioner och kemiska analyser av bygg- och anläggningsmaterial i pågående bygg- och anläggningsprojekt.
- Stickprovsrevisioner och kemiska analyser av varor, material och produkter som köps från stadens centralupphandlade avtal.

Bullerrelaterad miljöövervakning

Referens nämndmål VP 2.4.2

Kartläggning av omgivningsbuller genomförs vart femte år i enlighet med EU:s bullerdirektiv och förordningen om omgivningsbuller. Kartläggningen genomfördes 2022. Nästa genomgripande uppdatering ska vara färdig senast i juni 2027. Kartläggningen omfattar bland annat uppgifter om antalet exponerade personer i olika bullerintervall, exponerad yta samt kartor över bullersituationen. Kartläggningen görs i EU-måtten Lden och Lnight, men även i det svenska måttet ekvivalent ljudnivå för dygn. Det åtgärdsprogram mot buller som är kopplat till kartläggningen utarbetades under hösten 2023 och fastställdes av kommunfullmäktige 17 juni 2024. Bullerkartläggningarna och åtgärdsprogrammen ska i enlighet med förordningen (2004:675) om omgivningsbuller inrapporteras till EU vilket sker via Naturvårdsverket.

Arbetet med stadens egen bullerkarta som används av staden och dess medborgare kommer att utvecklas och uppdateras under 2026. Arbetet med att ta fram den nya kartläggningen kommer att inledas hösten 2025. Huvudarbetet med kartläggningen kommer att utföras under 2026 och avslutas 2027.

Kartläggningen är ett viktigt verktyg som underlag för nämndens tillsynsinsatser och för att följa utvecklingen inom bullerområdet. Den möjliggör även nationella och internationella jämförelser för utveckling och utbyte av erfarenheter och forskning.

Aktiviteter

- Förberedelser och arbete med ny bullerkartläggning till 2027.
- Uppföljning och framtagande av nya åtgärdsprogram mot buller, framförallt i samarbete med trafikkontoret.
- Fortsatt uppdatering och utveckling av bullerdatasen.
- Fasta mätstationer för buller, med ny mätpunkt i den planerade miljözon 3.

MILJÖÖVERVAKNING VATTENMILJÖN

Referens nämndmål VP 2.4.3

Löpande miljögiftsövervakning utförs i syfte att övervaka vattendirektivets prioriterade ämnen (ingår i bedömning av kemisk status), nationella så kallade särskilda förorenande ämnen (ingår i bedömning av ekologisk status) samt andra lokalt prioriterade ämnen.

Övervakningen bygger på miljöförvaltningens övervakningsprogram för kemisk status och miljögifter. Övervakning av miljögifter i vatten och fisk bedrivs årligen i Årstaviken, Magelungen, Drevviken, Brunnsviken, Bällstaån, Ulvsundasjön och Saltsjön där fiskprover tas årligen och vattenprover månatligen. För att öka kunskapen om förekomst och förändring av miljögifter i stadens vattenförekomster genomförs om möjligt fortlöpande övervakning i alla de vattenförekomster där övervakning påbörjats.

Löpande övervakning av kvalitetsfaktorer som ingår i bedömning av ekologisk status utförs enligt miljöförvaltningens övervakningsprogram för ekologisk status. Majoriteten av stadens vattenförekomster ingår i programmet som innefattar bl.a. övervakning av bottenfauna, vattenväxter och fisk. Övervakningen ger viktig kunskap om vattenförekomsternas status, förändring av statusen över tid och fungerar som ett underlag vid planering och utvärdering av genomförda åtgärder.

Miljögiftsövervakningen beskrivs i kapitel 6 i kemikalieplanen, där en av åtgärderna är att genomföra miljögiftsövervakning i ytvatten och fisk samt i sediment, och en annan är att utföra källspårning av skadliga ämnen och mikroplaster i miljön. Miljöövervakning i vattenmiljön genomförs i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall och länsstyrelsen.

Aktiviteter

- Genomföra övervakning av kemisk status och miljögifter i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten i enlighet med övervakningsprogram för kemisk status och miljögifter.
- Genomföra undersökningar i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten i enlighet med övervakningsprogram för ekologisk status.
- Utföra källspårning av skadliga ämnen och mikroplaster i miljön.

Lokalt åtgärdsprogram, vatten (drift)

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för genomförande av åtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kontaktperson:

Christina Berglind

Roll:

Enhetschef

Telefon:

850828792

Epost:

christina.berglind@stockholm.se

Namn på projekt:

Lokala åtgärdsprogram - underlag för för färdigställande och uppföljning samt åtgärdsförberedande

Sökt belopp (mnkr)

2,2 mnkr

1. Projektbeskrivning

Ansökan ska innehålla en tydlig beskrivning av den tänkta åtgärden med mål och syfte.

1.1 Projektets mål och syfte

Arbetet syftar till att ge underlag till ett kostnadseffektivt sätt att nå en god vattenstatus i stadens vattenförekomster. Arbetet är en förutsättning för stadens stadsutveckling samt medborgarnas möjlighet att njuta av stadens vatten, nu och i framtiden.

1.2 Koppling till lokalt åtgärdsprogram för vattenförekomst

Ansökan är en del av pågående arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vatten, utreda förslag till åtgärder samt att följa upp arbetet med genomförda åtgärder i enlighet handlingsplanen för god vattenstatus och stadens arbete med att följa miljö kvalitetsnormer för vatten.

1.3 Effekter på vattenstatus

Fyll i under de rubriker som är relevanta för ansökan. Effekten ska vara mätbar, och det är därför viktigt att så långt det är möjligt ha ett startmått så att den totala effekten kan beräknas. Finns ingen data behöver anledning anges samt beskrivning ges hur utsläppseffekten eller förbättringarna ska redovisas. Ett exempel kan vara att bedöma hur stor utsläppsminskningen av fosfor är.

Framtagandet av LÅP, utreda förslag till åtgärder samt uppföljningen av LÅP-arbetet ger möjligheter till ett kostnadseffektivt åtgärdsgenomförande, vilket på sikt innebär en minskad negativ påverkan på stadens vatten och möjlighet för staden att uppnå god vattenstatus. Detta innebär en minskning av näringsämnen som kväve och fosfor samt miljögifter, men även förbättrande fysiska livsmiljöer för fisk och andra vattenlevande organismer.

1.4 Andra nyttor

Beskriv andra miljönyttor, effekter på trygghet, social hållbarhet etc.

Arbetet med lokala åtgärdsprogram och uppnåendet av god vattenstatus bidrar till en hållbar stadsutveckling med möjlighet till ökade rekreativa värden.

1.5 Nya arbetssätt eller innovation

Beskriv eventuella nya arbetssätt eller inslag av innovation i projektet.

Klicka här för att ange text.
1.6 Uppföljning och utvärdering
Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras.
Uppföljning och utvärdering görs inom löpande verksamhetsuppföljning
2. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering
Ansökan ska redovisa insatsens totala kostnad uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolag ska denna del specificeras.
Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2026 om tilldelning av 2,2 mnkr för 2026 ur CM 2 för det fortsatta arbetet med lokala åtgärdsprogram (LÅP), utreda förslag till åtgärder samt uppföljning av åtgärder fördelat enligt nedan.
Underlag för färdigställande samt uppföljning av antagna LÅP. Provtagning och analys: 0,9 mnkr
Arbetet med att färdigställa och lansera de lokala åtgärdsprogrammen kommer att pågå fram till dess att samtliga åtgärdsprogram är politiskt behandlade. Under 2026 färdigställs lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Fiskarfjärden. Löpande behöver de antagna åtgärdsprogrammen även följas upp.
Screening PFAS och Bisfenol A: 0,9 mnkr
För att få ökad kunskap om förekomsten av fler föroreningar i stadens vattenförekomster planeras under 2026 screening av bisfenol A och ultrakorta PFAS i ytvatten. Bisfenol A är ett så kallat särskilt förorenade ämne och ett av de ämnen som ska fasas ut i produkter och material som används av staden. Ultrakorta PFAS är en grupp PFAS-ämnen som visat sig förekomma vida spritt i miljön, många gånger i mycket höga halter. Miljöförvaltningen vill undersöka hur situationen är i stadens vatten.
Utvärdering och trendanalys inkl. script 0,3 mnkr
Under 2024 och 2025 har miljöförvaltningen gjort särskilda satsningar på utvärdering och redovisning av miljöövervakningsdata. Arbetet planeras fortsätta under 2026 då trendanalyser för fysikalisk-kemiska parametrar ska tas fram för att på ett tydligt sätt kunna följa förändringar och följa upp utförda åtgärder i stadens vattenförekomster. Särskilda script tas fram för att trenderna enkelt ska kunna uppdateras årligen av förvaltningen.
Flödesmätningar inför LÅP-åtgärd 0,1 mnkr
Under 2025 har Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) påbörjat förberedande arbete med LÅP-åtgärden meandrande bäck mellan Trekanten och Riddarfjärden. Under 2026 planeras flödesmätningar i en kulvert mellan Riddarfjärden och Trekanten för att se om kulverten kan öppnas upp till en meandrande bäck i samband med exploatering av Lövholmen. Detta görs i samarbete mellan SVOA och miljöförvaltningen, kostnaden fördelas 50/50 mellan parterna och Miljöförvaltningen söker medel för sin del av finansieringen.
3. Påverkan på framtida driftkostnader
Av ansökan ska det framgå om insatsen påverkar nämndens eller annan nämnd/bolags framtida driftkostnader inklusive kapitalkostnader.
Ej relevant för denna ansökan
4. Projektansökan har stämts av med den strategiska samordningsgruppen för god vattenstatus
Ja, 2025-11-21
4.1 Eventuell kommentar från samverkansgruppen
Tillstyrker
5. Övriga upplysningar
Klicka här för att ange text.
Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker.
6. Bilagor
Klicka här för att ange text.
Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker.

HandläggareJohan Dykhoff Sternelius
Telefon: 08-508 28 998**Till**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

**Väsentlighets- och riskanalys samt
internkontrollplan 2026 för Miljö- och
hälsoskyddsnämnden**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Risköversikt	4
Internkontrollplan.....	15

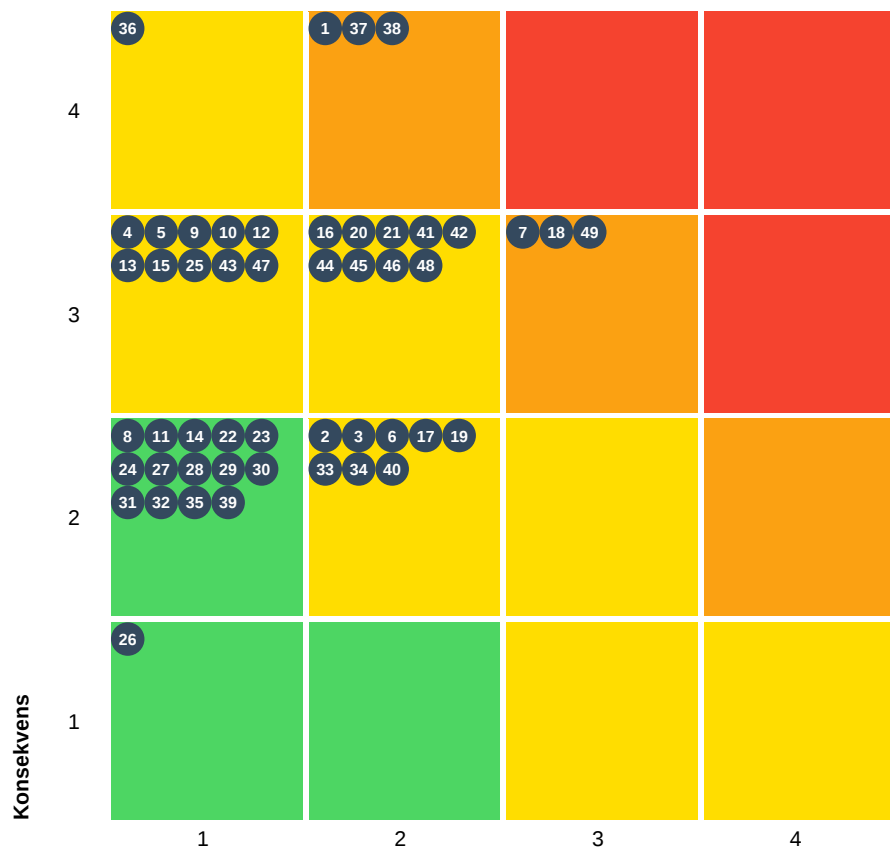
Inledning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplan för 2026 har tagits fram utifrån väsentlighets- och riskanalyser som har genomförts tillsammans med utvalda avdelningschefer och funktionssamordnare. Risker med ett riskvärde på 8 eller högre inkluderas automatiskt i internkontrollplanen, i enlighet med stadens rutin. För vissa risker med lägre riskvärde har direktåtgärder planerats.

Från och med 2026 har Stockholms stad ett nytt arbetssätt för internkontroll. I detta arbetssätt kopplas risker till processer och delprocesser i stället för till mål, vilket var fallet tidigare. Det finns ett antal obligatoriska stadsövergripande processer som samtliga nämnder ska ta ställning till och analysera risker för. Det är processer som är väsentliga oavsett vilket uppdrag och inriktning respektive nämnd har. Därutöver ska nämnden identifiera väsentliga processer som är kopplade till det egna ansvarsområdet. I vissa fall kan samma risk och/eller kontroll vara kopplade till flera delprocesser.

Uppföljning av internkontrollplanen görs i samband med tertiärrapport 2 och verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen ska uppföljningen även innefatta en bedömning av om nämndens interna kontroll under det året har varit tillräcklig.

Risköversikt

Kritisk
Hög
Medium
Låg

	Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig	Mycket hög
3	Betydande	Hög
2	Måttlig	Medelhög
1	Försumbar	Låg

Sannolikhet

6 Hög 28 Medium 15 Låg | Totalt: 49

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
Arbetsmiljöarbete	Systematiskt arbetsmiljöarbete	1	Brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet Förebyggande hantering Årshjul och inarbetade rutiner.	 Hög (8)	
Ekonomistyrning	Budget och uppföljning	2	Dålig prognossäkerhet Förebyggande hantering Regelbundna ekonomiavstämningsmöten med controllers och chefer. Cheferna har även tillgång till Hypergene och Agresso för att själva kunna följa upp ekonomin.	 Medium (4)	
		3	Felaktigheter i budgetering och redovisning av projekt Förebyggande hantering Budgetmöten och ekonomiska uppföljningsmöten med projektledare.	 Medium (4)	
		4	Förvaltningen gör ekonomiskt underskott Förebyggande hantering Regelbundna ekonomiavstämningsmöten med controllers och chefer. Cheferna har tillgång till Hypergene och Agresso för att själva kunna följa sin ekonomi.	 Medium (3)	
	Penninghantering och medelsförvaltning	5	Betalning till fel mottagare när betalning görs inom EU-projekt	 Medium (3)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Förebyggande hantering Kontroller görs av utbetalningsunderlag.		
		6	Felaktig debitering av avgifter Förebyggande hantering Inbyggda säkerhetsrutiner i Ecos som gör att ärenden inte kan avslutas utan att ta ställning till om debitering ska ske. Vid ekonomi- och debiteringsuppföljning kan avvikelser i intäkter upptäckas.	 Medium (4)	Ändring av rutiner i Ecos
	Redovisning	7	Felaktigheter i nämndens anläggningsredovisning Förebyggande hantering Dokumentation av anläggningstillgångar, samt inventeringar.	 Hög (9)	
		8	Leverantörsfakturor betalas för sent Förebyggande hantering Automatiska påminnelser om att fakturor finns att hantera.	 Låg (2)	
		9	Regler för representation och andra förtroendekänsliga poster följs inte Förebyggande hantering Kontroll av leverantörsfakturor innan attest. Information till fakturamottagare och chefer.	 Medium (3)	
Energi- och klimatrådgivning	Aktivt arbete med riktade insatser	10	Minskat takt i energieffektiviseringen Förebyggande hantering Kontinuerligt arbete inom det vanliga linjearbetet.	 Medium (3)	
Inköp	Avrop	11	Avtal läggs inte in i inköpssystemet varpå inköp körs hos icke upphandlade leverantörer	 Låg (2)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Förebyggande hantering Avtal kopplas i så stor utsträckning det går mot systemet.		
	Avtal	12	Lagar och regler för upphandling och inköp tillämpas inte och det brister därför i följsamhet mot ingångna avtal Förebyggande hantering Gällande avtal finns i Agresso Inköp.	Medium (3)	
	Inköp med betalkort	13	Inköpskort kommer i orätta händer eller hanteras felaktigt Förebyggande hantering Regelbundna kontroller av kortinköp.	Medium (3)	
	Kategoristyrning	14	Bristfälligt kategoristyrkt inköpsarbete Förebyggande hantering Rutin som säger att vi ska följa stadsgemensamma avtal så ofta det går. För fordon, där nämnden är kategoriägare, bedrivs arbete strukturerat i kategoriråd och -team.	Låg (2)	
	Upphandling	15	Felaktiga direktupphandlingar Förebyggande hantering Behörighetsstyrd åtkomst till upphandlingssystemet.	Medium (3)	
		16	Kemikaliekrav vid upphandling Förebyggande hantering Deltagande i och kontakt med kategoriteam.	Medium (6)	
		17	Köp av reservdelar till mätinstrument görs utanför gällande avtal Förebyggande hantering	Medium (4)	Upphandla leverantör för reservdelar till mätinstrument

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Rutiner finns på förvaltningen, men efterlevnaden kan förbättras.		
IT-funktionalitet	Systemförvaltning	18	Väsentliga system har bristfällig prestanda och funktionalitet Förebyggande hantering Uppföljning i styrgrupp och förvaltningsgrupp vad gäller driftstörningar i ECOS. Kontinuerliga möten med systemleverantören.	 Hög (9)	
Livsmedelskontroll	Debitering	19	Felaktig eller ingen debitering sker Förebyggande hantering Uppsatta rutiner för när debitering ska göras, ekonomiuppföljning, uppföljning mellan chef och medarbetare m.m.	 Medium (4)	
	Delegationsbeslut	20	Medarbetare fattar beslut som de enligt delegationsordningen inte har behörighet till Förebyggande hantering Tydliga rutiner och handläggningsordning som säger vem som ska fatta beslut. Cheferna skriver under besluten i de flesta fall.	 Medium (6)	Genomgång av delegationsbeslut
	Delgivning	21	Enskilda eller företag nås inte av delgivningen Förebyggande hantering Rutiner för handläggning finns framtagna, utbildningar i juridik och delgivning.	 Medium (6)	
Lokalförsörjning	Hyresavtalsvård	22	Miljöförvaltningens lokalhyra motsvarar inte nyttan av lokalerna Förebyggande hantering Hyreskostnaden hanteras och bevakas i såväl budget som ekonomiuppföljning.	 Låg (2)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
	Lokalförsörjningsarbete	23	Miljöförvaltningens lokaler är inte ändamålsenliga för verksamheten Förebyggande hantering Arbetsmiljöronder, lokalmöten m.m.	 Låg (2)	
	Lokalprojekt	24	Lokalförändringar får icke förutsedda negativa konsekvenser Förebyggande hantering Riskanalyser genomförs inför betydande lokalförändringar.	 Låg (2)	
Luftövervakning	Analys och kvalitetssäkring av mätdata	25	Felaktiga data Förebyggande hantering I verkstaden servas och repareras mätutrustning, vilket har gett god kunskap om instrument och kringutrustning. SLB-analys kan snabbt åtgärda fel som kan uppstå under daglig drift.	 Medium (3)	
Lönehantering	Attesträtt	26	Obehörig attestant skriver under t.ex. semesteransökan eller utlägg Förebyggande hantering Stickprovskontroller månatligen. Återkoppling vid fel. Systemuppsättningar för att förhindra felaktiga attester.	 Låg (1)	
	Behörigheter i stadens centrala lönesystem	27	Felaktiga behörigheter Förebyggande hantering Tertialvisa granskningar av behörigheter. Felaktigheter justeras.	 Låg (2)	
	Löneskuldshantering	28	Löneskulder hanteras inte enligt rutiner Förebyggande hantering Månadsvisa kontroller.	 Låg (2)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
	Omvandlad okompenserad tid	29	För många komptimmar ansamlas av medarbetare Förebyggande hantering Förebyggande hantering saknas idag. Kommer att läggas till.	 Låg (2)	Införande av ny rutin
	Organisationsträd i LISA självservice	30	Felaktigheter i organisationsträdet Förebyggande hantering Årlig granskning av organisationsträd och roller.	 Låg (2)	
	Personalförteckning	31	Felaktigheter i personalförteckningen Förebyggande hantering Månatlig kontroll.	 Låg (2)	
	Semesteruttag per år	32	Semesteruttag sker inte enligt semesterlagen Förebyggande hantering Årlig kontroll, efter sommarsemestrarna.	 Låg (2)	
	Slumpmässig kontroll	33	Felaktiga underlag avseende resor och privata utlägg Förebyggande hantering Periodvisa kontroller av ekonomifunktionen. Kontroll och godkännande av chef innan utbetalning.	 Medium (4)	
	Utbetald lön	34	Felaktiga löneutbetalningar Förebyggande hantering Dels kontroll av enhetscheferna och dels kontroll av HR-funktionen.	 Medium (4)	
	Övertidsjournal	35	Medarbetarna arbetar för mycket övertid	 Låg (2)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Förebyggande hantering Månatlig kontroll av HR-funktionen.		
Motverka otillåten påverkan	Förebygga otillåten påverkan	36	Anställda på förvaltningen missbrukar sin ställning genom t.ex. mutbrott eller jäv Förebyggande hantering Utbildningar/informationsinsatser, särskilt system där incidenter ska rapporteras, löpande uppföljning genom medarbetarsamtal och APT.	 Medium (4)	Utbildningar, informationsinsatser m.m.
	Hantera otillåten påverkan	37	Medarbetare som arbetar med tillsyn eller kontroll utsätts för otillåten påverkan, t.ex. våld eller hot, i sin tjänsteutövning Förebyggande hantering Utbildningar/informationsinsatser, särskilt system där incidenter ska rapporteras, löpande uppföljning genom medarbetarsamtal och APT.	 Hög (8)	
Motverka välfärdsbrott	Förebygga välfärdsbrott	38	Inköp görs från oseriösa eller kriminella leverantörer Förebyggande hantering Kontroller av leverantörer i samband med upphandling, samt kontroller av fakturor.	 Hög (8)	
	Hantera välfärdsbrott	37	Medarbetare som arbetar med tillsyn eller kontroll utsätts för otillåten påverkan, t.ex. våld eller hot, i sin tjänsteutövning Förebyggande hantering Utbildningar/informationsinsatser, särskilt system där incidenter ska rapporteras, löpande uppföljning genom medarbetarsamtal och APT.	 Hög (8)	
	Upptäcka välfärdsbrott	38	Inköp görs från oseriösa eller kriminella leverantörer	 Hög (8)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Förebyggande hantering Kontroller av leverantörer i samband med upphandling, samt kontroller av fakturor.		
Rekrytering	Annonsering	39	Annonseringen når inte relevant målgrupp Förebyggande hantering Bred annonsering i etablerade kanaler i syfte att nå relevanta kandidater.	 Låg (2)	
	Kompetensbaserade intervjuer	40	Ostrukturerade intervjuer Förebyggande hantering Standardiserade intervjuguider, utbildning för chefer i rekrytering.	 Medium (4)	
	Kravprofil	41	Felaktig kravprofil tas fram Förebyggande hantering Granskning av kravprofil av HR i samband med publicering av annons. Utbildning av chefer i kompetensbaserad rekrytering. Möjlighet till stöd av serviceförvaltningen.	 Medium (6)	
	Urval för intervju	42	Felaktigt urval till intervjuer Förebyggande hantering Urvalsfrågor. Urval utifrån skallkrav och meriterande krav. Utbildning till cheferna.	 Medium (6)	
	Verifiering	43	Bristfällig verifiering i samband med rekrytering Förebyggande hantering ID-kontroll ska enligt rutin ske i samband med intervju.	 Medium (3)	Översyn av rutin
Systematiskt informationssäkerhetsarbete	Fastställa krav genom informationsklassning	44	Informationssäkerhetsklassning genomförs inte	 Medium (6)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Förebyggande hantering Dokumentation över vad som har klassats. Befintliga kontroller i form av att aktivt söka upp diarieförda klassningar och kontrollera om de är aktuella.		
	Fastställa lokal anvisning för informationssäkerhet	45	Den lokala anvisningen för informationssäkerhet följs inte Förebyggande hantering Chefer informeras om anvisningen och det finns obligatoriska framtagna e-utbildningar.	 Medium (6)	Fortsatta informationsinsatser inom befintliga kanaler
	Informationssäkerhet inom upphandlingsförfarande	46	Felaktigt genomförda upphandlingar Förebyggande hantering I stadens rutiner (mallar och processer) är hänsyn taget till att informationssäkerhetsaspekten ska vägas in vid upphandlingar. Risken finns således snarare i att rutinerna inte följs.	 Medium (6)	
	Lokal rutin för behörighetshantering	47	Den lokala rutinen för behörighetshantering följs inte Förebyggande hantering Utsedda ansvariga personer per system, blankettförfarande som kräver chefs underskrift/godkännande m.m.	 Medium (3)	
	Rutin för incidenthantering	48	Den lokala rutinen är inte känd alternativt följs medvetet inte Förebyggande hantering Utbildningar (t.ex. GDPR-utbildningar), information till nya chefer, nyhetsbrev m.m.	 Medium (6)	
Tillsyn inom miljöbalken och andra lagar	Tidsredovisning	49	Brister i tidsredovisningen Förebyggande hantering	 Hög (9)	

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskenivå	Direktåtgärder
			Enligt rutin ska medarbetarna tidsredovisa skyndsamt efter utförd tid. Ecos utvecklas kontinuerligt vad gäller möjligheter till uttag av statistik.		

Internkontrollplan

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskvärde	Kontroll
Arbetsmiljöarbete	Systematiskt arbetsmiljöarbete	1	Brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet Förebyggande hantering Årshjul och inarbetade rutiner.	 Hög (8)	Stickprovskontroll Stickprovskontroll av att skriftliga riskbedömningar görs inom det systematiska arbetsmiljöarbetet.
Ekonomistyrning	Redovisning	2	Felaktigheter i nämndens anläggningsredovisning Förebyggande hantering Dokumentation av anläggningstillgångar, samt inventeringar.	 Hög (9)	Kontroll av anläggningsregistret Genomgång av anläggningsregistret för att säkerställa att alla tillgångar finns kvar i förvaltningens ägo och därmed att redovisningen är korrekt.
IT-funktionalitet	Systemförvaltning	3	Väsentliga system har bristfällig prestanda och funktionalitet Förebyggande hantering Uppföljning i styrgrupp och förvaltningsgrupp vad gäller driftstörningar i ECOS. Kontinuerliga möten med systemleverantören.	 Hög (9)	Kontroll av att nytt arbetssätt för dokumentation av driftstörningar har införts En utveckling av rapporteringen av driftstörningar till systemleverantören och styrgruppen ska göras. Dokumentationen ska göras mer detaljerad, vilket i sin tur ligger till grund för rapporteringen. Detta stärker bevakningen av driftstörningar och prestanda.
Motverka otillåten påverkan	Hantera otillåten påverkan	4	Medarbetare som arbetar med tillsyn eller kontroll utsätts för otillåten påverkan, t.ex. våld eller hot, i sin tjänsteutövning Förebyggande hantering Utbildningar/informationsinsatser, särskilt system där incidenter ska rapporteras, löpande uppföljning genom medarbetarsamtal och APT.	 Hög (8)	Kontroll av att planerade aktiviteter har genomförts samt att antalet rapporterade incidenter ökar Under 2026 planeras flera aktiviteter på förvaltningen i syfte att öka kunskapen om otillåten påverkan men också att

Process	Delprocess	Nr	Risk	Riskvärde	Kontroll
					säkerställa att incidenter rapporteras i IA-systemet.
Motverka välfärdsbrott	Förebygga välfärdsbrott	5	Inköp görs från oseriösa eller kriminella leverantörer Förebyggande hantering Kontroller av leverantörer i samband med upphandling, samt kontroller av fakturor.	 Hög (8)	Kontroll av leverantörer Kontroll av samtliga leverantörer som förvaltningen har betalat fakturor till. Kontroll av leverantörernas namn och organisationsnummer görs mot Svensk Handels varningslista.
	Hantera välfärdsbrott	4	Medarbetare som arbetar med tillsyn eller kontroll utsätts för otillåten påverkan, t.ex. våld eller hot, i sin tjänsteutövning Förebyggande hantering Utbildningar/informationsinsatser, särskilt system där incidenter ska rapporteras, löpande uppföljning genom medarbetarsamtal och APT.	 Hög (8)	Kontroll av att planerade aktiviteter har genomförts samt att antalet rapporterade incidenter ökar Under 2026 planeras flera aktiviteter på förvaltningen i syfte att öka kunskapen om otillåten påverkan men också att säkerställa att incidenter rapporteras i IA-systemet.
	Upptäcka välfärdsbrott	5	Inköp görs från oseriösa eller kriminella leverantörer Förebyggande hantering Kontroller av leverantörer i samband med upphandling, samt kontroller av fakturor.	 Hög (8)	Kontroll av leverantörer Kontroll av samtliga leverantörer som förvaltningen har betalat fakturor till. Kontroll av leverantörernas namn och organisationsnummer görs mot Svensk Handels varningslista.
Tillsyn inom miljöbalken och andra lagar	Tidsredovisning	6	Brister i tidsredovisningen Förebyggande hantering Enligt rutin ska medarbetarna tidsredovisa skyndsamt efter utförd tid. Ecos utvecklas kontinuerligt vad gäller möjligheter till uttag av statistik.	 Hög (9)	Kontroll av att nya arbetssätt har införts för att tillse rättvisande underlag för prognos Tillsättning av arbetsgrupp eller motsvarande för att utreda vilka arbetssätt som behövs. Utveckling av verktyg och vyer för se utförda timmar i Ecos.

Bilaga 6.1 System för intern kontroll för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inledning

En tillräcklig intern kontroll skapar förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv användning av skattemedel samt för att upprätthålla en service av hög kvalitet till kommuninvånarna. Genom god intern kontroll skapas också förutsättningar att förebygga och upptäcka fel och brister samt att förhindra förluster och oegentligheter.

Intern kontroll ska vara en del av det löpande arbetet, där såväl den politiska ledningen som tjänstemannaledningen och medarbetare samverkar. Den interna kontrollen ska utformas för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå:

- att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv
- att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig och rättvisande
- att lagar, förordningar, föreskrifter och styrdokument följs.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen regleras i 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725). I Stockholms stad definieras nämndernas ansvar för den interna kontrollen i *Regler för ekonomisk förvaltning* och *Tillämpningsanvisningar för nämndernas interna kontroll*.

Alla nämnder i Stockholms stad ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas. Systemet ska ge förvaltningsövergripande riktlinjer för hur internkontrollarbetet ska bedrivas.

Nämndernas internkontrollarbete

Varje nämnd i Stockholms stad ansvarar för att upprätta och besluta om ett system för intern kontroll som tydliggör roller, ansvarsfördelning och rapporteringsrutiner vid fel och brister. Nämnderna ska årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys (VoR) och utifrån denna fastställa en internkontrollplan. I internkontrollplanen anges de kontroller som ska genomföras för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, samt att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Internkontrollplanen ingår som en bilaga till nämndens verksamhetsplan. Uppföljning av internkontrollplanen görs i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen ska även en bedömning av nämndens interna kontroll göras, i enlighet med en stadsgemensam anvisning.

Ansvar och roller avseende internkontrollarbetet inom miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljöförvaltningens arbete med intern kontroll sker löpande under året, samt vid vissa tillfällen då väsentlighets- och riskanalyser respektive kontroller genomförs. För att säkerställa en god intern kontroll behöver ansvaret vara tydligt fördelat och finnas på alla nivåer inom förvaltningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar är att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta görs genom att nämnden:

- ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas
- årligen fastställer en väsentlighets- och riskanalys och en internkontrollplan
- tillförsäkrar sig att kontrollerna i internkontrollplanen genomförs och följs upp
- vid behov beslutar om förbättringsåtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ska upprätta förslag till internt kontrollsystem för nämnden och se till att konkreta regler och anvisningar tas fram för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden. Förvaltningschefen ansvarar också för att en väsentlighets- och riskanalys genomförs och dokumenteras samt att en internkontrollplan upprättas utifrån vad som har framkommit i väsentlighets- och riskanalysen.

Förvaltningschefen ska också:

- rapportera till nämnden hur internkontrollplanen genomförs och hur den interna kontrollen fungerar
- omgående informera nämnden och revisionskontoret om det hos förvaltningen uppdagas förhållanden som medför misstanke om att brott av förmögenhetsrättslig karaktär föreligger samt informera nämnden och revisionskontoret om de åtgärder som vidtagits

Övriga chefer

Chefer på alla nivåer i organisationen ska:

- se till att medarbetarna har förståelse för vad tillräcklig intern kontroll innebär i verksamheten
- skapa förutsättningar för ett arbetsklimat som främjar tillräcklig intern kontroll
- verka för att de arbetssätt som används bidrar till tillräcklig intern kontroll
- upprätta kontroller i handläggningsrutinerna för att säkerställa att lagar och förordningar, stadsgemensamma regler och anvisningar samt nämndens/förvaltningens beslut och direktiv följs
- snarast möjligt rapportera brister och avvikelser i enlighet med nämndens system för intern kontroll

Avdelningschefer ska bidra med inspel till väsentlighets- och riskanalysen samt ansvara för att vidta åtgärder vid avvikelser i den löpande interna kontrollen och rapportera till förvaltningschefen. Samtliga chefer ansvarar för att arbetsmetoder och arbetsrutiner överensstämmer med kravet på god intern kontroll inom sitt område och rapporterar eventuella avvikelser till överordnad chef.

Medarbetare

Samtliga medarbetare:

- ansvarar för att följa de lagar, riktlinjer, föreskrifter och rutiner som gäller för arbetet
- ansvarar för att rapportera brister och avvikelser i enlighet med nämndens system för intern kontroll
- ansvarar för att bidra aktivt med sin kompetens i arbetet med intern kontroll

Styrdokument

På ett övergripande plan regleras nämndens verksamhet av bland annat förvaltningslagen och kommunallagen, samt GDPR och offentlighets- och sekretesslagen. Utöver detta finns sektorslagstiftning som är relevant för nämnden, t.ex. miljöbalken med följdlagstiftning, livsmedels- och foderlagstiftningen och strålskyddslagstiftningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet följer också ett antal styrdokument och riktlinjer, både stadsövergripande och lokalt framtagna. Bland dessa kan nämnas;

- Delegationsordning och handläggningsordning
- Riktlinjer för upphandling och inköp
- Riktlinjer om representation, gåvor, mutor och jäv
- Hanteringsanvisningar för miljöförvaltningens information
- Riktlinje för informationssäkerhet i Stockholms stad
- Vägledning för personuppgiftincidenthantering

Planer och strategiska styrdokument antas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Styrdokument såsom riktlinjer och anvisningar fastställs av miljöförvaltningens ledningsgrupp.

Planering och uppföljning av intern kontroll

Nämndernas internkontrollarbete ska, som ovan nämnts, bestå av ett aktuellt system för intern kontroll, en väsentlighets- och riskanalys (VoR), en internkontrollplan baserad på väsentlighets- och riskanalysen samt uppföljning av internkontrollplanen. Internkontrollplanen ingår som en bilaga till nämndens verksamhetsplan. Uppföljning görs i tertiärrapport 2 och verksamhetsberättelsen.

System för intern kontroll är detta dokument. Nedan beskrivs övriga steg.

Väsentlighets- och riskanalys (VoR)

Varje år genomförs en väsentlighets- och riskanalys för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområden. Analysen sker rent praktiskt i form av möten med verksamhetsansvariga på olika nivåer, t.ex. verksamhetschefer. I regel är en och samma person mötesledare och ansvarig för dokumentation vid alla dessa möten.

Fokus i analysen ligger på att identifiera relevanta risker inom nämndens processer och delprocesser, samt inom obligatoriska stadsövergripande processer och delprocesser. Nämndens processer kan ofta likställas med sådant som omnämns som nämndens ansvarsområden i nämndreglementet. När risker identifieras ska hänsyn tas till t.ex. anmärkningar från revisorer, synpunkter från allmänheten eller medarbetare, mål eller kvalitetsindikatorer som visar bristfälliga resultat, brister som har uppmärksammats i motsvarande verksamheter i andra kommuner och frågor som är särskilt aktuella inom ens fält. Väsentlighets- och riskanalysen dokumenteras i ILS.

Riskerna värderas utifrån parametrarna konsekvens och sannolikhet. För respektive parameter ges ett värde mellan 1 och 4. Dessa värden multipliceras och genererar ett riskvärde. Risker med ett riskvärde på 8 eller mer tas med i internkontrollplanen.

Inom ramen för väsentlighets- och riskanalysen kan det beslutas om direktåtgärder som behöver vidtas för att avhjälpa brister i processer. Dessa dokumenteras också i ILS.

Internkontrollplan

Utifrån genomförd väsentlighets- och riskanalys värderas och prioriteras riskerna och därigenom upprättas en internkontrollplan. I internkontrollplanen planeras och dokumenteras de mest relevanta processerna, delprocesserna och riskerna samt hur kontroller av de bakomliggande rutinerna ska genomföras. Syftet är att bedöma hur väl processerna och delprocesserna fungerar och ge nämnden underlag för att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Kontrollerna genomförs sedan under det aktuella verksamhetsåret.

Internkontrollplanen upprättas, i likhet med väsentlighets- och riskanalysen, enligt stadens modell och dokumenteras i ILS.

Uppföljning

Resultatet av genomförda kontroller dokumenteras och delrapporteras i tertialrapport 2. I samband med verksamhetsberättelsen görs en fullständig rapportering. I samband med rapporteringen i verksamhetsberättelsen görs också en bedömning om nämndens interna kontroll är tillräcklig, delvis tillräcklig eller otillräcklig.

Upptäcks allvarliga brister i samband med internkontrolluppföljningen ska det omedelbart rapporteras till närmast icke berörda chef. Vid misstanke om brott som kan leda till rättsliga påföljder ska nämnden omgående informeras och åtgärder vidtas. Stadens visselblåsarfunktion kan användas vid oegentligheter och allvarliga missförhållanden.

Planerade upphandlingar per inköpskategori förväntningstid: 169 - Mjölk- och hälsoskyddsämnen

Databasgrupp: Fiskerikontrollen/Databasgrupp: 2025-11-14

Rapporttid: Fiskerikontrollen/Databasgrupp: 2025-11-14

Inköpskategori	Beskrivning	Planerat start av upphandlingen	Auktionsstart	Uppskattat värde ikr	Anslutna Organisation	Anslutna upphandling	Kontaktperson	Ansvarig	Inköpskategori kod	Samlad inköpskategori	Uppskattad upphandling	Öppettid	Antal
Tekniska konsulter	Upphandling av tekniska konsulter för vatten	2025-01-01	2025-01-01	1 000 000	Mjölkproduktions	A430512@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Tekniska konsulter Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
	Konsulttjänster för utvärdering av miljökvalitet, teknisk stöd samt klimat och energikvalitet	2025-10-01	2027-01-01	20 000 000	Mjölkproduktions	A449799@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Tekniska konsulter Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
	Lagring av miljödata för luftkvalitet	2025-10-01	2027-01-01	2 000 000	Mjölkproduktions	A474213@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Miljödata Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
	Reservdelar, service av motorer och luftkvalitet	2025-10-01	2027-01-01	2 000 000	Mjölkproduktions	A474213@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Miljödata Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
Tekniska konsulter	Analys av miljökvalitet	2027-01-01	2028-01-01	6 000 000	Mjölkproduktions	A481701@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Tekniska konsulter Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
	Laboratorietjänster för vatten	2027-01-01	2028-01-01	1 000 000	Mjölkproduktions	A481701@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Tekniska konsulter Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169
Tekniska konsulter	Provetjänster för miljökvalitet	2028-01-01	2029-01-01	2 000 000	Mjölkproduktions	A481701@husholdn.se	Tjerner	Rensnäs Lohab	1027,102712	Tekniska konsulter Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län	169

Ledningens genomgång 2026

Miljöförvaltningen

2025-11-07

1 Sammanfattning

Fokus på informationssäkerhet har under året 2025 ökat mycket på grund av en kombination av ökat beroende av digitala system och ökade risker för oönskade störningar.

Miljöförvaltningen har länge arbetat med objektförvaltning av system men i takt med att antalet digitala system och tjänster ökat har behovet av en ny och tydligare systematiserad objektförvaltning blivit aktuell. Ett utkast till ny övergripande modell har tagits fram med förtydligande om ansvar.

Miljöförvaltningens dataskyddsgrupp har genomfört 11 ordinarie möten under året där informationssäkerhetsfrågor med särskilt fokus på dataskydd (GDPR) avhandlats löpande.

Kontinuitetsplanering inklusive krisledningsövning har genomförts i olika grupper och dokumenterats.

Personuppgiftsincidenter har hanterats löpande och skyndsamt i tät samverkan med dataskyddsombudet. En av incidenterna har uppmärksamrats särskilt, den s.k. miljödataincidenten. Det kunde dock konstaterats att individer knutna till miljöförvaltningen inte drabbats av allvarliga konsekvenser.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Faktorer som påverkar verksamhetens Ledningssystem för informationssäkerhet.....	4
1.1.1	<i>Omvärldsbevakning – hot, trender och lagstiftning</i>	<i>4</i>
1.1.2	<i>Stadens övergripande riktlinjer</i>	<i>4</i>
1.1.3	<i>Vad har verksamheten identifierat i RSA-arbetet</i>	<i>4</i>
1.1.4	<i>Resultatet från egen uppföljning (VoR och IKP).....</i>	<i>4</i>
1.2	Förbättringar som föreslås för verksamhetens LIS.....	5

1.1 Faktorer som påverkar verksamhetens Ledningssystem för informationssäkerhet

Ledningssystemet för informationssäkerhet (LIS) omfattar stadens systematiska arbete för styrning av informationssäkerhetsarbetet.

1.1.1 Omvärldsbevakning – hot, trender och lagstiftning

Ökat fokus på kontinuitetsplanering vid risk för större avbrott i verksamheten. Förvaltningen följer utvecklingen på lagstiftningsområdet och anpassar riskanalysen efter denna.

NIS2-direktivet är en EU-reglering som ska stärka cybersäkerheten. I Sverige blir det en ny lag, cybersäkerhetslagen, som väntas börja gälla 15 januari 2026.

1.1.2 Stadens övergripande riktlinjer

Stadens riktlinje för informationssäkerhet består dels av övergripande mål och principer för informationssäkerhetsarbetet, dels av följande sju fördjupade tillämpningsanvisningar:

- Ansvar och roller inom informationssäkerhet
- Kartläggning och klassning av information
- Identitet och åtkomst
- Anskaffning och utveckling av varor och tjänster
- Drift och förvaltning av it-tjänster
- Incidenthantering och kontinuitetshantering
- Loggning och spårbarhet.

1.1.3 Vad har verksamheten identifierat i RSA-arbetet

Tillgången till IT-system, främst handläggningssystemet Ecos har identifierats som en sårbarhet. En handlingsplan för systemet finns upprättad. Möjliga lösningar för att skyndsamt kontakta medarbetare om stadens IT-system är otillgängliga har diskuterats.

1.1.4 Resultatet från egen uppföljning (VoR och IKP)

Väsentlighets- och riskanalys (VoR) och Internkontrollplan (IKP) revideras årligen och bifogas till nämndens verksamhetsplan. Internkontrollplanen följs upp i samband med tertialrapport 2 och verksamhetsberättelsen (VB). Nytt för 2026 är att stadsledningskontoret tar fram stadsövergripande processer och delprocesser som är obligatoriska för nämnderna att riskanalysera, dels inom informationssäkerhet och dels inom andra områden. Därutöver kan nämnderna ta fram egna processer och delprocesser och identifiera risker inom dem.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete är en stadsövergripande och obligatorisk process. Där ingår delprocesserna fastställa krav

genom informationssäkerhetsklassning, fastställa lokal anvisning för informationssäkerhet, informationssäkerhet inom upphandlingsförfarande, lokal rutin för behörighetshantering och rutin för incidenthantering. Inga av riskerna som identifierades här bedömdes allvarlig nog att ta med i internkontrollplanen.

Den lokala process som har identifierats är IT-funktionalitet och delprocessen systemförvaltning. Risken som har identifierats relaterar till Ecos prestanda och funktionalitet, där ett nytt arbetssätt för dokumentation av driftstörningar ska införas. Denna risk ingår i internkontrollplanen 2026.

1.2 Förbättringar som föreslås för verksamhetens LIS

- Uppdatera Lokal anvisning för förvaltningens informationssäkerhetsarbete, årligen.
- Informera om rutinen för personuppgiftincidenter, årligen.
- Genomföra inventering och klassning (se nedan).

2026

Fortsätta att inventera och klassa prioriterade verksamhetsprocesser och system (egna och centrala system där normerande klassningar genomförts av objektägare i staden).

Genomföra en förändring av objektstyrningen med objektstyrgrupper.

Konsolidera och dokumentera rutiner i anslutning till nya cybersäkerhetslagen (NIS2).

2027 – fortsätta att klassa prioriterade verksamhetsprocesser

2028 – fortsätta att klassa prioriterade verksamhetsprocesser

Akademikerförbundet SSR:s yrkande till verksamhetsplanen för 2026, Miljöförvaltningen

- 1) Tre fjärdedelar av Stockholms stads drygt 45 000 medarbetare är kvinnor. Akademikerförbundet SSR ser det som en självklarhet att kvinnor ska behandlas jämställt på arbetsplatsen avseende hälsa. Jämställdhetsfrågor på arbetsplatserna anser vi ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet som stadens chefer regelbundet ska arbeta med tillsammans med skyddsombuden. Det noteras att det i budget 2026 tillskjuts medel för att utrusta stadens idrottsanläggningar med mensskydd.

Att erbjuda menstryggade arbetsplatser ser förbundet som en given utveckling i att vara en inkluderande och attraktiv arbetsplats. Att erbjuda mensskydd signalerar både en omsorg om personalen samt tjänar till att avstyra oförutsägbara situationer som kan bli stora hinder in arbetsdagen både utifrån produktivitet, hälsa och trivsel.

Akademikerförbundet SSR yrkar att förvaltningen vid personaltoaletterna tillhandahåller mensskydd för sina anställda

- 2) Stockholms stad strävar efter att vara ett föredöme bland offentliga arbetsgivare. Vidare har staden som största kommun och huvudstad ett särskilt samhällsansvar. För en väl fungerande sjukvård, och för alla invånares säkerhet, är det nödvändigt med många blodgivare så att sjukvården får ett stabilt lager av blod. En bred blodgivarbas är en förutsättning för att kunna möta samhällets nya krav på beredskap. Vid en kris kan behovet av blod öka snabbt och då behöver många blodgivare kunna kallas in. Staden bör underlätta för anställda att ge blod.

Akademikerförbundet SSR yrkar därför att förvaltningen ger medarbetarna möjlighet att ge blod på arbetstid.

Akademikerförbundet SSR Stockholm

MILJÖFÖRVALTNINGEN övervakar den inre och yttre miljön i Stockholm. Förvaltningen har tillsyn över bland annat livsmedelshantering, inomhusmiljö, miljöfarlig verksamhet (t.ex. industrier) och kemikalieanvändning.

Hit hör också miljö- och luftövervakning, bullerfrågor samt bevakning av miljöaspekter i stadens planer för byggande och trafikleder.

Miljöförvaltningen är också ansvarig för att samordna stadens energieffektiviserings- och klimatarbete med bland annat miljöfordon och hållbara transporter.

start.stockholm/miljoforvaltningen

Dnr: 2025-21650